थाँयकमुनि, कयवन्ना शेठ, सुमति तथा कुमति मित्रो अने मोतीचंद शेठ वीगेरेनी

कथाओ.

तथा

जैन धर्मना पुस्तकोनुं

सूचीपत्र.

कींमत २ आना.

अनुक्रमणिका.

छपावी प्रसिद्ध करनार,

श्रावक, भीमसिंह माणक.

मांडवी शाकगली मुंबई.

जैन कथामाळा — मणको १ लो.

श्रीयकमुनिनी, कयवन्नानी तथा सुमति अने कुमति मित्रोनी कथाओ.

अने

जैनधर्मनां पुस्तकोनुं

सूचि पत्र.

छपावी प्रसिद्ध करनार,

श्रावक भीमसिंह माणेक.

जैन पुस्तको प्रसीद्ध करनार तथा वेचनार,

मांडवी बंदर, शाकगलीने नाके.

मुंबइ.

आवृत्ति १ ली. प्रत ३०००.

अमदावादमां

श्री "रामकृष्ण प्रीन्टींग प्रेसमां" शा. मगनलाल हरीवल्लभदासे छाप्युं.

संवत् १९७१ सने १९१४

अद्य मे कर्मसंघातं
विनष्टं चिरसंचितम्

दुर्गत्यापि निवृत्तोऽहं
जिनेंद्र तव दर्शनात्

સૂચના.

અમારે ત્યાં જૈનધર્મનાં સઘળી જા-
તનાં પુસ્તકો તથા શેત્રુંજા આદિ
તીર્થોના રંગીત નકશાઓ
અને તીર્થંકરોની છબીઓ
વિગેરે વેચાય છે, તેનું
સૂચીપત્ર આગળ છા-
પવામાં આવેલું છે,
તે ઉપર ધ્યાન
આપશો.

श्रावक भीमसिंह माणक जैन पुस्तकालयना नियमो तथा मानवंता ग्राहकोने

सूचना.

१ बुकपोष्टथी पुस्तको मंगाववनारे, जो पुस्तकोना पैसा टपालखर्च साथे अगाउथी मोकल्या हशे, तोज मोकलवामां आवशे. तेनी साथे एटलुं पण याद राखवुं के, बुकपोष्ट करीने मोकलेलां पुस्तको जो गेरवल्ले जशे, तो तेनुं जोखम मंगाववनारने माथे छे.

२ वेल्युपेबलथी पुस्तको मंगाववां, ए घणोज सरल रस्तो छे. कारण के, तेम करवाथी पुस्तको मळ्या पछी पैसा अपाय छे अने गरवल्ले जवानी जरापण धास्ती रहेती नथी. फक्त टपालखरच शिवाय वेल्युपेएबल फीना (पांच रुपीआ सुधीनी रकमनो) मात्र एक आनो वधारे लागे छे, अने (पांच रुपीयाथी ते दश रुपीआ सुधी) वी० पी० ना बे आना लागे छे; माटे वेल्युपेएबलथीज मंगाववां फायदाकारक छे.

३ केटलाएक सद्‌ग्रहस्थो पुस्तको वी. पी. थी मंगाववा कागळ लखे छे, अने ते पुस्तको न राखतां पाछा

मोकलावी सामे अमने पोस्टना खरचमां तथा पुस्तको फाटी तूटी जवानी नुकशानीमां उतारे छे तो विनंतीपूर्वक जणाववानुं जे तेवा ग्रहस्थोए पुस्तको नहीं मंगाववां एज श्रेष्ठ छे. अने कदाच अमारी भूल होय तो वी. पी. पोस्टऑफीसमां २१ दीवस सुधी रही शके छे, तो पोस्टऑफीसमां वी. पी. रखावी अमाने पत्र लखी खुलाशो करवो.

४ रेलवेस्टेशन जे गाममां हशे, तो तेमने खरचमां फायदो थवा सारु रेलवेपारसल करीने मोकलवामां आवशे. जे साहेबना पैसा प्रथमथी मल्या नहीं हशे तेमनापर रसिद वेल्युपेएबल करवामां आवशे.

५ पोष्टटिकिटो मोकलनारे जो कागलनी अंदर टिकिटो बीडी हशे, तो ज्यांसुधी ते टिकिटो अमोने मली नथी, त्यांसुधीनुं जोखम मोकलनारने माथे छे.

६ नोटपेड पत्र कोइपण साहेबना राखवामां आवशे नहि.

७ पुस्तको प्रसिद्धकर्ताने जणाववामां आवे छे के, जो तमे तमारां छपावेलां पुस्तको अमारे त्यां तमारे खरचे जांगड वेचवा माटे मोकलशो, तो खुशीनी साथे योग्य कमिशन लइ वेची आपीशुं. कमिशन संबंधी खुलासो पत्रव्यवहारथी करवो.

८ पुस्तको मंगावनार सद्गृहस्थोए महेरबानी करी पोतानुं नाम, ठेकाणु, गाम, पोस्ट, जील्लो तथा रेल्वेस्टेशन [illegible] शुद्ध अक्षरमां लखवुं.

९ दरेक पुस्तकनु पोस्टखर्च तथा वी. पी. खर्च मंगावनारने शीर छे. जे पुस्तक मंगाववुं होय तेनुं सुचीपत्रनो नंबर तथा कींमत लखी जणाववुं.

मुनीमहाराजोने विनंति.

१० पुज्य मुनीमहाराजोने अमो विनंतीपूर्वक जणावीए छइए जे कोइ नवीन ग्रंथ जनसमुदायने अर्थे उपयोगी थाय एवो तैयार करी मोकलशो तो अमे छपावी प्रसिद्धीमां लावशु.

મંગલાચરણ.

શ્રી મહાવીરજિનેંદ્ર સ્તવન.

(પુનમ ચાંદની પૂરી ખીલી અહીંરે.—એ રાગ.)

શાસનપતિ અંતિમ સિદ્ધારથકૂળે શોભનારે,
પરમ પવિત્ર મનોહર મૂરતિ શ્રી જિનરાજ,
ત્રિશલાનંદન નમિયે નેહથીરે.
પંચમકાળે પ્રભૂ તુમ વિરહે તુજ સેવક પ્રતેરે,
તુજ આગમ તુજ મુદ્રાનો સાચો આધાર (એ ટેક.) ત્રિ૦

સાખી.

સાડાબાર વરસ લગી, શ્રમણપણે જિનરાય;
ઉપસર્ગ પરિસહો ઝીપતા, કર્મ કઠિન પસાય.
તપ અઘોર તપ્યા ઘન ઘાતિ કર્મ ખપાવવારે,
અનાર્ય દેશ વિચર્યા તે તે કારણ નાથ. ત્રિ૦ ૧

સાખી.

ડંસ દિયે ચંડકોસીયો, ચરણે શ્રી જિનરાય;
અમૃતબોધ ગ્રહી અણસણે, દેવલોક તે જાય.
અડદતણા બાકુળ ગ્રહી ચંદનબાળા ઉદ્ધરીરે;
પૂર્ણ અભિગ્રહ ધારી મળતા શ્રી જિનરાય. ત્રિ૦ ૨

સાખી.

કર્મ ન છોડે કોયને, રંક હોય કે રાય;
નાથ ચરિત્ર નિહાળતાં, સંપૂરણ સમજાય.
મહાવીર અડગવૃત્તિ સમભાવે ચિત્ત ધારતારે;
પ્રગટાવ્યું ઝલહલતું કેવલજ્ઞાન ઉદાર. ત્રિ૦ ૩

સાખી.

સુરવર રચિત સિંહાસને, બેસી શ્રી જિનરાજ;
મધૂર ધ્વનિ દિયે દેશના, જગજંતુ હિતકાજ.
ઇંદ્રભૂતિ સરિખાના મન અભિમાન દૂરે કર્યારે;
સંશય ટાળી થાપ્યા એકાદશ ગણધાર ત્રિ૦ ૪

સાખી.

તીર્થ પ્રર્વતાવી પ્રભુ, સંઘ સ્થાપના કીધ;
શરણે આવ્યા જીવને, કઈક ઉદ્ધારી લીધ.
ત્રીશ વરસ કેવલપર્યાય ધરી મોક્ષે ગયારે;
પામ્યા શાશ્વતસુખ સમભાવે શ્રી જિનરાય. ત્રિ૦ ૫

સાખી.

પંચમકાળે પ્રાણીને, તુમ શાસન આધાર;
તુમ આજ્ઞાધારક ગુરૂ, પંથ બતાવણ હાર.
પૂરવપુન્ય પસાય મળે જગમાં ભવિપ્રાણીનેરે;
" દુર્લભ " દર્શન ધરી દલિમાંહી કૃતારથ થાય. ત્રિ૦ ૬

મંગલાચરણ.

શ્રી ભગવાન વિષે.

સવૈયા.

મન મોહન મૂરત સૂરત સુંદર પૂરત વંછિત કામ મુદા;
જિણ ધ્યાન વિભા પરધાન નિધાન સુગાન કરી નવિ રોગ કદા;
ધરણંદ જિણંદ સુરંદ નરિંદ મુણિંદ સુ વંદિત પૂજ્ય સદા;
સમયરાજ કહે સમરો સુખદાયક થંભણ પાસ જિણંદ મુદા. ૧
જિન અંગ સુરંગ સુચંગ પખાલત નિર્મલ નીર સુ ખીર દહી;
અતિ પાવન પાવન ચંદન ચૂરણ પૂર કપૂર સુગંધ સહી;
મૃગનાભિ મહારૂચિ કેશર પૂજત રૂપ અનૂપ સરૂપ કહી;
સમયરાજ કહે વર્ધમાન ગુણે અજિત પ્રભુ ગાવત લછિ લહી. ૨
સબલોક ઉધોતન સૂરજ સુંદર આપ પ્રતાપસું તેજ તપે;
જગવીર વનિર્જિત ભાવ અરિજણ માંહિ ચતુર્ગતિ જાઇ છપે;
જિણ આદિ નરેશ મુણીસર ભિક્ષુક નિર્મલ કેવલ ન્યાન દિપે,
મુનિરાજ કહે ધન ધન્ય જિકે નર આદિ જિણંદકે નામ જપે. ૩

ઝૂલના.

સુચિ લાલ ગુલાલ કુસૂમકિ માલ ઠવી ગલ મંગલ ગાવતિયાં;
કસ્તૂરિય જાસ કપૂરકો વાસ ઉછારતિ ગંધ જગાવતિયાં;
ધન પીન પયોધર ભાર સુ ફાર હરી કટિ લંક હરાવતિયાં;
જન વિમલ કહેત મરૂદેવી નંદન પેખત આનંદ પાવતિયાં. ૪

સવૈયા.

સુખ નૂર અનૂપમ શૂર બન્યો જિહિં દેખતહીં દુખ દૂર ટલે,
મનચિંતિત કામ સુહામ મનોરથ પૂરણ પુન્ય પ્રમોદ ફલે;
પારસનાથ સનાથ કરો અબ દોલત દ્યો મુઝ દીય વલે,
અમ્હકું સાહબ પાસ સંખેસર પૂજતહી નવ નિદ્ધ મિલે. ૫

છપ્પય છંદ.

હરખ વદન જહ હંસ, વિમલ સરવર ઝીલંતા;
કોકિલ કરે કલોલ, વસંત અંબા મુહરંતાં;
મોર ઉપજે નાદ, સઘન ઘન મિહ ગાજંતા;
ચકવે જ્હે આનંદ, પ્રભાત્ રવિ ભોર ભયંતાં,
ઇમ મુઝ મન આનંદ જો, તુઝ નામહ મુઝ મન વસે;
કર જોડી કહિ વીનતી, તુઝ દરશન મુઝ મન હસે. ૬.

વીતરાગસૂં વાણિ, કૃપણ નરકે મન કીજે;
મુલ મંત્ર નવકાર, ધ્યાન મન હૃદય ધરીજે;
સિદ્ધક્ષેત્ર સેત્રુંજ, જાત્ર કરી પાપ ગમીજે,
ચોવી મેલી સંઘ, દાન દક્ષણ કર દીજે;
કરણ ધર્મ આલસ કરી, અધ ઘડી વાર ન લાઇએ,
કવિ વેણિ કહે શ્રાવક જન્મ, વાર વાર નવિ પાઇએ. ૭

સમર એક અરિહંત, રયણિ નિદ્રાભર સૂતાં,
સમર એક અરિહંત, વલી વિચ વિચ જાગંતાં;

સમર એક અરિહંત, સુરજ ઊગે સુવિહાણે;
સમર એક અરિહંત, દિવસ ઘડિ હોય પ્રમાણે,
અરિહંત સમર આઠે પહુર, અર્હત્ ધ્યાન હૃદય ધરો;
અરિહંત પૂજિયે જીવડા, અવર આલસ મ ઊચરો. ૮

શાંતિનાથ સેવિએ, સદા તો સંકટ ભજ્જે,
મનકી આસા પૂર, વિદેવહુ દોષ ન ગંજ્જે;
પત્તા શુદ્ધ પ્રહમદ, ત્રંખતાં ભત્ર નીતારે,
સકલહિ પાપ પલાય, જગતકે કારજ સારે;
ઓલગુ દેવ આઠે પહર, કહિ રાજ સાજકકરા;
સંસાર સાગર તરવા, સગતિ દયાવંત ઘો દરા. ૯

દોહા.

પૂજિય જિનવર પદકમલ, જાતેં મંગલ હોત;
પાપ જાત સબ જીવકે, કુમતિ આપદા ખોત. ૧૦
જિનવર શિવકર પરમ ધર, મહા શાંત શિવ રૂપ;
દેવ ન યા સમ ઔર હૈ, તાતેં નમિય સ્વરૂપ. ૧૧
જિનવર નિશિદિન સમરિયે, તાતેં વ્હૈ કલ્યાણ;
ભૂપ કૃપાનેં મિલને જ્યૂં, સંપતિ બહુત સુજાણ. ૧૨

श्रावक भीमसिंह माणक जैन पुस्तकालयमां वेचातां पुस्तकोनुं

सूचीपत्र.

देवनागरी शास्त्री (के० बालबोध) लिपिमां छापेला ग्रंथोनी यादी.

१ **प्रकरणरत्नाकर भाग १ लो.**—आ ग्रंथमां साडा त्रणसो गाथानुं स्तवन, आगमसार, नयचक्रसार, आनंदघनजीनी चोवीशी, द्रव्यगुणपर्यायनो रास, आठ द्रष्टीनी सज्झाय, अध्यात्मसार, समाधिशतक, दिक्पट चोराशी बोल, चिंतामणि पार्श्वजिन स्तोत्र विगेरे ग्रंथो आवेला छे. (उपला सर्वे ग्रंथो मूल अने भाषान्तर सहित छे.) ५-८-०

शिवाय उपला ग्रंथना अलग अलग कटका जुदा बंधाव्या छे तेनी विगत.

२ **प्रकरणरत्नाकर भाग १ लो. कटको पहेलो**—आ ग्रंथमां श्रीमद् यशोविजयजी रचित विहरमान

॥ ॐ श्री सद्गुरवे नमः

॥ अथ श्री ॥

॥ श्रीयकमुनिनी कथा प्रारभ्यते ॥

बलेन कार्यमाणोपि, तपकर्म पुमान् स्फुटं ॥
लभते स्वर्ग सौख्यानि, द्रुतं श्रीयकवत् स्फुटं ॥ १ ॥

અર્થઃ—બળાત્કારે પણ તપસ્યા કરવા થકી શ્રીયકકુમારની પેરે પ્રગટપણે કર્મોનો ક્ષય કરી શીઘ્રતાથી સ્વર્ગના સુખને પામે છે.

તે માટે તપ કરવાની શક્તિ ન હોય તોપણ બળાત્કારે પણ "તપ" વિષે ઉદ્યમ કરવો. તપ કીધાવગર કર્મનો ક્ષય થાય નહીં. તે વિષે વિસ્તારપણે મુળ ઉત્પત્તિની કથા કહે છે.

પાટલીપુર નગરને વિષે નવમો નંદરાજા રાજ્ય કરે છે, તેને મહાબુદ્ધિમાન, નાગરજાતિમાં શિરોમણિ, ઉત્તમ ગુણવાળો, કલ્પવૃક્ષસમાન, પરમશ્રાવક સકડાલ નામે મંત્રિશ્વર છે, તેને લક્ષ્મિવતી અપરનામ "લાછલદે"

तिर्थंकर श्री सीमंधरस्वामिनी स्तुतिगर्भित साडी त्रणसो गाथानुं अति अद्‌भूत स्तवन अर्थसहित छे. तथा श्री देवचंद्रजी कृत आगमसार, जेमां यथाप्रवृत्ति प्रमुख त्रण करणनुं, सात नयनुं, चार निक्षेपानुं प्रमाणोनुं तथा सप्तभंगिनुं स्वरुप संक्षेपथी दर्शाविलुं छे. २—०—०

३ प्रकरणरत्नाकर भाग पहेलो. कटको बीजो— आ ग्रंथमां श्री देवचंद्रजी कृत नयचक्रसार तथा आनंदघनजी कृत चावीशी तथा द्रव्यगुणपर्यायनो रास. ए रसिक ग्रंथो अर्थसहित छे. २—४—०

४ प्रकरणरत्नाकर भाग पहेलो. कटको त्रीजो— आ ग्रंथमां श्री यशोविजयजी कृत अध्यातमसार अने आठ द्रष्टिनी सझाय तथा समाधिशतक, समताशतक तथा दिक्‌पटना चोराशी बोल तथा चिंतामणी पार्श्वनाथजिन स्तोत्रं ए ग्रंथो अर्थ तथा बाळाबोधसहित छे. २—०—०

५ प्रकरणरत्नाकर भाग बीजा मांहेलो समयसार नाटक (बनारशी कृत.)—आ ग्रंथमा पदलालित्यना तथा अर्थगौरवतादिक, जे काव्यना सारा गुण वर्णन कर्या छे, ते आ ग्रंथ वांचवाथी जणाशे. तेमज अलंकारवडे कविता सारी रीते भूषित करी छे जो के आ ग्रंथ दिगंबरीने रचलो छे, तो

નામે સ્રી છે, તે બંન્ને જણાં દેવ અરિહંત ગુરૂ સુસાધુ કેવળીનો ભાખ્યો શુદ્ધ જૈનધર્મના આરાધિક છે. કહ્યું છે કેઃ—ઉત્તમ કુળને વિષે જન્મ, આરોગ્યતા, સૌભાગ્ય, સુખ, ઘણી લક્ષ્મિ, દીર્ઘઆયુષ્ય, યશ, વિદ્યા, સંતોષ, અશ્વાદિક વાહન, ઇત્યાદિક ઉત્તમ સામગ્રી ધર્મને પ્રતાપે મળે છે.

તે સકડાલ નામે પ્રધાનને સ્વસ્રિ સાથે પંચપકારનાં વિષય—સુખ ભોગવતાં અનુક્રમે પૂષ્પદંત સમાન સ્થુલિભદ્ર અને શ્રીયક નામે બે મહા ગુણવાન પુત્રો થયા, અને યક્ષા[1] યક્ષદિના[2] ભુતા[3] ભુતદિના[4] સેના[5] વેણા[6] રેણા નામે સાત પુત્રીઓ થઇ. તેઓ એવી મહા બુદ્ધિવાન છે કે, પહેલી પુત્રી જે કાંઈ વિદ્યા એકવાર સાંભળે તો સર્વ સાંભળેલું યાદ રહે. બીજી બેવાર સાંભળે તો યાદ રાખે; એમ અનુક્રમે સાતમી પુત્રી સાતવાર સાંભળે તો યાદ રાખે; એવી તિક્ષણ સ્મર્ણશક્તિવાળી હોવાથી તે સાતે પુત્રીઓ સર્વે વિદ્યાઓમાં પ્રવીણ હોઇ સુખમાં કાળ નિર્ગમન કરે છે. કહ્યું છે કેઃ—વિદ્યા તેજ નરનું રૂપ, ગુપ્ત ધન, તેમજ સર્વ પ્રકારની સુખસામગ્રી આપનારી ગુરૂની પણ ગુરૂ છે. વળી પરદેશને વિષે વિદ્યાજ બંધુ સમાન સહાય કરે છે. વિદ્યા મહાદેવતા છે. વિદ્યાવાળો રાજાને પૂજ્ય થાય છે,—પણ ધનવાળો થતો નથી. વિદ્યા વિનાના જીવો પશુ-સમાન છે. એવા વિદ્યાવાન બુદ્ધિવંત, આજ્ઞા ઉઠાવે એવા, અને રૂપ-વંત એવાં નવ સંતાનો સુખે પ્રવર્તે છે.

હવે સ્થુલિભદ્ર યુવાવસ્થાએ પોતાના મિત્રોસહિત ઉદ્યાનને

पण एनो विषय अध्यात्मिक होवाथी सर्वने उपयोगी छे. २—८—०

६ **प्रकरणरत्नाकर भाग त्रीजो**—हाल शीलकमां नथी. अमुक वखत पछी छपाशे.

७ **प्रकरणरत्नाकर भाग चोथो.** (त्रीजी आवृत्ति) आ ग्रंथमां इंद्रियपराज्य शतक बालावबोध सहित, तथा संग्रहणीसूत्र बालावबोध सहित, तथा लघुक्षेत्र-समाज तथा छए कर्मग्रंथ बालावबोध सहित सरस उंचा कागळमां मोटा सरस टाइपमां छपी छे. ७—०—०

८ **जैनतत्त्वादर्श ग्रंथ**—(महा मुनि श्री आत्मारामजी महाराज विरचित हिंदुस्थानी शुद्ध भाषान्तर)—इसमें जुदा जुदा बार परिच्छेद (खंड) है. उसमें शुद्ध देवतत्वका स्वरुप कथन कीया है. २ कुदेवका स्वरुप वर्णन कीया है. ३ शुद्ध गुरु तत्वका स्वरुप कहा है. ४ कुगुरुका स्वरुप कथन कीया है. ५ शुद्ध धर्म-तत्वका स्वरुप नवतत्व रुपसें कथन कीया है. ६ सम्यक् ज्ञानका स्वरुप कथन करके वास्ते चौदे गुण-स्थानकोके स्वरुप कथन कीया है. ७ सम्यक दर्श-नका स्वरुप कथन करा है. ८ सम्यक् चारित्र के स्वरुप संबंधी श्रावकोका बार व्रतोका स्वरुप विस्तार

વિષે ક્રિડા કરવા ગયા છે, ત્યાંથી પાછા ફરતાં તે ગામના નંદરાજાની મ્હોટી "કોશ્યા નામની વેશ્યા"ના આંગણે થઇને નિકળ્યા; તેવારે તેનું લાવણ્ય, કળા, ચતુરાઇ, વય, વિચીક્ષણપણું દેખી મોહ પામી મનમાંહી જાણ્યું જે જો એ પુરૂષની સાથે ભોગ ભોગવું તો મ્હારો જન્મારો સફળ થાય, અને બીજા પુરૂષને સ્વપ્નમાંહી પણ ન ઈચ્છું. જો પૂર્વે પરમેશ્વરની પુજા કરી હશે તો એ પુરૂષનો સંયોગ મળશે. એમ ચિંતવી શ્રી સ્થુલીભદ્રને બોલાવ્યો. ઘડીએક વાત કરીને વેશ્યા કળા કૌશલ્ય આદિક ગુણો કરી સ્થુલીભદ્રનો મન રીઝવી પોતાના ઘરેજ રાખતી હવી. ત્યારે ઘેરથી પિતા નિયમ પ્રમાણે ધન મોકલવા લાગ્યા; તેથી કરી નિશ્ચંતપણે બાર વર્ષમાં સાડાબાર ક્રોડ સોનૈયાનો વ્યય કર્યો, કહ્યું છે કેઃ—ક્ષત્રિઓના ધનનો વ્યય—અશ્વ અને ઉતમ શસ્ત્રો લેવાથી, લોભી મનુષ્યોનો—ધરતીમાં દાટવાથી, વ્યસનીઓનો—સ્ત્રી અને જુવટાદિક વ્યસનથી, અને ઉત્તમ માણસોનો શ્રૃંગારો તેમજ સદ્‌માર્ગે ધનનો વ્યય થાય છે. પ્રથમ પુત્ર સ્થુલીભદ્ર તો વેશ્યાના ઘરે રહે છે, અને બીજો પુત્ર શ્રીયક નંદરાજાના અંગરક્ષક તરીકે રહે છે. તેનાપર રાજાનો પૂર્ણ વિશ્વાસ રહેવાથી આનંદમાં કાળનો નિર્ગમન કરે છે.

હવે તે ગામમાં એક વરરૂચિ નામે બ્રાહ્મણ રહે છે, તે શારદાના વરદાનથી દીનપ્રત્યે ૧૦૮ નવિન શ્લોકો બનાવી રાજાની સ્તુતિ કરે છે; પરંતુ મંત્રીના નહીં વખાણવાથી રાજા કાંઇપણ દાન આપતો નથી. તેથી વરરૂચિ મંત્રીની ઘરે જઇ તેની લાછલદે નામે

पूर्वक वर्णन कीया है. ९ श्रावकोका दिनकृत्य श्राद्ध विधि ग्रंथानुसारसें लीखा है. १० श्रावकोका रात्री कृत्य, पाक्षिककृत्य, चौमासीकृत, संवत्सरीकृत्य, अरुजन्मकृत्य, ए पांचो कृत्यका स्वरुपका वर्णन करा है. ११ आदिश्वर भगवानसें लेकर श्री महावीर भगवान पर्यंतके कितनेक इतिहासको वर्णन करके जैनमत अनादि है ऐसा सिद्ध करा है. १२ श्री वर्द्धमानस्वामिके निर्वाण पाछे किंचित इतिहास लीखे है. ऐसा वर्णन इस बुकमें है.

हिंदुस्तानी भाषान्तरनी बुकना	५—०—०
गुजराती भाषान्तरनी बुकना.	४—०—०

९ अज्ञानतिमिरभास्कर—(श्रीमद् विज्यानंदसूरि विरचित)—आ ग्रंथमां साधु अने श्रावकनी धर्मयोगता दर्शाववा माटे एकवीश गुणोनुं विस्तारथी वर्णन, भावश्रावकना षट्द्वार संबंधी सत्यावीश भेद अने तेमना सत्तर गुणोनुं स्वरुप विवेचन सहित आपवामां आव्युं छे. ग्रंथकारे भारतनी जैन प्रजानो महान उपकार करी जैनोनी प्राचिनस्थितिनुं स्मरण कराव्युं छे, जे वांचवाथी जैनबंधुओने भारत वर्षमां प्रसरेला गाढ मिथ्यातनुं स्वरुप जणाइ पोताना

સ્ત્રીને મીઠે વચને કરી, રીઝવી, પોતાના કર્ત્તવ્યની સર્વ વાત કહી, અને કહ્યું કે, તમે મંત્રીને સમજાવો તો મારા શ્લોકોની સ્તુતિ કરે; જેથી રાજા મને દાન આપે અને તેથી મ્હારો નિર્વાહ થાય. પછી સ્ત્રીએ દયા લાવીને મંત્રીને કહ્યું કે, યથાર્થ વખાણ કરવાથી સમ્યક્ત્વમાં દૂષણ લાગતું નથી, માટે વરરૂચિના શ્લોકોની પ્રશંસા કરો કે જેથી ગરીબ બ્રાહ્મણ સુખી થાય.

પછી સ્ત્રીના કહેવાથી બીજા દિવસે મંત્રીએ શ્લોકોની પ્રશંસા કરી, તેથી રાજાએ પ્રસન્ન થઇ તે વરરૂચિ વિપ્રને ૧૦૮ સુવર્ણમ્હોરો આપી. એમ પ્રતિદિન એકસોને આઠ શ્લોકો નવા કરી રાજાની ગુણસ્તુતિ કરે, અને રાજા એકસોને આઠ સુવર્ણમ્હોરો આપે. અનુક્રમે તે વિપ્ર ધનાઢ્ય થવાથી યજ્ઞાદિક હિંસાકર્મ કરવા લાગ્યો, ત્યારે મંત્રીએ વિચાર્યું કે, આવી રીતે હંમેશ દેવાથી રાજાનો ભંડાર ખાલી થશે, વળી ધન પણ હિંસામાર્ગે જશે, માટે કોઇ ઉપાય કરી રાજાને દાન દેતાં અટકાવું. એમ વિચારી રાજાને કહ્યું કે, વરરૂચિ જુનાં કાવ્યો ચોરીને લાવે છે, તેની ખાત્રી એ કે તે શ્લોકો મારી સાતે પુત્રીઓને પણ આવડે છે. એમ સાંભળી રાજાએ કહ્યું કે, તમારી પુત્રીઓને અત્રે બોલાવી તેમની પાસે કહેવરાવો. પછી મંત્રીએ ઘરે આવી સઘળી વાત પુત્રીઓને કહી. બીજે દિવસે પ્રભાતે રાજા સભા ભરીને બેઠો, ને સભામાં પડદો બંધાવી માંહે સાતે કુમારીઓને બેસાડી. તેવામાં તે વરરૂચિ આવ્યો અને ૧૦૮ શ્લોકો નવા છે એમ કહી રાજાને સંભળાવી ગયો. ત્યારપછી તરતજ

शुद्ध ज्ञान दर्शन चारित्ररुप सनातन धर्मनी उत्‌दृढता उत्पन्न थाय छे. २—८—०

१० **पांडव चरित्र**—(श्री पांच पांडव तथा नेमिश्वर भगवान अने श्री कृष्णादिकनुं सविस्तर गुजराती भाषांन्तर.)—आ ग्रंथमां श्री नेमिश्वर भगवान, बळभद्र, वासुदेव जे श्रीकृष्ण, प्रतिविष्णु जे जरासंघ, पांडव, कौरव, भीष्मपितामह, कर्ण, द्रोणाचार्य अने कृपाचार्यादिक अनेक वीर पुरुषोनां चरित्रो आवी गयेलां छे तेमज जिनधर्माभिलाषी शुद्ध श्रद्धावान सम्यक्‌द्रष्टी विवेकी सज्जनोना मनने आनंद उत्पन्न करनारी कथाओ वैराग्य नीति तथा सत्य प्रतिज्ञा प्रमुखनो बोध करे छे. आ ग्रंथ पहेलां गुजराती अक्षरोमां छपायेलो हतो, ते खपी जवाथी हमणां शास्त्री अक्षरमां छपाव्यो छे, अने तेनी साथे मन रंजन करे तेवां रंगीन आशरे १०० चित्रो पण नांख्यां छे. ५—०—०

११ **जैन रामायण** याने **रामचरित्र** अनेक चित्रो सहित. २—०—०

१२ **योगशास्त्र** श्री हेमचंद्राचार्यजी कृत मूल तथा टीकाना बालावबोध तथा कथाओ सहित छे. ३—४—०

१३ **वैराग्यकल्पलता पूर्वार्ध**—(श्री यशोविजयजी

પહેલી પુત્રી પણ તેજ પ્રમાણે ૧૦૮ શ્લોકો બોલી ગઇ. તેમ બીજી, ત્રીજી, એમ અનુક્રમે સાતે પુત્રીઓ બોલી ગઈ. તેવારે વરરૂચિને મનમાં વિચાર ઉપન્યો કે, મ્હારા કીધેલા કાવ્યો એઓને ક્યાંથકી આવડે છે એમ મનમાં વિષાદ પામ્યો. તેવારે રાજા કહેતો હવો કે હે વરરૂચિ ! તું જે કાવ્ય કરીને મુજને સંભળાવે છે, એ કાવ્યો તો મંત્રીની પુત્રીઓને પણ આવડે છે. આજથી તું મ્હારા દરબારમાં આવતો નહીં. એમ કહી કાઢી મેલ્યો. પછી તે વરરૂચિ પોતાનો મહિમા વધારવા માટે નિચે મુજબ કપટકાર્ય કરવા લાગ્યો.

ગંગાં નદીમાં એક યંત્ર ગોઠવી સંધ્યાકાળે ૫૦૦) પાંચસે સોનામ્હોરો કોથળીમાં નાંખી નદીમાં મુકી જાય, પ્રભાતે લોકોના દેખતાં ગંગા નદીની સ્તુત કરી કળ દબાવે એટલે પેલી કોથળી ઉછળીને હાથમાં આવે ત્યારે લોકોને કહે કે મને ગંગા પ્રસન્ન થઈને ૫૦૦) પાંચસેં સોનામ્હોરો આપે છે. તેવારે લોકો આશ્ચર્ય પામી તે વિપ્રની ગુણસ્તુતિ કરવા લાગ્યા. કહ્યું છે કેઃ—જ્ઞાન ને દાને કરી જ્ઞાનવંત થાએ; અભયદાન થકી નિર્ભયપણું પામે; અન્નદાન થકી નિત્ય સુખી રહે, અને ઔષદ્ધદાનથી વ્યાધીરહિત થાએ.

અન્યદા આ વાતની રાજાને ખબર પડી, ત્યારે રાજા વિચાર કરવા લાગ્યો કે, ગંગાજી એને દિનપ્રત્યે ૫૦૦) સોનામ્હોરો આપે છે ને હું તો એને ૧૦૮ સોનામ્હોરો આપતો. વળી એને અપમાન દેઈને કાઢયો તોપણ વિદ્યાવંત જ્યાં જાય ત્યાં સુખી થાય. એવું વિચારી રાજાએ મંત્રીને કહ્યું કેઃ—હે મંત્રી ! આપણે પણ જોવા જઇએ.

उपाध्याय कृत.)—आ ग्रंथ एटलो तो रशीक तथा जैनवर्गना श्रावको अने साधु साध्विओने माटे उपयोगी छे के ते ग्रंथ सर्वेने आदिथी ते अंत सुधी वांचवा भलामण करीए छीए.

आ ग्रंथनी रचना काव्यरुपे गुंथेली छे अने तेमां जीवने संसारभ्रमणथी केवी केवी विटंबनाओ भोगववी पडे छे तेनो कथाओ द्वाराए आबेहुब चितार आप्यो छे. तेम आ ग्रंथ रसिक बनाववा माटे साहित्यना सार लइ तेमां रसालंकारोने पण घणीज उत्तमरीतीथी प्रदर्शित करेला छे. आ ग्रंथ भणवाथी काव्योनो बोध थवा साथे जैनदर्शनना तत्वोनो घणोज बोध थाय छे, एटलुंज नही पण आ ग्रंथना अभ्यासथी अमारा स्वधर्मी बंधुओने भवनाटकनुं स्वरुप केवुं छे तेनो खरेखर ख्याल थाय छे. वळी आ ग्रंथ मुनिराजो आदिकने व्याख्यानमां उपयोगी थइ पडे तेवो छे, माटे दरेक जैनबंधुओ आ ग्रंथनो लाभ लेशो. (पाना आकारे.) ३—०—०

१४ श्री वर्धमानदेशना भाषान्तर—(पाना आकारे.)—आ पुस्तकमां आणंद, कामदेव, चुलनीपिता, सूरादेव, चुल्लगशतक, कुंडकोलिक, सद्दालपुत्र, महा

तेवारे मंत्रीए कह्युं केः—माहाराज! प्रभाते जोवा जइशुं. एम कही ते घेर आव्यो, ने विचार करवा लाग्यो के, वररुचिनुं कांइक "कपट" लागे छे. एम चिंतवी पोताना सेवकोने गुप्तपणे नदीने किनारे राख्या, ते सेवकोए वररुचिनुं कपट जाणी, तेणे मुकी गयेल ५००) सोनामोहोरोनी कोथळी काढी मंत्रीने आपी.

हवे सवारे राजा, मंत्री विगेरे जोवा आव्या जाणी वररुचि वधारे जुस्साथी गंगानी स्तुति करवा लाग्यो. अंते कोथळी माटे कळ दबावी, पण ते आवी नहीं; तेथी मनमां मुझाइ वधारे कळ दबाववा लाग्यो, पण जे नहीं ते क्यांथी निकळे?

अंते मंत्रीए कह्युं केः—अहो वररुचिभट! केम गंगाजी प्रसन्न थया के? ते सोनैया आपता नथी? एम कहीने पांचसो सोनैयानी कोथळी राजाने देखाडी, तेथी सर्व लोकमां तेनी फजेती थई, तेवारे वररुचि खेदने पाम्यो. पछी मंत्रीए वररुचिने कह्युं के, जुवो! आ कोथळी तमारी छे के नहीं? एम कही हाथमां आपी. तेवारे विप्र शरमींदो पडी गयो, त्यारे तेने मंत्रीए कह्युं के, जो ए तमारी कोथळी होय तो राखो, नहीतर मने पाछी आपो. एम सांभळी विप्र विचारवा लाग्यो के, जो ना कहुं तो धन जाय, अने हा कहुं तो आबरु जाय. "व्याघ्र तटीनो न्याय थाय." हवे शुं करवुं?

अंते प्रियजातिना लोभीष्टपणाथी एम ठराव्युं के, धन हशे तो आबरुनो शो खप छे? माटे हाज पाडुं नहींतर धन जशे. एम चिंतवी हा पाडी. तेवारे मंत्रीए राजानी आगळ तेनुं सर्व

शतक, नंदिनीप्रिय, अने तेतलीप्रिय. ए रीते दश श्रावकोनां चरित्र तथा बार व्रतनुं स्वरुप, आलोवा अने अतिचार, तथा बार व्रतउपर अद्भूत अने चमत्कारी कथाओ अने अगीआर पडिमानुं स्वरुप तथा बीजी केटलीक कथाओ विगेरे जे धर्मदेशना श्री महावीर प्रभुए दीधेली अने श्री सुधर्मास्वामिए श्री जंबुस्वामिने कहेली तेनो समावेश करवामां आवेलो छे. २-८-०

१५ जैनकुमारसंभव महाकाव्य. (श्री जयशेखरसूरी कृत.)—आ नामनुं अति अद्भूत तथा काव्य चमत्कृतिवाळुं अने साहित्यना सारथी भरेलुं रमणिक काव्य अमोए तेना गुजराती अर्थ सहित छपावी प्रसिद्ध कीधुं छे. आ ग्रंथना काव्यनी रचना एटली तो मधुर अने विद्वता भरेली छे के ते वांचवाथी दरेक विद्वानोना मनने आश्चर्य थयाविना रहेतुं नथी. आ काव्यमां श्री ऋषभ देव प्रभुनुं भरतकुमारना जन्मपर्यंत वर्णन आपेलुं छे, अने तेम करीने आ काव्यनुं नाम "जैनकुमार संभव" एवुं नाम सफळ कर्युं छे वळी आजदीन सुधीमां जैनभाईओने तथा मुनिराजो वगेरेने संस्कृत भाषानुं व्याकरण भणी अन्यदर्शनीओनां जे काव्यो भणवानी जरुर पडती हती, ते अमोए गुजराती अर्थ

કપટ ખુલ્લું કર્યું; તેથી રાજા વિગેરે લોકો તે વિપ્રને ધિઃક્કારતા નગરમાં ગયા. અને વિપ્ર મંત્રી ઉપર દ્વેષ ધરતો તેનાં છીદ્ર જોવા લાગ્યો.

એક સમયે શ્રીયકના વિવાહ પ્રસગે મંત્રી રાજાને પોતાના ઘેર તેડવા માટે છત્ર ચામર વિગેરે કરાવે છે, તેવામાં વિપ્રે તેની દાસીને ધનના લોભથી વશ્ય કરી મંત્રીના ઘરની સર્વ વાત પૂછે છે. એકદા દાસીએ છત્ર ચામરાદિકની વાત વિપ્રને કહી, તે સાંભળી લાગ જોઇ, ગામના નાના છોકરાઓને મિષ્ટાન આપી વરરૂચિએ નિચે મુજબ ગાથા શિખવાડીને કહ્યું કે, તમે આ ગાથા ગામમાં જ્યાં ત્યાં બોલતા ફરો મિષ્ટાનના લોભે છોકરાઓ પણ તેમ કરવા લાગ્યા.

गाथाः—एह लोउं नवि जणाइ, जे सकडाल करेस ॥
नंदराय मारी करी, सिरीओ पाठ ठवेसी ॥ १ ॥

અર્થઃ—સકડાલ નંદરાજાને મારી શ્રીયકને રાજ્યગાદી આપશે, એવો અઘોરકર્મ કરવાનો વિચાર કરે છે, પણ લોકો ક્યાંથી જાણે ? આવું સાંભળી નંદરાજા વિચારવા લાગ્યો કેઃ—દેવતાની વાણી, રાતે ગર્જના, સતી સ્ત્રી, બાળકનું વચન, અને દેવદર્શન, એટલી વસ્તુ નિષ્ફળ હોતી નથી; માટે આ બાળકોનું કહેવું સત્ય હશે. પછી પરિક્ષા માટે મંત્રીને ઘેર ગુપ્તસેવકો મોકલ્યા, તેઓ પણ સમાચાર લાવ્યા કે, "ઘેર છત્ર ચામર વિગેરે તૈયાર થાય છે." આ પ્રમાણે સાંભળી રાજા કોપાયમાન થયો. સવારે મંત્રી રાજાને પ્રણામ કરવા આવ્યો, ત્યારે રાજા ભૃકુટી ચડાવી મંત્રી સામે પીઠ કરી બેઠો; તેથી મંત્રી ત્યાંથી તરત ઉઠી પોતાને ઘેર આવી બુદ્ધિ-

साथे छपावी प्रसिद्ध करेला आ काव्यग्रंथथी दूर थई छे. वळी आ काव्यग्रंथ बीजा काव्यग्रंथो करतां कवित्व शक्तिमां चडीआतो होवाथी जैन बंधुओने उपयोगी छे. १-१२-०

१६ **श्री हरिभद्रसूरि कृतान्यष्टकानि.** (मूल, तेनो अर्थ, अने टीकानो भावार्थ. संस्कृतपरथी गुजराती भाषांन्तर.)—आ ग्रंथमां निचे प्रमाणे बत्राश विषयो छे. (१) महादेवाष्टकम्. (२) स्नानाष्टकम्. (३) पूजाष्टकम्. (४) अग्निकारिकाष्टकम्. (५) भिक्षाष्टकम्. (६) प्रछन्न भोजनाष्टकम्. (७) प्रछन्न भोजनाष्टकम्. (८) प्रत्याख्यानाष्टकम्. (९) ज्ञानाष्टकम्. (१०) वैराग्याष्टकम्. (११) तपोऽष्टकम्. (१२) वादाष्टकम्. (१३) धर्मवादाष्टकम. (१४) एकांत नित्यपक्ष खंडनाष्टकम्. (१५) एकांतानित्यपक्ष खंडनाष्टकम्. (१६) नित्यानित्यपक्ष मंडनाष्टकम. (१७) मांसभक्षण दूषणाष्टकम्. (१८) अन्यदर्शनीय मत शास्त्रोक्तं मांसभक्षणाष्टकम्. (१९) मद्यपान दूषणाष्टकम्. (२०) मैथुन दूषणाष्टकम्. (२१) सूक्ष्म बुद्ध्यष्टकम्. (२२) भाव शुद्ध्यष्टकम. (२३) शासन मालिन्याष्टकम्. (२४) पुण्यादि चतुर्भंग्याष्टकम्. (२५) पितृभक्त्यष्टकम्.(२६) महद्दान स्थापनाष्टकम्. (२७) तिर्थ कृद्दानाष्टकम्.

બળે વિચાર કરીને પોતાના પુત્ર શ્રીયકને બોલાવીને કહ્યું કે, કાલ સવારે હું રાજાને પગે લાગુ ત્યારે તું મારી ડોકે તરવારનો ઘા કરજે. જો એમ નહીં કરે તો રાજા આપણા સર્વ કુટુંબનો નાશ કરશે. ત્યારે શ્રીયકે કહ્યું કે, આપ પિતાશ્રીનો ઘાત હું કેમ કરૂં ? ત્યારે મંત્રીએ કહ્યું કે, હું મોઢામાં તાલકુટ નામે વિષ નાંખીશ, જેથી તને હત્યાનું પાપ નહીં. લાગે એમ કહી મહાકષ્ટે કરી સમજાવ્યો.

હવે સવારે મંત્રી રાજા પાસે પ્રણામ કરવા આવ્યો, તે વખતે રાજા પીઠ ફેરવી બેઠા ત્યારે શ્રીયક બોલ્યો કે, "જે રાજદ્રોહી હોય તેનું ખડ્ગે કરી મસ્તક છેદી નાંખું." એમ કહી પિતાનું મસ્તક છેદ્યું. તેવારે સભામાં હાહાકાર થયો. રાજા પણ સન્મુખ થઈ બોલ્યો કે, અરે શ્રીયક ! તેં ત્હારા પિતાને કેમ માર્યો ? ત્યારે શ્રીયકે કહ્યું કે, હે રાજન્ ! મ્હારે પિતાનું પ્રયોજન નથી, પણ આપની આજ્ઞાનું પ્રયોજન છે; માટે પિતાને આપનો દ્રોહી જાણી માર્યો છે. એમ સાંભળી રાજા સંતુષ્ઠ થઇ તેને કહેતો હવો કે, ઓહો ! સેવક શીરોમણી જહવો શાસ્ત્રને વિષે વર્ણવ્યો છે, તેહવોજ તું છે. એમ કહી સકડાલને અગ્નિસંસ્કાર કરાવ્યો. પછી શ્રીયકને રાજા મંત્રીની મુદ્રા (પદવી) દેવા લાગ્યો, ત્યારે શ્રીયક બોલ્યો કેઃ—માઃહારાજ ! મ્હારો મ્હોટો ભાઇ સ્થુલીભદ્ર કોશ્યાને ઘેર છે તેને બોલાવી તેને મંત્રીમુદ્રા (પદવી) આપો. ત્યારે રાજા ચિંતવે છે કે, અહો ! આ નિર્લોભીને ધન્ય છે. જગત્માં લોભીષ્ટ લોકો ઘણા દેખાય છે. લોભથી પરદેશમાં તેમજ વિકટસ્થળે પણ જીવો ભ્રમણ કરે છે.

(२८) राज्यादि दानदूषण निवारणाष्टकम्. (२९–३०) सामायिकाष्टकम्. (३१) देशनाष्टकम्. (३२) सिद्धस्वरुपाष्टकम्. तथा दान माटे वीरप्रभुनुं स्वरुप, मोक्षनुं स्वरुप. महावीरप्रभुए पितृभक्ति माटे लीधेला अभिग्रहनुं स्वरुप. श्री वीरप्रभुना दाननुं स्वरुप. प्रभु-देशना शामाटे आपे छे ? तेनु स्वरुप. पुण्यानुबंधी पुण्यादि चारे भांगाओनं स्वरुप. तथा सामायिकनुं स्वरुप. वगेरे. अतिरसिक ग्रंथ छे. १–१२–०

१७ **सुक्तावळी** याने **सुक्तमुक्तावळी**– आ ग्रंथमां मनुष्यभवनी सार्थकतानुं कर्तव्य, धर्म, अर्थ, काम, अने मोक्ष ए चार भागमां समायेलुं छे. ए चारे भागनुं यथा-विधि स्वरुप आ ग्रंथमां लोकभाषाए करी पद्यबंध दर्शाववामां आव्युं छे. तेना मुख्य विभाग तत्वज्ञान एटले शुद्धदेव, शुद्धगुरु अने शुद्धधर्म. मनुष्यभव पामवानी दुष्करता, सज्जनपणाना गुण, न्यायमार्ग क्षमानो संबंध, चितनो संबंध, कुळनो संबंध, विवेकनो संबंध, विनयगुण, विद्यानो चमत्कार, उद्यम, दान, क्रोध न करवो, दया पाळवी, संतोष राखवो, विषय छांडवा, प्रमाद न करवो, साधु तथा श्रावकनी ओळ-

હવે રાજાએ સ્થુલિભદ્રને બોલાવવા માણસો મોકલ્યા, તેથી તેઓ બારે વર્ષે ઘેર આવ્યા. શ્રીયકે પિતાના ખેદકારી સમાચાર કહ્યા. પછી સવારે રાજાને પ્રણામ કરવા આવ્યા, ત્યારે રાજા તેને મંત્રીની મુદ્રા (પદવી) આપવા લાગ્યો; તેવારે સ્થુલિભદ્રે કહ્યું કે, માહારાજ ! હું વિચાર કરી આવું. એમ કહી એકાંતે વાડીમાં બેશી વિચારવા લાગ્યા કે, અહો! સંસાર અસાર છે, સર્વ જીવો સ્વાર્થના સગાં છે, જુવો! મ્હારો પિતા રાજ્ય કરી અકાળે મરણ પામ્યો, માટે રાજ્યમુદ્રા દુઃખકારી છે; તેથી તેનો ત્યાગ કરી જિનમુદ્રા પહેરૂં એમ વિચારી મસ્તકે લોચ કર્યો, તેવારે સાશનદેવતાએ મુનિનો વેષ આપ્યો, તે પહેરી સભામા આવી "ધર્મલાભ" કહી ઉભા રહ્યા. રાજાએ આશ્ચર્ય પામીને પૂછ્યું કે, આ શું કર્યું? ત્યારે સ્થુલિભદ્ર બોલ્યા કે, "વિચાર કર્યો." એમ કહી ત્યાંથી નિકળી સંભૂતિવિજયનામા આચાર્યની પાસે જઇ દિક્ષા લીધી, અને દસ પૂર્વનો અભ્યાસ કર્યો. આ વાત સાંભળી કોશ્યા ઘણી દિલગીર થઈ. રાજાએ શ્રીયકને મંત્રીની મુદ્રા (પદવી) આપી.

એકદા ચોમાસાના અવસરે એક મુનિએ સિંહની ગુફામાં, બીજાએ સર્પના બીલ ઉપર, ત્રીજાએ કુવાના ભારવટ ઉપર, અને ચોથા સ્થુલિભદ્રજીએ કોશ્યાને ઘેર ચિત્રશાળામાં ચોમાસુ રહેવાની આજ્ઞા માગી. ગુરૂએ યોગતા જાણી ચારેને આજ્ઞા આપી. ત્રણે મુનિ ગયા પછી સ્થુલિભદ્ર પણ કોશ્યાને ઘેર આવ્યા. તેમને દેખી આનંદ પામી કોશ્યાએ ચિત્રશાળામાં ઉતાર્યા. પછી ષટ્રસયુક્ત

खाणनो अधिकार, स्त्रीना गुण तथा दोष, माता, पिता, पुत्रना गुण तथा दोष, सुपुत्रनुं स्वरुप, राजसेवा, विश्वास, मैत्री, संपदा, किर्ती, मूर्खता, कला, संयम, रागद्वेष, आत्म बोध, तेमज उपर शिवाय बीजा घणाज विषयोपर असरकारक तेमज आबेहुब विवेचन अने दरेक दरेक विषयपर रसिक अने असरकारक कथाओ तथा प्रबंधो आवेला छे. तेथी ते पुस्तक दरेक श्रावकना घरमां होवांज जोइए. तेमज जैनपाठशाळाओमां मनन कराववा लायक, तथा लायब्रेरीमां राखवा लायक, तेमज जनसमुदायने मनन करवा अमारी नम्रविनंती छे. मजकुर पुस्तक उंचा कागळ, सुंदर शास्त्री टाइपमां छापी पाकी बाइन्डींग करावेल छे. २—८—०

१८ शत्रुंजयमाहात्मय प्रथम खंड. भाषान्तर अने रसिक कथाओसहित छे. (कर्ता श्री धनेश्वरसूरि) आ तिर्थाधिराजनुं माहात्मय वांचवाथी तथा सांभळवाथी केटलुं पुण्य उपार्जन थाय छे, तेनुं वर्णन आ ग्रंथज वांचवाथी जणाशे; माटे पोताना बन्ने भवना कल्याण इच्छनार एवा दरेक जैनबंधुओ आ अमुल्य ग्रंथनो जरुर लाभ लेशे. २—४—०

१९ नवतत्त्वना प्रश्नोतर—(पंडित कुंवरविजयजीकृत)—

ભોજન વહોરાવી, રાત્રે કોશ્યા હાવભાવ કરવા લાગી.

તે સમયે મુનિ બ્રહ્મચર્યવ્રત પાળવા માટે મહાશૂર થયા. બીજાઓને તેમના સમાન શૂરવીરતા રાખવી મહા કઠીન છે. કારણ કે, એકતો ચોમાસાનો સમય, તેમાં વળી ચિત્રશાળા જેવું ગૃહ, નિત્યપ્રત્યે ષટ્રસયુક્ત ભોજન, વળી પરિચયવાળી વેશ્યાનો સમાગમ, વળી તેના હાવ ભાવરૂપ વશ્ય કરવારૂપ ચેષ્ટા, એ સર્વ બાબતો મળ્યા છતાં પણ ચારે મહીના સુધી મુનિ અખંડશીળથી રહ્યા. છેલ્લી વખતે વેશ્યાને બોધ દીધો કે, અરે કોશ્યા ! અશુચીમય શરીરપરં શું મોહ પામી રહી છે ? આ ક્ષણભંગુર દેહને વિણશતાં વાર લાગતી નથી. ધન યૌવન સર્વ અશાશ્વત છે. વળી એક સ્ત્રી સંભોગે કંઇ જીવની વિરાધનાં થાએ. એ વિષય સેવવાથી સુખ થોડું ને દુઃખ ઘણુંજ થાએ છે. તે માટે એ વિષયને મૂકી શીલરૂપી અલંકાર પેહેર. ઈત્યાદિક શ્રાવકનાં બાર વ્રત કહ્યાં. તેથી તેણે પ્રતિબોધ પામીને નમસ્કાર કરી શ્રાવકનાં બાર વ્રત આદર્યાં. ચોથા વ્રતમાંહે રાજા જે પુરૂષ મોકલે તે એકજ પુરૂષ સાથે ભોગ ભોગવવો, બીજા સર્વ પુરૂષમાત્રના ભોગનો પચ્ચખ્ખાણ કરૂ. ઇત્યાદિ જીવજીવાદ નંવતત્વ સમજાવ્યા. એમ શુદ્ધ શ્રાવિકા કરી શ્રી સ્થુલિભદ્ર ચોમાસાને પારણે શ્રી સંભૂતિવિજય પાસે આવ્યા.

હવે ગુરૂની પાસે પહેલા મુનિ આવ્યા, તેમને ગુરૂએ કહ્યું કે, આવો દુસ્કરકારક તપસ્વીમુનિ ! એમ કહી સત્કાર કર્યો. એજ મુજબ બીજા તેમ ત્રીજા મુનિને કહ્યું. જ્યારે સ્થુલિભદ્રજી આવ્યા ત્યારે,

एमां सात नयादिक अनेक विषयोनां स्वरुप प्रदर्शित करेलां छे. २-०-०

२० **अढीद्वीपना नकशानी हकीकत**—पीस्तालीस लाख जोजन प्रमाणमां पर्वत, क्षेत्र, समुद्र, नदिओ, द्रहो अने कुंडो विगेरे कये ठेकाणे, केवा प्रमाणमां, ने कइ रीते छे, ते सर्व बतावनार तथा महाविदेहादिक क्षत्रोनां सुमारे एंसी चित्रो तथा पांत्रीस द्वार आदिकना यत्रं अने बीजापण घणाएक छुटा बोल छे. २-०-०

२१ **पर्वोनी कथा**—आ ग्रंथमां कार्तकी, चैत्रि, होलिका, अखात्रिज, पर्युषण, दिवाळी, मेरतेरश, अने पोषदसम आदि बार महापर्वोनी आबेहुब सुंदर कथा चित्ताकर्षक छे. टाइप घणा सारा. (पाना आकारे.) १-८-०

२२ **श्री सम्यक्त्वमूल बारव्रतनी टीप.** (घणा विस्तार सहित.)—एमां श्रावकनां बार व्रतनो अधिकार सर्व सहेलाइथी समजाव्यो छे. श्रावकोने मनन करवा अने जन्म सफळ करवाने सत्यशिक्षण आपनारो ग्रंथ छे. १-४-०

२३ **लघुप्रकरणसंग्रह**—एमां मुखपाठ करवा माटे नवतत्व, जीवविचार, दंडक, लघुसंघयणी, क्षेत्रसमास, महोटी संघयणी, छए कर्मग्रंथ, रत्नाकर पच्चीसी,

"આવો મહા દુસ્કરકારક" એમ ત્રણવાર કહી તેમનો સત્કાર કર્યો, અને તેમને ઘણોજ ધન્યવાદ કહી પ્રશંસવા લાગ્યા. તે જોઇ સિંહગુફાવાસી મુનિ ઇર્ષા કરી વિચારવા લાગ્યા કેઃ—જુવો ગુરૂનો વિવેક ! અમે ચાર મહિના સુધી ભૂખ તૃષા સહન કરી આવ્યા ત્યારે અમને એકવાર દુષ્કરકારક કહ્યું, અને આ કોશ્યાને ઘેર ચિત્રશાળા જેવા સુંદર મકાનમાં રહી ષટ્રસયુક્ત ભોજન જમી પુષ્ટ થઇ આવ્યો, તેને ત્રણવાર કહ્યું. એમ ચિંતવી ઇર્ષા કરવા લાગ્યો.

એકદા કોઈ રથકાર (રથ બનાવનાર) રાજાની આજ્ઞા લઇ કોશ્યાને ઘેર આવી તે તેને રીઝવવા નીચે મુજબ કળા કરવા લાગ્યો. ગવાક્ષે બેસી બાણે કરી કેરીની લુંબ લાવી વેશ્યાને આપી પોતાની ચતુરાઇની પ્રશંસા પોતે કરવા લાગ્યો. ત્યારે વેશ્યાએ પણ નીચે મુજબ પોતાની ચતુરાઇ બતાવી.

સરસવનો ઢગલો કરી તેનાપર સોય મૂકી તેપર વળી પુષ્પ મૂકી પગ રાખી નાચ કર્યો.

આ પ્રમાણે જોઈ તે રથકાર બોલ્યો કે, "આ કામ તો દુષ્કર છે." ત્યારે વેશ્યા બોલી કે, મારાં અને તારાં આ બન્ને કાર્યોમાં દુષ્કરતા નથી, પરંતુ દુષ્કરતા તો સ્થૂલિભદ્ર મુનિના કાર્યમાં છે. એમ કહી પ્રશંસાયુક્ત સર્વ બિના કહી સંભળાવી તે સાંભળી 'રથકાર' સ્થલિભદ્ર મુનિ પાસે જઇ દીક્ષા લેતો હવો. સ્થૂલિભદ્ર પણ ભવ્યજીવોને બોધ આપતા વિચરવા લાગ્યા. અંતે સમાધિમાં કાળ કરી સ્વર્ગે ગયા.

एटला ग्रंथ मूळपाठे तथा आचारोपदेश ग्रंथ अर्थ-सहित छापेला छे. (पाना आकारे) १—४—०

२४ **नवतत्वप्रकरण** मुल, महोटा बालावबोध सहित.—छूटा बोलो तथा शब्दार्थसहित. शिखनाराओने घणुंज सहेलुं तथा उपयोगी थाय ते सारु नवीन ढब प्रमाणे घणाज विस्तारसहित छपाव्युं छे. (आवृत्ति छठ्ठी) ०—१२—०

२५ **दंडक.** बालावबोधसहित तथा **लघुसंघयणी** त्रीश गाथावाळी महोटा अर्थयुक्त छे. ०—६—०

२६ **जीवविचार** मुल तथा विस्तारित बालावबोध तथा छूटा बोलोसहित. ०—४—०

२७ **कल्पसूत्र (सुबोधिका)नु भाषान्तर**—पाना आकारे सुंदर छापथी विस्तारपूर्वक चित्रोवाळुं पजुषणपर्वमां सर्वकोइ वांची समजी शके एवुं शासन प्रभाविक सूत्रग्रंथ सुधारा वधारा साथे (आवृत्ति चोथी.) २—८—०

२८ **कल्पसूत्र मूळपाठ** (बारसो.) ६१ चित्रोसहित छे. १-०-०

२९ **धर्मसर्वस्वाधिकार** तथा **कस्तुरीप्रकरण**—आ ग्रंथमां अहिंसा, सत्य, मैथुन नहीं सेववुं, चोरी

આ મહાપુરૂષે દુષ્કરસ્થળે શિયળ પાળવાથી " ૮૪ ચોવીશી લગણ અમર નામ રાખ્યું "

હવે નંદરાજાએ શ્રીયકને મ્હોટી પ્રધાનપદવી આપી. તે શ્રીયક રાજ્યકારભાર સુખે પ્રવર્તાવે છે, પ્રજાને ઘણું સુખ આપે છે, ન્યાય માર્ગે ચાલવાથી જસવાદ વધ્યો, અને લોકોમાં કીર્તિ વિસ્તારને પામી. તે સુશ્રાવક પુણ્યપ્રભાવક દેવગુરૂ ભક્તિકારક જિનાજ્ઞા પ્રતિપાલક છે. એકવીશ ગુણે કરી બિરાજમાન ત્રિકાલે દેવપૂજા સાચવે, વળી ઉભયકાળે (બેઉ સમયે) પડિક્કમણાદિક ધર્મકરણી કરતેથકે આખરે તેણે ધર્મનાં કાર્યો નીચે મુજબ કર્યાં.

૧૦૦) જિનમંદિરો બંધાવ્યાં, અનેક જિનમંદિરોની સ્થાપના કરી, ૩૦૦) ધર્મશાળાઓ કરાવી, સાત ક્ષેત્રે ધનનો વ્યય કર્યો, વળી પણ જિનેશ્વરની પ્રતિષ્ઠા કરાવે, જિનેશ્વરની નવી પ્રતિમા કરાવે, પુસ્તક લખાવે, ગુરૂની વૈયાવચ્ચ કરે, તેમ શ્રાવક શ્રાવિકાને સાહામીવત્સલ કરે, ગુપ્ત દાન દે, જીર્ણોધ્ધાર કરાવે. ઇત્યાદિક વિવિધ પ્રકારે ધનને વાવરે, અનંતગણું ફળ પામે. એટલે સદ્ગતિ પામે. ઈત્યાદિક ધર્મકરણી કરતાં કેટલાંક વર્ષ વીત્યા બાદ નંદરાજાની આજ્ઞા લઈ પોતાના પુત્રને દીવાનપદવી અપાવી સાતે બેહેનો સહિત ગુરૂની પાસે દીક્ષા લીધી.

હવે શ્રીયકમુનિથી ક્ષુધા સહન ન થવાથી ઉપવાસ કરી શકાય નહીં, તે હવે સંવત્સરીપર્વ આવે થકે યક્ષનામે સાધ્વીએ કહ્યું કે:—ભાઈ ! આજ તો સંવત્સરી મહાપર્વ છે, માટે આજે નવકારસી

नहीं करवी, परिग्रह नहीं राखवो, रात्रीभोजन नहीं करवुं, कंदमूल न खावुं, अणगलपाणी नहीं पीवुं, विगेरेनुं स्वरुप मूल अने अर्थसहित छे. ०—८—०

३० जलयात्राविधि—आ ग्रंथमां जलयात्रानी, अष्टोतरी स्नात्रनी, लघुस्नात्रनी, ग्रहदिग्पालना पूजननी, जिनमंदिरपर कलश ध्वजा विगेरे चडाववानी, तथा बीजी अनेक विधिओ दाखल करेल छे. ०—६—०

३१ प्रतिष्ठाकल्प—आ ग्रंथमां जिनेश्वर भगवाननी प्रतिमानी प्रतिष्ठा करवानी संपूर्ण विधि छे. तथा प्रतिष्ठा करनार श्रावक तथा करावनार गुरु (माहाराज) केवा होवा जोइए तेनुं विस्तारथी वर्णन आपेलुं छे. (पाना आकारे.) ०—८—०

३२ त्रैलोक्यप्रकाशाख्यं चैत्यवंदन चोवीशी तथा चउसरणपयन्ना मूल अने भाषान्तर सहित तथा अध्यातम बावनी अने ज्ञानपचीसीना दोहा वगेरे. ०—६—०

३३ मेघमालाविचार— मूल अने भाषान्तर. ०—६—०

३४ हिंगुलप्रकरण—आ ग्रंथमां अढार पापस्थानक तथा छ व्यसननुं टुंक वर्णन पण रसिक अने मनने हृढ करे तेवो छे. ते शिवाय चार भावनानुं, पुजानुं,

તપ કરીએ, તોપણ મહાલાભ થાય. નારકીના જીવો એકસો વર્ષ દુઃખ સહન કરી જેટલું કર્મ ખપાવે, તેટલું કર્મ માત્ર નવકારસીનું તપ કરે ટુંક વખતમાં ખપે છે; માટે આજ નવકારસીનું તપ કરો. એમ કહી પચ્ચખ્ખાણ કરાવ્યું.

ઘડી પછી વળી યક્ષાસાધ્વીએ કહ્યુ કે, દેવગુરૂને વંદના કરતાં સહેજ પોરસીનો વખત વીતી જશે, માટે પોરસી (દિવસનો ¼ ભાગ) તપ કરો, જેથી નારકીનાં હજાર વર્ષનાં કર્મ ત્રુટે. એમ કહી પોરસીનું પચ્ચખ્ખાણ કરાવ્યું. એવી રીતે બીજી, ત્રીજી પોરસીનું પચ્ચખ્ખાણ કરાવ્યું. છેવટ ચોથી પોરસીનું પચ્ચખ્ખાણ કરાવી ઉપવાસ કરાવ્યો. રાત્રે અત્યંત ક્ષુધા તૃષાને જોગે બીજા તપસ્વી સાધુની ભાવના ભાવતાં સંથારો કરી મુનિ કાળધર્મ પામ્યા.

સવારે યક્ષાસાધ્વી ઉપર મુજબ સમાચાર સાંભળીને અફસોસ કરવા લાગ્યાં. પછી મુનિની શી ગતિ થઈ તે જાણવા માટે શાસનદેવતાની આરાધના કરવા શ્રી સંઘ સહિત કાઉસ્સગ્ગ કર્યો, ત્યારે શાસનદેવતા અવધિજ્ઞાને યક્ષાસાધ્વીને ઉપાડી શ્રી સીમંધર સ્વામિ પાસે મહાવિદેહક્ષેત્ર મૂકતો હવો.

હવે યક્ષાસાધ્વીએ ભગવાનની સામે હાથ જોડી વંદન કરી ચિંત્તમાં રહેલો પ્રશ્ન પૃછયો, ત્યારે ભગવાને કહ્યું કે, શ્રીયકમુનિ આયુષ્ય પૂર્ણ થયે મૃત્યુ પામ્યા છે. કહ્યું છે કેઃ—આયુષ્ય ત્રુટે તેને સાંધવા માટે વિદ્યા, ઔષધ, તેમજ માતા, પિતા, ભાઇ, કુળદેવતા, સ્વજન પરિવાર, પ્રધાન દેવતા, વિગેરે શક્તિવાન નથી; તે માટે શોક ન

गुरुनुं, उद्यमनुं, वगेरे घणी बाबतोपर वर्णन छे. ते ग्रंथ मुल संस्कृत तथा गुजराती सरळ भाषांतर छे. आ ग्रंथ मुनि माहाराजने व्याख्यानमां घणोज उपयोगी होवाथी पाना आकारे छपावेलुं छे. ०—८—०

१५ श्रीप्रतिमाशतक (श्रीमद् यशोविजयजी उपाध्याय कृत) आ ग्रंथना तमाम काव्यमां हेतु—युक्ति अने दृष्टांतो एवा न्याय पुरःसर आपवामां आव्या छे के वांचनाने ग्रंथकारनी तार्किक शक्तिने माटे अत्यंत चमत्कार लागशे. सिद्धांतमां जे जे स्थल प्रतिमा अने जिनालय संबंधी अधिकार जे जे स्वरूपे छे तेनो यथार्थ भाव आ ग्रंथमां एवी रीते प्रदर्शित करलो छे के तटस्थ वृत्तिथी अवलोकन करनारा न्यायबुद्धिवालान प्रतिमाद्वेषीनी मूढता साक्षात् जणाइ आवशे अने प्रतिमाने लोपनारा मात्र स्वकपोल कल्पित रचनाथीज प्रतिमानो निषेध करे छे, परंतु तेओना निषेधमां नथी सिद्धांतनो आधार के नथी न्याययुक्त हेतु, युक्ति के प्रमाणवाळी समजशक्ति.

ग्रंथमां बहु सूक्ष्मदृष्टिथी प्रवेश करतां वांचनारने सेहेज लागशे के उपाध्यायजीना समयमां ज्यारे लुंपा-कमतियो जेने हालमां ढुंढीआमतिकहेवामां आवे छे,

કરવો. પછી યક્ષાસાધ્વીએ પૂછ્યું:—હે ભગવાન્! મ્હારો ભાઇ સાધુ કાળ કરીને કિહાં ઉપન્યો? ત્યારે ભગવાને કહ્યું:—પહેલા સુધર્મ દેવલોકને વિષે મહા રીદ્ધિવંત, તેજવંત દેવપણે ઉપન્યો, અને સાધુ તપના પ્રભાવથકી મુક્તિને પામશે. એહવાં પ્રભુજીનાં વચન સાંભળી યક્ષા સાધ્વી મનમાંહે હર્ષ પામી જ્યારે ચાલવા માંડયું, ત્યારે પ્રભુજીએ ચાર 'ચૂલિકા' કહી તે સાંભળતાંવાર મુખપાઠ થઇ ગઈ. પછી શાસન દેવતાએ યક્ષાને ઉપાડીને શ્રી સંઘ મધ્યે મૂકી, ત્યારે યક્ષાયે શ્રીગુરૂ અને શ્રી સંઘ આગળે શ્રીયકની સદ્‌ગતિ પામવાનું સ્વરૂપ કહ્યું, અને તે ચાર "ચૂલિકા" શ્રીગુરૂને આપી. ગુરૂએ બે ચૂલિકા દશવૈકાલિકના છેડે નાંખી અને બે ચૂલિકા આચારાંગના છેડે નાંખી. પછી યક્ષાસાધ્વી પોતે વિશેષ તપ કરવા લાગી.

હવે શ્રીગુરૂ ઉપદેશ આપે છે કે:—જે પ્રાણિ અષ્ટમાદિ પર્વતિથિને વિષે તપ કરે, તે અનુક્રમે કર્મ ક્ષય કરીને મોક્ષે જાય. તપ કેવો છે કે નિકાચિત કર્મનો છેદણહાર તથા મહા લાભકારી છે.

વળી શ્રી ગુરૂ કહે છે કે, પોરસીથી માંડીને ઉપવાસ પર્યંત મુનિરાજ તપ કરતો થકો, તે નારકીના જીવો સોહજાર (લાખ) વરસ માંહે જેટલાં કર્મ ન ત્રોડે, તેટલાં કર્મ શુભ ભાવે મુનિરાજ અથવા સમ્યગ્‌દ્રષ્ટિજીવ કર્મ ખપાવે; તે માટે તપને વિષે ઉદ્યમ કરવો. વળી તપ કેવો છે તો કે, કર્મનું ચૂર્ણ કરે, અઘોર મહા પાપનાં કારણ કીધાં હોય તે પણ તપને પ્રભાવે સર્વ ચૂર્ણ થઈ જાય. જે દુષ્કર વસ્તુ હોય તે પણ તપથી સિદ્ધ થાય છે.

तेओना उपदेशको, प्रतिमा अने जिनालय करवामां हिंसा थाय छे, तेमज प्रतिमापूजनमां पण हिंसा थाय छे, एवा कुतर्कवाला उपदेशनी जालमां मंदबुद्धिवाला प्राणीओने फसावता हशे अने तेओने जिनमंदिर अने जिनप्रतिमाना द्वेषी बनावी सत्यमार्गथी भ्रष्ट करता हशे, त्यारे अति करुणार्द्र अंतःकरणथी भावदयायुक्त वृत्तिथी, तेवा प्राणीओने सत्यमार्गमां लाववाने वास्ते ते महा उपकारी महात्माए आ ग्रंथनी रचना करी हशे.

आ ग्रंथ उपर उपाध्यायजीए पोतेज ग्रंथना गूढ आशयने प्रदर्शित करनारी अने नैगमादि नयोना यथार्थ स्वरूपने समजनारा विद्वान वाचकवर्गने उपकारी तथा चमत्कार उत्पन्न करनारा मोटी टीका रचेली छे, ते टीकानुं भाषांतर आ ग्रंथमां करवामां आवेलुं नथी, परंतु श्रीभावप्रभसूरिए पोताना शिष्य ज्योतीरत्नना हितने वास्ते आ मूल ग्रंथ उपर जे लघु वृति करेली छे, तेनुंज भाषांतर आ ग्रंथमां करवामां आवेलुं छे. ०—१२—०

३६ पांत्रीसबोलनो थोकडो—शिखामणना बोल. ०—१—६

३७ बृहदालोयणा—(लालाजी कृत.) ०—१—६

३८ पंचप्रतिक्रमणसूत्र—एमां श्री तपागच्छीय श्रावक समाचारीनां दैवसिकादिक पांच प्रतिक्रमण संबंधी सर्व

ત્યાર પછી યક્ષાસાધ્વી તપ તપી અંતે અણસણ આરાધના કરી ચોરાશીલાખ જીવાયોનિ ખમાવી, અઢાર પાપસ્થાનક વોસારાવી શુભ પરિણામે કાળ કરી સ્વર્ગે પહોચ્યાં.

તે માટે હે ભવ્યપ્રાણીઓ ! જો તપ કરવાની શક્તિ ન હોય તોપણ તપનાં વધતાં પરિણામ રાખવાં. બળાત્કારે કોઇની સાહ્યતાથી પણ તપ કરવો. કેની પેઠે ? તો કે શ્રીયક સાધુની પેઠે દેવતાની મ્હોટી પદવીને પામે. અનુક્રમે મોક્ષનાં સુખને પામે. તે માટે એક દિવસમાં દસ પચ્ચખ્ખાણ કરવા શુભ પરિણામ રાખવાં.

ઇતિ શ્રી શ્રીયકની કથા,

સમાપ્ત.

सूत्रो तथा सर्व प्रकारनां पच्चख्खाणो अने नवस्मरण तथा महाप्रभाविक श्री देवेंद्रसूरि कृत देववंदन, गुरु-वंदन, अने पच्चखाण मळी भाष्य त्रण ए अर्थसहित छे. तथा चैत्यवंदनो, थोयो, स्तवनो, सज्झायो छंदो पण छापेला छे. श्लोकसंख्या १६००० आशरे छे ३–८–०

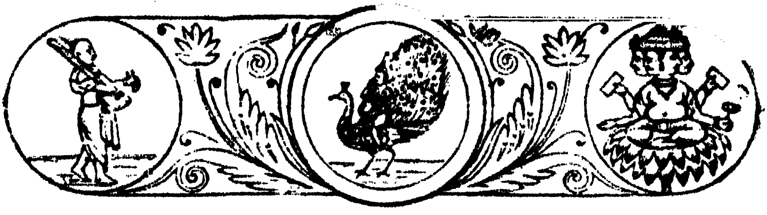
३९ **श्री तपागच्छ समाचारीनां पांचे पडिक्कमणां मूल पाठे.** तथा चैत्यवंदनो, थोयो, छंदो, स्तवनो, सज्झायो, आनंदघनजीनी चोवीशी, गौतमस्वामिनो रास, महावीरस्वामिना पंचकल्याणीकनुं स्तवन तथा **पख्खीसूत्र** विगेरे रंगीत सुंदर चित्रोसाथे (आवृत्ति आठमी.) १–४–०

४० **श्री तपागच्छ देवसिक राई प्रतिक्रमण सूत्र.** म्होटा दशकतवाळुं. ०–४–०

४१ **श्री तपागच्छ देवसिक राइ प्रतिक्रमण सूत्र विधियुक्त.** तथा मुहपतिना ५० बोल वगेरे. ०–५–०

४२ **श्री तपागच्छ देवसिक राइ प्रतिक्रमण सूत्र अर्थसहित.** तथा चैत्यवंदन स्तवन पचखाण वगेरे. ०–९–०

४३ **श्री अचलगच्छ श्रावक समाचारीनां पांच प्रतिक्रमण** तथा अजितशांति आदिक नवस्मरण

સુપાત્રે દાન દેવાના ફળઉપર.

કયવન્નાની કથા.

ધન ધાન્યથી ભરપૂર અને અતિ શોભિતી રાજગૃહી નગરીમાં શ્રેણિક નામે રાજા રાજ્ય કરતા હતા. ત્યાં ધનદત્ત નામે એક કોટીધ્વજ વ્યવહારીઓ રહેતો હતો. તેને ચંદ્રવદની અને મૃગલોચની એવી વસુમતી નામે સતી સ્ત્રી હતી. તેને પોતાના દેવ, ધર્મ અને ગુરૂ ઉપર ઘણી પ્રીતિ હતી.

એકદા વસુમતી રાત્રિના વિષે ગર્ભના પ્રભાવે સિંહસ્વપ્ન દેખી જાગી અને તેનું ફળ પોતાના સ્વામીને પૂછ્યું. સ્વામીએ તેનું ફળ સારૂં કહેવાથી હર્ષ પામી સ્વસ્થાનકે ગઇ. પ્રાતઃકાળે ધનદત્તશેઠે સ્વપ્નપાઠકને તેડાવી તેનું ફળ પૂછી તેને ધન આપી વિદાય કીધો. અનુક્રમે ગર્ભ વૃદ્ધિ પામવા લાગ્યો. નવ માસ પરિપૂર્ણ થયે શુભ લગન, શુભ વેળા, શુભ ઘડી અને પુષ્ય નક્ષત્રે પુત્રનો

तेमज अट्ठोतरी अने जयइ जगजीवजोणी ए बे महोटी सज्झायो इत्यादि सर्व ग्रंथ अर्थसहित छाप्या छे. तेनी साथे गौतमस्वामिनो रास, स्तवन, सज्झायो, पट्टावली, आदिक अनेक ग्रंथो छे. ३-८-०

४४ अचलगच्छनां **पंच प्रतिक्रमणसूत्र** मुल पाठे छे. ०-१२-०

४५ **पंच प्रतिक्रमण परखीसूत्र** विधिसहित—इसमें खरतरगच्छ, तपगच्छ दोनुंकी जूदी जूदी विधिसहित छे. १-४-०

४६ खरतरगच्छनां **पंच प्रतिक्रमणसूत्र मूलपाठे** १-०-०

४७ तेरापंथी श्रावकोका **सामायक पडिक्कमण** अर्थ सहित. १-४-०

४८ तेरापंथी कृत **देवगुरु धर्मनी ओळखाण.** १-०-०

४९ सामायिक प्रतिक्रमणादिसूत्र (स्थानकवासी) ०-२-०

---

५० **विविध पूजासंग्रह भाग १ लो**—एमां पंडित श्री वीरविजयजी तथा अन्य पंडितोनी करेली जूदी जूदी अढार पूजाओ तथा ते सर्व पूजाओने भणाववानो विधि तथा दादा साहेबनी पूजा अने सुंदर रंगीन चित्रोसहित. (आवृत्ति सातमी.) १-८-०

५१ **विविध पूजासंग्रह भाग २ जो**—एमां श्री देवचंद्रजी, आत्मारामजी आदि महापुरुषोए रचेली पूजा

જન્મ થયો. મોટા હર્ષથી અને મોટા આડંબરથી તેનો જન્મોત્સવ કીધો. બારમે દિવસે સગાં સંબંધીને જમાડી *કયવન્નો એવું નામ પાડયું. પાંચ ધાવવડે કરી બીજના ચંદ્રમાની પેઠે દિનપ્રતિદિન વૃદ્ધિ પામવા લાગ્યો. ૭—૮ વર્ષનો થયે તેને નિશાળે ભણવા મૂકયો. થોડી મુદ્દતમાં સર્વ વિદ્યા ભણી ગણી હોંશિયાર થયો. યુવાવસ્થા પામ્યે તેજ નગરના સાગરદત્ત શેઠની દેવકુંવરી સમાન જયશ્રી નામની પુત્રી વેરે મોટા આડંબરથી તેનું લગ્ન કીધું જેમ નળ અને દમયંતી, વિક્રમ અને ઉત્તર્શી, મહાદેવ અને પાર્વતી, રાધા અને કૃષ્ણ તેમ કયવન્નો અને જયશ્રીનું જોડું મળવાથી તેઓનાં માતપિતા ઘણાં ખુશી થયાં. એઓને સુવા માટે એક સુંદર મહેલ આપ્યો, તેની વચમાં સોનાની રત્નજડિત્ર હીંચોળાખાટ બાંધેલી હતી જેથી આખા મેહેલમાં ઝાકઝમાળ થતું હતું.

કયવન્નો ભણી ઉઠયા છતાં પણ ઘેર પંડિત પાસે શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરતો હતો. તેમાં એટલો બધો તલ્લીન થઇ રહ્યો હતો કે તેને ખાવા પીવાનું પણ ભાન નહોતું અને વિષયવિકારથી તદ્દન વેગળો હતો એટલુંજ નહિ પણ પોતાને આવી દેવાંગના જેવી સ્ત્રી મળવા છતાં પણ તેનાથી હાસ્ય વિનોદનાં વાકયો બોલવાનું તથા તેના સામું પ્યારની દૃષ્ટિથી જોવાનું તેને ભાન નહોતું. મતલબ કે સ્ત્રીવિષયમાં તે બિલકુલ અજાણ રહ્યો હતો. આથી જયશ્રી દિન-

* "કયવન્નાશેઠનું સૌભાગ્ય હોજો" એમ જૈન વ્યાપારીઓ બેસતા વરસના દિવસે ચોપડાની શરૂઆતમાં કુમકુમવડે લખે છે.

ओनो संग्रह अध्यापनविधि साथे. १—०—०

५२ **विविध पूजासंग्रह भाग २ जो**—एमां श्री रुपविजयजी तथा उत्तमविजयजी आदि महापुरुषोए रचेली पूजाओनो संग्रह. अध्यापनविधि साथे. १—२—०

५३ **लघु पूजासंग्रह**(पोकेट साइझनी खासामां रहे तेवी नानी)—जेमां सनात्र, अष्टप्रकारी अने नवपद पूजा तथा कलसो, आरती, लुणउतारण, मंगलदीपक वगेरे बाबतोनो समावेश करेल छे. आ पुस्तक निर्णयसागर प्रेसमां सुंदर शास्त्री टाइपमां उंचा ८० रतली कागळोउपर छपावो, सुंदर कपडानी पाकी बाइन्डींग करावेल छे. अने एवा उपयोगी पुस्तकनो लाभ सर्वे जैनबंधुओ एक सरखो लइ शके अने ज्ञाननो उद्योत थाय माटे किंमत फक्त चार आना राखेल छे. ०—४—०

५४ **खडतरगच्छना पंडितोनी** बनावेली जुदी जुदी अनेक प्रकारनी पूजाओनो संग्रह. ०—१२—०

५५ **श्री जिन पूजासंग्रह.** (खडतरगच्छकी.) १—४—०

५६ मुनि आत्मारामजीनी बनावेली **पूजाना संग्रहनुं** पुस्तक ०—६—०

५७ **स्नात्र पूजा.** (देवचंद्रजी महाराज कृत) ०—१—०

પ્રતિદિન શોચ કરી ચંપકવૃક્ષની કાપેલી ડાળની પેઠે સુકાવા લાગી. વિયોગિણી અને વિધવાસ્ત્રી કરતાં આવા વિરાગી પુરૂષની સતી સ્ત્રીને વધારે દુઃખ હોય છે. કારણ કે તેને સ્વામીને દેખીને પળે પળે બળવાનું થાય છે. આ પ્રમાણે ઘણા દિવસ વીત્યા બાદ એક દિવસે જયશ્રીએ પોતાની સાસુને કહ્યું કે, "સાસુજી, મારા સ્વામી મારાથી હસીને બોલતા નથી તેમ વિનોદવાર્ત્તા કરતા નથી; એટલુંજ નહિ પણ સંસારવ્યવહારથી તદ્દન અજાણ છે. વિશેષ શું કહું ? હું તમારા આગળ કહેતાં શરમાઉં છું અને અન્ય મનુષ્ય આગળ આ વાત થઇ શકે પણ નહિ." આ વાત સાંભળી વસુમતિ શેઠાણીએ પોતાના સ્વામી પાસે જઇ એકાંતમાં કહ્યું કે, "સ્વામિન્ ! આપણો કયવન્નો હજુ સાંસારિક વાતમાં કાંઇ જાણતો નથી અને આખો દિવસ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કર્યા કરે છે, તો વસ્તી શી રીતે રહેશે ? વળી વહુ પણ ભરયૌવનાવસ્થામાં છે તો એ સર્પનો ભારો શી રીતે સાચવી શકાશે ? માટે આ બાબતનો તાકીદે ઇલાજ કરવો જોઈએ." ધનદત્તશેઠ કહે, "સ્ત્રી ! એ વિદ્યા કોઇને શીખવવી પડતી નથી. મોરનાં પીંછાં ચિતરેલાંજ હોય છે. ચિતરવાની જરૂર પડતી નથી." એ પ્રમાણે કહેવાથી શેઠાણી રીસાયાં. ત્યારે ધનદત્તશેઠે વિષયી, જુગારી અને વ્યસની વગેરે લોકોને તેડાવી તેઓને ઘણા પૈસા આપી કહ્યું કે, "કયવન્નાને તમે વિષયકળા શીખવો" એ ઉપરથી એ લોકો રાત્રિ દિવસ કયવન્ના પાસેજ મિત્રપણે રહેવા લાગ્યા. અને અફીણ, મદિરા, ભાંગ, તમાકુ પી મોજશોખ અને ગાનતાન કરવા

५८ स्नात्रादि पूजासंग्रह—आ पुस्तकमां देवपाल, देवचंदजी, अने वी[illegible]जी विरचीत त्रण स्नात्र तथा शांतिनाथजीनो कलश तथा सकलचंद उपाध्याय कृत सत्तरभेदी पूजा अने देववि[illegible]जयजी अने देवचंदजी कृत अष्टप्रकारी पूजाओ बे तथा वीरविजयजी कृत अष्ट प्रकारी पूजाओना दोहानो संग्रह वगेरे. ०—४—०

५९ नवाणुं जात्रानो विधि—आ पुस्तकमां नवाणुं प्रकारनी पूजा, खमासमणना दुहा, स्तवन स्तुत्यादि वगेरे. ०—४—०

६० श्री जैनप्रबोध[illegible]स्तक भाग १ लो—एमां अनेक प्रकारनां छूटक छूटक न्हानां म्होटां स्तवनो, सज्झायो, प्रभातिया, चोढालीयां, अनेक प्रकारना तप करवानी विधि, चोवीशीयो, तथा केटलाएक प्रस्ताविक दोहा, कवित, सवैया, वगेरे जैनधर्मी साहेबोने बीजी पण उपयोगमां आवे एवी अनेक प्रकारनी बाबतो छे. ३—०—०

६१ सज्झायमाला भाग १ लो—एमां जूदा जूदा विषयवाळी वैराग्यदशाने जागृत करनारी तथा महोटा धैर्यवान पुरुषोनी रसिक सज्झायानो संख्याबंध संग्रह छे. २—८—०

६२ श्री [illegible]वचंदजीम[illegible]राज कृत चोविशी. बालव-

લાગ્યા તથા જુગટું પણ રમવા લાગ્યા. જેમ મીઠું દૂધ છાશના બીંદુથી વિણસે, કસ્તુરી અને કપૂરની સુવાસ લસણ હણે, અને ગંગાનું પાણી મીઠાના સંગથી ખારૂં થાય, તેમ આ કયવન્નો પણ જુગારી, વ્યસની અને વિષયીલોકની સોબતથી દુરાચારી થઇ વેશ્યાને ઘેર આવીને રહ્યો, અને રાત્રિદિવસ ત્યાંજ ગુજારવા લાગ્યો. વેશ્યાએ તેને ગૃહસ્થનો પુત્ર જાણી હાવભાવ અને ખાનપાનથી મોહલુબ્ધ કરી નાંખ્યો. દરવર્ષે એક કોડી ધન ધનદત્તશેઠ પુત્ર માટે મોકલતા હતા. તેનાવડે કયવન્નો અને વેશ્યા ગાનતાનમાં ગુલતાન રહી મોજશોખ અને ચેનબાજી ઉડાવતાં હતાં. કયવન્નો વેશ્યાને આધિન થઈ પોતાની સ્ત્રી, મા, બાપ, સગાવ્હાલાં અને ઘરબારને વીસરી ગયો. એમ બાર વર્ષ વહી ગયાં ત્યારે ધનદત્તશેઠે પુત્રને તેડવા સારૂ દાસી મોકલી પણ તે ઘેર આવ્યો નહિ. ઘણા ઉપાય કીધા, પણ તે કોઇ રીતે ઘેર આવ્યો નહિ. કેટલીક મુદતે તેનાં માબાપ ઘરડાં થઇ પુત્રનો શોચ કરતાં મરણ પામ્યાં પણ તે ઘેર આવ્યો નહિ. તેની સ્ત્રી જયશ્રી ખરેખરી પતિવ્રતા હતી, તે પોતાનો કુળાચાર અને સતીધર્મ જીવની પેઠે સાચવી રહી હતી. તેણે ઘણા ઉપાય કીધા પણ પોતાનો સ્વામી ઘેર આવ્યો નહિ. ત્યારે ધનદત્તશેઠની માફક પોતે ધન મોકલવા માંડયું. એમ મોકલતાં કેટલીક મુદતે ધન ખૂટ્યું ત્યારે સોના રૂપાના દાગીના મોકલવા માંડયા.

દાગીના દેખી વેશ્યાની ડોશી વેશ્યાને કહેવા લાગી કે,—કયવન્નો

बोधस[illegible]त तथा एमनीज करेली वीशीनां वीश स्तवन मुळपाठ छे. १—८—०

६३ आनंदघनजी विरचित चोवीशी—मूळ अने अर्थसहित. ०—८—०

६४ देववं[illegible]नमाळा—एमां चैत्रीपुनम,[illegible]ानपंचमी,दीवाळी, चौमासी, तथा मौनएकाद[illegible]ी आदिक अगीआर देववंदन करवानी विधि सेत्रुंजयना एकवीश नामसहित छे. १—०—०

६५ वैराग्योपदेशक विविध पदसंग्रह—जेमां जस विलास,विनयविलास,अने ज्ञानविलासनां रसीकपदो छे. ०—९—०

६६ गहुंलीसंग्रह—१२४ गहुंलीओना संग्रहनुं अति रसिक पुस्तक. ०—८—०

६७ मुनि चिदानंदकृत स्वरोदय ज्ञान गद्य पद्यबंध बहु उत्तम छे. ०—८—०

६८ स्तवनावळी भाग १ लो.—आ ग्रंथमां स्तवन, प्रभातियां, लावणीओ, सज्झायो, नेमीश्वर भगवाननो नवरसो, दान शील तप भावनुं चोढालीयुं तथा प्रस्तावीक कवितादि घणा रसिक ग्रंथोनो समावे[illegible] करयो छे. ०—८—०

६९ स्तवनावळी भाग २ जो.—एमां श्रावक जिनदासनां करेलां वैराग्य दर्शावनारां ९९ पदो तथा सवैया छे. ०—४—०

હવે નિર્ધન થયો માટે તું તેની સોબત મૂકી દે. ધનવગરનો માણસ મુઆ સરખો જાણવો. એ વ્યસની ને બેઠાખાઉ મરતાં સુધી માંચો મૂકશે નહિ. જેમ નાઈ રોજ નવનવા મુંડે, તેમ વેશ્યા રોજરોજ ધનહિણ પુરૂષની પ્રીતિ તોડે અને ધનવંતની પ્રીતિ જોડે; માટે હવેથી તું એને તજી દે. એ સાંભળી વેશ્યા તેની માતાને કહે છેઃ—"માતાજી, હવે એને તજી દેવો એ કુલીન અને સુજાતનાં લક્ષણ નહિ. જેમ પટોળે ભાત પડી તેમ તેનો નેહ મારાથી બંધાયેલો છે, અને જેમ નેત્રોની વચ્ચે પુતળી છે તેમ તે મારા અંતઃકરણમાં છે એના વિના મારો જીવ રહીશકે તેમ નથી. જો એ એક દિવસ મારાથી અળગો રહે તો મને ઉંઘ આવે નહિ." આ સાંભળી ડોશી બહુ ક્રોધાતુર થઇ તેને ગાળો ભાંડવા મંડી અને કહેવા લાગી કે, "નાચનારીને નેહ શો? જ્યાં ધન મળે ત્યાં નેહ. માટે હવે ઝટ તેનો સંગ છોડી દે." આ પ્રમાણે ડોશીએ કહ્યું, પણ તેણે કયવન્નાને તજ્યો નહિ. ત્યારે ડોશી કયવન્નાને ગમે તેમ બોલવા લાગી અને તેના ઉપર હદપાર દ્વેષ કરવા લાગી. તે એક વખતે કહેવા લાગી કે, "બેઠાં બેઠાં અફીણ, આછાં લુગડાં, તંબોળ અને તાજાં ધાન્ય, ઘી, ગોળ જોઈએ છે તો હવે તું તારે ઘેર ચાલ્યો જા; તારાં માવીત્ર મરી ગયાં છે તો હવે તારૂં ઘરબાર સંભાર." ડોશીનાં આવાં વચન સાંભળી કયવન્નાને તરત ચાનક લાગી ગઈ અને 'ધિક્ક છે વેશ્યાના નેહને!' એમ કહીને તરત ત્યાંથી ઉઠીને પોતાના ઘરતરફ ચાલ્યો. તેને રસ્તામાં એક શાહુકાર મળ્યો, તેને પોતાના ઘરના સમાચાર પૂછતાં

७० स्तवनावळी भाग ३ जो.—आ ग्रंथमां पुन्यप्रकाशनुं स्तवन, गोपालचंदजी कृत ४८ पदो, ककावलीनी सझाय, महावीर स्वामिना पंचकल्याणकनी त्रण ढाळनुं स्तवन, नेमनाथना नवभवनुं स्तवन, रिषभजिन विनंती स्तवन, ते शिवाय घणां स्तवनो, आरती, मंगळदिवो, तथा सर्वोपयोगी नितीनां वाक्यो विगेरे ग्रंथोनो समावेश करयो छे. ०—६—०

७१ सुधारस स्तवन संग्रह. भाग. १—२—३—४ ०—४—०

७२ श्री आनंदघनजी महाराजकृत **बहोंतेरी** आदिक पदोनो संग्रह तथा श्री चिदानंदजीकृत **बहोंतेरीनां** पदो. ०—७—०

७३ जैन लावणीसंग्रह—(तृतियावृत्ति.)—श्रावक जिनदासादिकृत अत्यंत रसिक अने बोधकारक अनेक लावणीओनो संग्रह. ०—८—०

७४ सलोका संग्रह—केटलाक महापुरुषनां चरित्र बतावनारा सलोकानो सुंदर जथ्थो गोठवीने अमूल्य बनाव्यो छे. तथा सकलचंदजीकृत बार भावनानी चौद ढाळो वाळी सज्झाय. ०—५—०

७५ पौषधविधि—अनेक बाबत सहित. ०—४—०

તે કહેવા લાગ્યો કેઃ—"ધનદત્તશેઠ અને તેમનાં શેઠાણી મરી ગયાં અને દીકરો કપૂત નીકળ્યો, તેણે વેશ્યાને ઘેર વશી સઘળું ધન ઉડાવી દીધું." આવી રીતના પોતાના અવગુણ પોતાના કાને સાંભળીને તથા પોતાનાં વૃદ્ધ માતપીતાની મરણ સમયે પણ ચાકરી ન થઈ તે માટે કયવન્નો આંખમાંથી આંસુ પાડી પશ્ચાતાપ કરતો કરતો પોતાના ઘર તરફ ચાલ્યો. ઘર આગળ આવી જુએ છે તો ઘરનો ઠાઠ તદ્દન ઝાંખો અને ઘર આગળ કોઈ દાસદાસી દીઠાં નહિ તેથી શોકસાગરમાં ડુબી ઘરની નજીકમાં ઉભો. ત્યાં તેની સ્ત્રી પોપટને નિચે પ્રમાણે કહે છે, તે પોતે સાંભળવા લાગ્યો.

"હે વીરા પોપટ ! તું મારા સ્વામીને જઇને કહેજે કે, તમારી સ્ત્રી તમારા વિરહથી રાત્રિદિવસ ઝુરે છે અને તેલ, તંબોળ તથા શૃંગાર તજ્યા છે. અમૂલ્ય રત્ન જાણીને છેડે બાંધ્યું, પણ તે પત્થર નિવડ્યું. સોનું સીસું નિવડ્યું. માબાપનું નામ લજાવ્યું અને વેશ્યાને ઘેર રહી તમામ ધન ગુમાવ્યું; માટે હવે મોહની અંધારી દૂર કરી તમારી વિરહણી સ્ત્રીને મળો."

ઉપર પ્રમાણે સંદેસો કહેવાનો કહી પોપટને કયવન્ના શેઠ પાસે મોકલ્યો, અને વળી કહ્યું કે—"તું જવાબ લેઈને આવે ત્યાં સુધી હું તારી વાટ જોવા અહીં ઉભી છું માટે વહેલો આવજે." પોપટ ત્યાંથી સંદેસો લેઈ ઉડયો એટલે જયશ્રીનું ડાબું અંગ ફરકવા લાગ્યું તેથી તેણે જાણ્યું કે આજે મારો સ્વામી મળશે. આવા અવસરે કયવન્નો શેઠ જેમ રાહુએ ચંદ્રને ગળ્યો હોય એવા મુખે આવે

७६ माणिभद्रदेव तथा पद्मावत्य दि देवियो अने क्रोधादि निवारक **छंदोनो संग्रह.** ०—४—०

७७ **शनैश्चरनी चोपाई** तथा केटलाक तिर्थंकरोना छंद अने साधु, श्रावक, आचार्यादिकोने कागळो लखवानी पद्धती. ०—३—०

७८ **संबोधसत्तरी.** मूल अने भाषान्तर सहित. ०—२—०

७९ **जैन स्तोत्र तथा स्तवन संग्रह.** (अर्थ सहित.)—आ ग्रंथमां १ जैन महिम्न स्तोत्रम्, २ चतुर्विंशति जिन स्तवन, ३ श्री वितराग स्तवन, ४ श्री गौतमस्वामि स्तोत्रम्, ५ जीरावल्लि पार्श्वनाथ स्तवन, ६ पार्श्वनाथ प्रातिहार्य स्तवन, ७ पार्श्वनाथ स्तोत्रम, ८ पार्श्वनाथ स्तवन, ९ श्री शारदा स्तवन, विगेरे अर्थसहित छे. ०—६—०

८० **सतपदी भाषान्तर**—आ ग्रंथमां अचळगच्छनी समाचारी जाणवा माटे कुल १००) विचारो निचे मुजब दर्शाववामां आव्या छे. १०) प्रतिमा संबंधी विचारो. १२) श्रावकनी क्रिया संबंधी विचारो. ७) पर्वनी बाबतना विचारो. १४) साधुना आचार संबंधी विचारो. १७) आपवादिक कृत्योना विचारो, ४ साधु तथा

ઢીલાપગે ઘરમાં ગયો, તેને દેખીને જયશ્રી સંખાણી અને એ-કદમ ઉભી થઈ પુંઠ કરી કહેવા લાગી કે, "આ સતીનું ઘર છે, અહીં પરપુરૂષનું કામ નથી; માટે ચાલ્યા જાઓ." આ સાંભળી કયવન્નો એકદમ હશી પડયો. તેથી જયશ્રીએ ફરીથી જોતાં પોતાના સ્વામીને ઓળખ્યો, અને અતિ હર્ષિત થઇ આદરસ્તકાર કર્યો.

સુરતરૂ ફળિયો આંગણે, દૂધે વુઠયા મેહ;
મોંમાગ્યા પાસા ફળ્યા, અતિ ઉલ્લસિયો દેહ.

કયવન્નો શેઠ ઘેર આવ્યાની વાત સાંભળી કુટુંબ કબીલો સર્વ આવી મળ્યો. ઘેર તરિયા તોરણ બાંધ્યાં અને વાજાં વગડા-વવા માંડયાં, જાણે લગ્નનો દિવસ હોય નહિ! હવે કયવન્નો અને જયશ્રી અતિ સુખમાં દિવસ ગુજારવા લાગ્યાં અને દાન આપવા ઉપર પ્રીતિ વધારવા માંડી.

હવે વેશ્યાની દીકરી ડોશીથી વઢીને કયવન્ના શેઠના ઘેર આવી રહી. બન્ને સ્ત્રીઓને બન્ને આંખ સમાન કયવન્નો શેઠ ગણે. પણ અમલ જયશ્રીનો ચાલે. કેટલાક દિવસ વિત્યાબાદ જયશ્રીને પુરા માસે અતિ રૂપવંત પુત્ર જન્મ્યો, તેથી કયવન્ના શેઠના હર્ષનો પાર રહ્યો નહિ.

એક દિવસે કયવન્નો શેઠ, જયશ્રીને કહેવા લાગ્યો કે,—"આપણું ઘર તથા નામ મોટું છે, માટે ઘરડાના નામ પ્રમાણે પૈસો વાપરવો જોઇએ; માટે હું પરદેશ ધન રળવા જઉં અને તમે બે સ્ત્રીઓ બેન-પણે રહેજો." જયશ્રી પોતાના અંગનાં ઘરેણાં ગાંઠાં ઉતારી તે કય-

श्रावक बन्नेने लागु पडता विचारो. १७) परचुटण विचारो. ६) लघु सतपदीनो सारांश वगेरे १—०—०

८१ भक्तामरस्तोत्र—मूल, टीका, भाषा, रागमाला तथा बालाबोध अने भक्तामरनी उत्पत्तिनी कथा सहित. ०—८—०

८२ कल्याणमंदिरस्तोत्र—मूल, टीका, भाषा तथा बालावबोध सहित. ०—५—०

८३ जैनस्तोत्र रत्नमाला—(पोकेट साइझनी) १५ स्तोत्र विगेरे बीजी बाबतो सहित. ०—४—०

८४ नवस्मरण मूलपाठ तथा नव ग्रह स्तोत्र मोटा अक्षरमां विधि सहित. ०—४—०

८५ श्री जैनस्तुति. ०—३—६

८६ नित्यनियमनी पोथी ०—२—०

८७ श्री जिन सहस्र नाम. ०—१—०

८८ श्री अरिहंतादिक पांचपदनी आनुपूर्वी (सोनेरी) सुंदर चित्रो सहित. ०—१—६

८९ श्री अरिहंतादिक पांचपदनी आनुपूर्वी (लालरंग) सुंदर चित्रो सहित. ०—१—०

વસ્ત્રના મુખ આગળ મૂકી કહેવા લાગી કે, "સ્વામિન! આ વેચીને જોઇએ તેટલું ધન, ખાઓ પીઓ ખરચો અને વેપારમાં વાપરો. કયવન્નો કહે. " દાગીના વેચતાં ઘરની આબરૂ જાય, માટે હું રળવા જઇશ. રળ્યા વગર બેઠાં બેઠાં ખાધે ઘરેણાં ગાંઠાં ક્યાં સુધી પહોંચશે?" એમ કહી રળવા જવા બન્ને સ્ત્રીઓની રજા મેળવી. એવામાં એક સાર્થવાહ એવો ઢંઢેરો પીટાવે છે કે,—"જેને ધન કમાવા માટે પરદેશ જવું હોય, તે મારી સાથે આવો." આવી ઉદ્‌ઘોષણા સાંભળી કયવન્નો સારા શુકન જોઈ તે સાર્થવાહની પાસે આવવા નિકળ્યો. નજીકમાં એક દેવળ હતું ત્યાં પરદેશ જનારો સાથ ઉતર્યો હતો ત્યાં કયવન્નો ગયો અને રાત્રે સેજપર સૂનો. પેલો સાથ સર્વ ઉપડી ગયો અને કયવન્નો અહીં નિદ્રાવસ્થ થઇ જવાથી પડી રહ્યો. ભેંસનો પગ ભાગ્યો તે સારા માટે કે નરસા માટે તેની અગાઉથી ખબર કેમ પડે ?

હવે એજ નગરીમાં એક ઋદ્ધિવંત શેઠીઓ અપુત્રીઓ મરણ પામ્યો હતો. તેને ચાર સ્ત્રીઓ હતી. તેઓને તેમની વૃદ્ધ સાસુ કહે કે, "તમે રોશો નહિ, રોશો તો રાજાને ખબર પડવાથી આપણું ધન લેઈ લેશે અને ઘરબાર ખોઇ બેસીશું. આપણે એક રૂપવંત નર ઘરમાં લાવી ઘાલીશું, તેનાથી તમારે પુત્ર થશે અને આપણું ધન રહેશે." સ્ત્રીઓ કહે, "એવું અકાર્ય અમારાથી કેમ થાય?" ડોશી કહે, "ધન કારણે સહુ થાય." એમ કહી ચાર વહુઓ તથા ડોશી રૂપવંત નરને શોધતી શોધતી પેલા દેવળમાં આવી અને કયવન્ના

९० श्री अरिहंतादिक पांचपदनी आनुपूर्वी (काळो रंग) सुंदर चित्रो सहित. ०—१—०

९१ श्री अरिहंतादिक नवपदनी आनुपूर्वी (लालरंग) सुंदर चित्रो सहित. ०—१—०

९२ श्री समकितमूल बारव्रतनी टीप नानी. ०—१—०

९३ काळज्ञान बालावबोध सहित. (वैद्यक ग्रंथ.) ०—६—०

प्रबंध चरित्रो (रास)नी यादी.

९४ श्री चंदराजानो रास– पंडित श्री मोहनविजयजी विरचित चार खंडना अर्थ अने (१२९) रंगीन चित्रो सहित)—आ ग्रंथमां शियल महात्मय तथा कर्मना चित्र विचित्र स्वरुप प्रदर्शक पद्यात्मक चरित्र. आ रासमां ब्रह्मचर्य व्रतनी अ पम पुष्टि छे. ४—०—०

९५ श्री समरादित्य केवलीनो रास. (मुनि श्री पद्मविजयजी माहाराजनो करेल।)—जो वैराग्यदर्शक गंथ वांचवो होय तो आ एकज ग्रंथ वांचो. जेमां समरादित्य केवलीना सत्तर भवनुं वैराग्य उत्पन्न करनारुं रसिक चरित्र छे. (आवृत्ति बीजी.) ३—८—०

શેઠને રૂપવંત જોઇ ખાટલા સુદ્ધાં ઉપાડી પોતાના ઘરમાં લાવી મૂકયો. ત્યાં જઈ થોડી વારે કયવન્નો જાગ્યો અને એકદમ દિગ્મુઢ થયો. તે વિચારવા લાગ્યો કે,—"આવું સુશોભિત મકાન કોનું હશે? શું આ સ્વર્ગ તો નહિ હોય ? અગર મને સ્વપ્ન તો આવ્યું નહિ હોય ? પણ અરે સ્વપ્ન તો નહિ. હવે હું કયાં જઉં ? એમ શોચના કરે છે, તેવામાં ડોશી આવીને મધુરવચનથી કહેવા લાગી કે,—"બેટા! આ ઘરબાર, ધનમાલ તથા આ ચારે વહુઓ તારી છે. તેનાથી તું ખા પી અને મોજશોખ ભોગવ. કોઈ રીતે ગભરાઇશ નહિ, મેં મારી કુલદેવીને સમરી તેણે મને તને પુત્ર તરીકે આણી આપ્યો છે." આ વાત સાંભળી કયવન્નો ખુશી થયો અને ચારે સ્ત્રીઓ સાથે સાંસારિક સુખ ભોગવવા લાગ્યો. કહ્યું છે કે—"ખોદે ઉંદર અને ભોગવે ભોરંગ." કયવન્નો સોનાની રત્નજડિત હીંડોળાખાટે હીંચે છે અને કસ્તુરી કેશર સાથે તંબોળ ચાવી નવનવીન પોશાક પહેરી તાતો માતો અને રાતો રહે છે અને દેવસમાન સુખ ભોગવે છે. કયવન્નો આવા અત્યંત સુખમાં અને નવીસ્ત્રીઓના પ્રેમમાં પોતાનું ઘરબાર અને સ્ત્રીઓ વિસરી ગયો. અનુક્રમે કેટલાંક વરસ વહી ગયાં એટલે ચારે સ્ત્રીઓને એકેક પુત્ર જન્મ્યો. ડોશીને પુત્રનો સ્વાર્થ હતો તે પૂરો થયો. હવે સ્વાર્થ પૂરો થયે તે શું કરે છે તે સાંભળો.

કયવન્નાને અહિં પુરાં બાર વરસ થયાં એટલે ડોશી ચારે વહુઓને કહેવા લાગી કે, "હવે આને ઘરમાંથી બહાર કાઢો. એ કાંઈ આપનો નથી, તો નકામું ખર્ચ રાખવું શા કામનું ? ત્યારે વહુઓ

१६ श्रीपाल राजानो रास (४ खंड अर्थ सहित)– आ ग्रंथ प्रसिद्ध होवाथी कंइ लखता नथी, पण शुद्ध अने सारा दस्कतवाळो उंचा कागळमां छपावेलो सुंदर बांधणीवाळो उपयोगी अने सचित्र छे. २–४–०

१७ श्री चंदकेवलीनो रास. आयांबिल वर्द्धमानतप फळ माहात्मय रुप अत्यंत रसिक छे. (पाना आकारे) आ रासमां आयंबिल वर्द्धमानना मे तपाराधनना फळथी श्रीचंद्र कुमारनो जन्म थया पछी स्वल्प वय मांडीने यावज्जीव पर्यंत प्रतिदिवस राज्य लक्ष्मी, नवीन स्त्रीओ अने बीजी पण अनेक प्रकारनी कला कुशलतादिक उत्तम विशिष्ट वस्तुओनी जे प्राप्ति थती गइ, तथा शुद्ध श्रद्धानपूर्वक अधिकाधिक जे श्री केवलीभाषित श्री जैनधर्मनी प्राप्ति पण थती चाली, तेथी श्रीचंद्र राजा संसारमां सर्व प्रकारनां उत्तम सुखोने अनुभवी छेवटे मुक्त थइने आत्मिक सुखरुप स्वसंपदानी प्राप्तिने पाम्या. ते विषेनुं अद्भूत वर्णाश्चर्या आ एक चरित्र छे. एना चार मोटा खंड छे. जेमां जुदा जुदा रागनी ११७ ढाळो आवेली छे, अने प्रसंगानुसार नीति आदिक विषे विचित्र प्रकारना प्रस्ताविक श्लोक, कुंडलीया, छप्पा, सवैया, दोहा,

કહેવા લાગી કે, "સાસુજી ! એમના વડે આપણી લાજ તથા લક્ષ્મી રહી અને દીકરા ચાર થયા તો હવે ગરજ વિત્યે કાખ દેખાડવી એ સારા માણસનું ભૂષણ નહિ. વળી બાર વર્ષનો સ્નેહ તોડવો એ અમને મૃત્યુસમાન વસમું લાગે છે. માટે હવે એ અમારો આ ભવનો ધણી છે." આવાં વચન સાંભળી ડોશી ક્રોધાતુર થઇને વાઘની પેઠે તાડુકી કહેવા લાગી કે, "તમે તમારી આબરૂમાં રહો, નહિ તો તમને પણ મારી કુટી બહાર કાઢીશ. આ ઘર તથા ધન મારૂં છે. જારપુરૂષને ઘરધણી કરવા ઈચ્છો છો એ કેમ બને? માટે જલદીથી એને ઘરમાંથી બહાર કાઢો." ડોશી આગળ વહુઓનું કાંઇ ચાલે તેમ નહોતું તેથી નિરૂપાય થઇ ડોશીના હુકમને આધિન થઇ, અને ચારે સ્રીઓએ મળી જળકંત નામનાં ચાર મહા કીમતી રત્ન લેઇ એકેક લાડુમાં એકેક ઘાલી ચાર લાડુ એક કોથળીમાં ઘાલી તે કોથળી કયવન્નાના ઓશીકે મૂકી. ત્યારબાદ કયવન્નાને રાત્રે નિદ્રાવસ્થ થયેલો જોઈ ડોસીએ તેનો પલંગ વહુઓ પાસે ઉપડાવી જે દેવળમાંથી લાવ્યા હતા તેજ દેવળમાં મૂકાવ્યો. આ વખતે પેલો બાર વર્ષ ઉપર ઉતરેલો સાર્થવાહ પરદેશથી રળીને સાથસહિત એજ દેવળમાં ઉતર્યો હતો.

હવે કયવન્નાની પરણેત સ્રી જયશ્રી પોતાના પુત્રને સાથે લેઈને એક જોશી પાસે જઇ તેની સમક્ષ શ્રીફળ અને સોપારી મૂકી પૂછવા લાગી કે,—" હે જોશી મહારાજ ! મારા ધણીને પરદેશ ગયે બાર વર્ષ થયાં પણ કુશળતાનો સંદેશો તથા પત્ર પણ આવ્યો નથી,

चोपाइ प्रमुख बीजा पण वांचना ने सद्बोधे एवा अनेक जातीना छंदो आवेला छे. तथा पद्मिनी आदिक च्यार जातिनी स्त्रीयोनां लक्षण, सामुद्रिक शास्त्रने अनुसारे स्त्रीयोना शुभाशुभ लक्षण, नायकादी जातीनां लक्षण, पुरुषनी बोतेर कळानां नाम, महीलानी चोसठ कळानां नाम, तथा केटलीएक जाणवायोग्य गूढार्थ समस्या विगेरे चमत्कारीक बाबतोनो विस्तार करेलो छे. तेमज देवद्रव्य भक्षणाश्रित संकाशनी कथा तथा सागर शेठनी कथा. तथा साधारणद्रव्य अने ज्ञानद्रव्य भक्षणाश्रित कर्मसार अने पुण्यसारनी कथाओ आवेली छे. जे वांचवाथी देवादिकनुं द्रव्य भक्षण करवाथी निपजता कटुकविपाकनुं जाणपणुं थाय छे, अने भव्यजनोने तेवा अशुभ निमित्तोथी विरमवाना परिणाम थाय छे. वळी विशेषे करी शल्योद्धारण न करनारा एवा दांभिकजनोने शिखामण आपाय ते आश्चर्यी रुपी साध्वी तथा सूसढ साधु अने लख्खणा साध्वीनी कथाओ सविस्तर देखाडी छे. तेमज आलोचना लेनारा अने आलोचना आपनारा गुरुना गुणनुं वर्णन करेलुं छे तथा आलोचना लीधाथी केटला गुण उपजे ते तथा दश प्रकारना प्रायश्चितादिना

માટે તે ક્યારે આવશે તે કહો." જોશીએ પ્રશ્ન મૂકીને કહ્યું કે "બેન, તમારો સ્વામી આજે તમને મળશે." આવું વચન સાંભળી જયશ્રી હર્ષિત થઇ ઘેર આવી એટલે તેનું ડાબું અંગ ફરકવા લાગ્યું. એ-વામાં પેલો સાર્થવાહ સાથસહિત દેવળમાં ઉતર્યો છે એવા સમાચાર તેને મળ્યા તેથી હર્ષવંત થઇ બન્ને સ્ત્રીઓ મળીને દેવળમાં આવી.

હવે કયવન્નો જાગ્યો અને વિસ્મય પામ્યો, તે વિચારવા લાગ્યો કે, "મારી હવેલી તથા હિંડોળાખાટ ક્યાં ગઇ અને હું અહીં ક્યાંથી? મને ડોશીએ દગો દીધો. હું ખાલી હાથે ઘેર શી રીતે જઉં?" એવો વિચાર કરે છે એવામાં પેલી સ્ત્રીઓ દેવળમાં ગઇ અને કયવન્નાને સેજ ઉપર બેઠેલો જોઇ પુત્રને કહેવા લાગી કે,—"બેટા! પેલા તારા બાપ બેઠા." એ સાંભળી પુત્ર તેના ખોળામાં જઇ બેઠો. બન્ને સ્ત્રી-ઓ અત્યંત હર્ષવંત થઇ અને રોમરાય ઉલસ્યાં, પણ મનમાં એવું આશ્ચર્ય ઉપન્યું કે, "આ સેજ પ્રથમ હતો તેજ છે તેનું કારણ શું? વળી પાસે ધનમાલ જણાતો નથી, કદાચ હુંડી પત્રી હશે, પરંતુ શરીરે સતેજ અને પુષ્ટ છે, હાથ પગે મેલ કે ખેહ લાગી નથી, લુગડાં ઉજળાં છે અને તાજાં પાન આરોગ્યાં હોય એવા દાંત અને હોઠ રાતા છે, તેથી જણાય છે કે જાણે રંગમહેલમાં રમી ખીરખાંડનાં ભોજન ખાધાં ન હોય? વળી મુસાફરી પણ કરી જણાતી નથી." એમ વિચારી તેઓ કયવન્નાને પૂછવા લાગી કે,"સ્વામિન્! તમે આ-કાશમાર્ગે ઉડીને આવ્યા કે વિમાનમાં બેશીને આવ્યા?" કયવન્નો

स्वरूप प्रमुख बीजी पण केटलीएक उपयोगी अनेक वातो दर्शावेली छे. २—०—०

९८ वीशस्थानकनो रास—आ ग्रंथमां रहेली अद्भूत कविता तथा उपदेशनो रहस्य छे. आमां दरेक स्थानकनुं स्वरूप आबेहुब वर्णवेलुं छे. तथा ते दरेक स्थानक आराधवाथी जे जे माणसोने तिर्थंकरपदवी मळेली छे तेओनी कथा पण घणा विस्तारथी रस उपजावे एवी छे. आ वीशस्थानकमांथी एक स्थानकनुं पण संपूर्ण रीते अने शुद्धभावथी आराधन करवाथी परम पुरुषार्थ जे मोक्ष तेनुं साधन करी शकाय छे. माटे सर्व जैनीभाइओ आ ग्रंथ वांचीने सांभळीने मोक्ष मेळववामां प्रयत्न करशो. २—०—०

९९ धर्मपरिक्षानो रास—आ ग्रंथमां मनोवेग नामना सुश्रावक विद्याधर राजाए पोताना पवनवेग नामना मिथ्यात्वी मित्रने जैनधर्ममां दृढ करवाने अर्थे पूछेला प्रश्नना प्रत्युतरमां परमात्माए जणाव्या मुजब अन्यवेषे अपूर्व तार्किक द्रष्टांतो देई तेओने तेमनाज पुराणादिक ग्रंथोने आधारे ब्रह्मा, विष्णुं, शिव, इंद्र, चंद्र, सूर्य, यम, वरुण, कुबेर, तेमज राम, रावण, विगेरे विगेरे महात्माओनां तेमनां वर्णवेलां कृत्यानि कनी साथे सर-

તેના ઉત્તરમાં કાંઇ નહિ બોલતાં માત્ર હું હું હું કહે છે. પછી તેઓ કુયવન્નાને લેઇ ઘેર આવ્યાં.

જયશ્રીએ કયવન્નાના એ શીકેથી કોથળી લઇ જોયું તો તેમાં ચાર લાડુ નિકળ્યા, તે હાથમાં લઈ જુએ છે તેવામાં તેનો પુત્ર જે અગીયાર વર્ષને હતો તેણે તે દીઠા એટલે તેણે તેમાંથી એક ખાવા માગ્યો તો તેને એક લાડુ આપ્યો. તે લઈને તે ભણવા ગયો. આગળ જઇ તે ભાંગ્યો તો તેમાંથી રત્ન નિકળ્યું, તે "પાટી ઘુંટણું" થશે એમ ધારી હાથમાં ઝાલી આગળ ચાલ્યો. તે હાથમાંથી છૂટી કંદોઇની કુંડીમાં પડયુ, તેથી તેમાંનું જળ ફાટયું. તે જોઈ કંદોઇએ તે હર્ષભેર લઇ લીધું. છોકરે પાછું માગ્યું તો તેને નહિ આપતાં લાડુ, પેંડા વગેરે પકવાનઆપી વિદાય કીધો. જયશ્રીએ બાકીના ત્રણ લાડુ ભાંગ્યા તો તેમાંથી ત્રણ અમૂલ્ય રત્ન નિકળ્યાં. તેજોઇ કયવન્નો તથા બન્ને સ્ત્રીઓ ઘણો હર્ષ પામ્યાં. આવી અથાગ ઋદ્ધિ મળવાથી કયવન્નાની આબરૂ વધી અને વણજ વેપાર કરવા માંડયો અને તેઓ એશઆરામમાં દિવસ ગુજારી સુપાત્રે દાન દેવા લાગ્યાં.

એક દિવસે શ્રેણિક રાજાનો સિંચાનક હાથી નદીમાં પાણી પીવા જતાં મચ્છે તેનો પગ ગ્રહી રાખવાથી ખુંચી રહ્યો, તે કેમે કર્યો નહિ નિકળવાથી નગરમાં રાજાએ એવો ઢંઢેરો પીટાવ્યો કે,—"જે કોઈ હાથીને કાઢશે તેને અર્ધું રાજ્ય આપવામાં આવશે તથા રાજકુંવરી પરણાવવામાં આવશે." આથી ઘણા વિદ્યાવંત, કળાવંત, અને જોગી જતિઓ મંત્ર, જંત્ર વગેરે ઉપાયો કરી થાક્યા પણ

खामणीथी कबुल करावी संसारने विषे सारभूत दान शीयल तप अने भावना एवा चार प्रकारे करी युक्त, दयामय एकज सर्वज्ञभाषित जैनधर्मज छे एम पवन-वेग सहित ब्राह्मणादिकने साचा सिद्धांतना अनुसारे समजावी, तेमने व्रतधारी श्रावक कर्या ते विशेनी सर्वे बीनानुं ब्यान अनेक रसिक कथाओ सहित आपवामां आव्युं छे. (ग्रंथ पाना आकारे छे.) १—८—०

१०० धन्नाशालीभद्रनो रास—जेमां अखूट दोलत अने स्त्री कुटुंबादिकने तजी वैराग्यमय दिक्षा अंगिकार करी सद्गतिना भाजन थया तेनुं देशी ढालबंध चरित्र. १—४—०

१०१ हितशिक्षानो रास. (श्रावक रुषभदासजी कृत.) १—०—०

१०२ हरिबल माछीनोरास. जीवदया माहातमयरुप १—०—०

१०३ महाबल राजा अने मलयासुंदरी राणीनो रास. (मुनि श्री कांतिविजयजी कृत.) एमां शील-सत्वनुं माहात्मय छे. १—०—०

१०४ नर्मदासुंदरीना रास. (मोहनविजयजी कृत.)—शील रक्षण माटे कुलीन स्त्रीना पवित्र पतिव्रतापणानो आबेहुब चितार, रसिक नीति ज्ञान धर्म व्यवहार संसारिक सुख दुःखमां सद्बोध सद्बुद्धि राखवा माटे

સર્વ નિષ્ફળ નિવડયું. છેવટે ઢંઢેરો પેલા કંદોઇએ ઝીલ્યો. તેણે જલકંત રત્ન પાણીમાં મૂક્યું, એટલે પાણીમાં માર્ગ થયો તેથી મચ્છનું કાંઈ જોર ચાલ્યું નહિ અને હાથી નદીમાંથી બહાર આવ્યો.

શ્રેણિક રાજાએ કંદોઇને કહ્યું કે,—"આ રત્ન તું કયાંથી લાવ્યો? સાચું કહીશ તો શીરપાવ મળશે અને જુઠું બોલીશ તો ગરદન મારવામાં આવશે." કંદોઇએ કહ્યું કે, "કયવન્ના શેઠના દીકરા પાસેથી એ રત્ન મને મળ્યું છે." રાજાએ કંદોઈને માત્ર સાચું બોલવાનો શીરપાવ આપી વિદાય કીધો અને કયવન્ના શેઠને બોલાવી સરત પ્રમાણે પોતાનું અર્ધું રાજ્ય આપી પોતાની કુંવરી મોટા ઠાઠથી પરણાવી. કયવન્ના શેઠને ધન ઉપર ધન અને સુખ ઉપર સુખ આવી મળ્યું. કહ્યું છે કે, "ચઢતામાં ચઢતી અને પડતામાં પડતી."

એક દિવસ શ્રેણિક રાજાના મંત્રી અને પુત્ર અભયકુમારને કયવન્ના શેઠે કહ્યું કે,—"મને એક ડોશીએ બાર વર્ષ ઘરમાં રાખી રાત્રિના વિષે નિદ્રાવસ્થ થયેલો જોઇ પલંગ સહિત ઉપાડીને દેવળમાં લાવી મુકયો. (એમ કહી પોતાની સ્વપ્નવત્ સર્વે હકીકત કહી બતાવી.) તેની તપાસ કરવી જોઇએ." અભયકુમાર મહા બુદ્ધિશાળી છે, તેણે એક દેવળ કરાવીને તેમાં કયવન્ના શેઠનું બાવલું (મૂર્ત્તિ) કરાવી મૂક્યું અને નગરમાં ઢંઢેરો ફેરવ્યો કે, "આ યક્ષદેવનાં દર્શન કરવા સર્વ મનુષ્યે આવવું." તે દેવળની પાસે મંડપ કરાવી તેમાં અભયકુમાર તથા કયવન્નો શેઠ ગુપ્તપણે ઉભા રહ્યા. સર્વે પુરૂષ તથા સ્ત્રીઓ છોકરાં સહિત યક્ષની પૂજા અર્ચા કરી ચાલતાં થયાં.

सुदृढ शिक्षारुप सरस रासक चमत्कृति युक्त सुशील कुलीन स्त्री पुरुषोने हि गापदेशमय. ०—१२—०

१०५ **रत्नपाल व्यवहारी ानो रास**—मनुष्यने अनुक्रमे प्राप्त थता सुख दुःखादिकना स्वरुपने दर्शावनारो ग्रंथ. ०—१०—०

१०६ **महाप्रभाविक विमलमंत्रीनो रास.**—आ ग्रंथ खास वांचवालायक छे. एक णिक (पोरवाल) जातिमां उत्पन्न थयेल विमळे संसारना सपाटापर केवां शूरवीरतानां कार्यो कर्यां छे, ते आ चरित्र उपरथी सहज जणाइ आवे छे. आजकालना वाणियाओए, ते वखतना वाणियाओनी वीरता जाणवी होय, तो तेने माटे आ विमलरास एक आदर्श स्वरुप छे. ०—१०—०

१०७ **मानतुंग राजा अन मानवती राणीनो रास**—बीजा मृषावाद परिहार व्रत महात्मयरुप. ०—८—०

१०८ **वस्तुपाल तेजपालनो रास. तथा पंच नुष्टान चोवीशी**—परम प्रतापी महा उदार वस्तुपालनी धर्मकरणी श्री जिनमंदिरोना जर्णोद्धारादिक अनेक लोकोपयोगी परोपकारमय चरित्रथी सद्‌गुणवाळा चरित्रोनी शिक्षाना दर्पणरुप शृंगारवीर करुणा शांतरस आदि प्रबोधमय कथानो सार विविध देशीमां छे. ०—६—०

પછી પેલી ડોશી હાથમાં લાકડી ઝાલી ચાર વહુઓ, ... ચાર છોકરાઓને લેઇ ડગુમગુ ચાલતી આ... દેવળમાં પેઠી, ...રની મૂર્તિ દેખીને ચારે વહુઓ હર્ષિત થઇ વારંવાર તેના સ... જોઇ રોવા લાગી. ડોશી પણ ઘણીજ ચિ...ર થઇ, તેણે ...યું કે આમાં કાંઇક ભેદ છે. ચારે બાળક આ... મૂર્ત્તિને બાઝી પડયાં અને કહેવા લાગ્યાં કે "બાપા ચાલો આ...ગે ઘેર, અહીં ...ન બેઠા છો?" એમ કહી કોઇએ આંગળી, કો... હાથ અને કોઇએ પગ પકડયો. આ જોઇ કયવન્ના શેઠ તથા અ... કુમાર પ્રગટ થયા. તેમને જોઇ ડોશી ધ્રુજી પડી. અભયકુમારે ...શીને કાઢી મૂકી ચારે વહુઓ, છોકરા તથા ધનમાલ કયવન્ના શે... સોંપ્યું. હવે કયવન્ના શેઠને ધનનો તથા સુખનો પાર રહ્યો ના... તે સાત સ્ત્રીઓ સહિત સંસારનાં અનેક પ્રકારનાં સુખ ભોગવવા લાગ્યો. આ સર્વ દાનનું ફળ જાણવું.

તે કાળ, તે સમયના વિષે ભગવાન્ શ્રી મહાવીરસ્વામી છત્રીશ હજાર સાધ્વી, ચૌદ હજાર સાધુ અ... અગ્યાર ગણધર સહિત ગ્રામાનુગામ વિચરતા થકા રાજગ્રહી નગરીના ગુણશિલ વનના વિષે પધાર્યા. તેમને વાંદવા શ્રેણિક રાજા અભયકુમાર અને કયવન્નાં શેઠ મોટા ઠાઠ અને મોટા પરીવાર... ગયા. તેઓએ ભગવાનને ત્રણવાર પ્રદક્ષિણા દઈ વાંદી—નમસ્કા... કરી ત્યાં બેશી પ્રખ્યદા (પરિષદ્) સમક્ષ ધર્મોપદેશ સાંભળ્યો. પ્રભુ...ી વાણી સાંભળી કેટલાકે દિક્ષા લીધી અને કેટલાકે શ્રાવકપણું અંગિકાર કર્યું. પછી

१०९ हंसराज वछराजनो रास–शिलादि महात्मय रूप. ०–६–०

११० चंदनमल्यागिरीनो रास. तथा शालिभद्रशाहनो रास–शिलादि महात्मय रूप. ०–६–०

१११ अभयकुमारनो रास–बुद्धिके गुणोकी चमत्कारी रीते कृतीवाले एक मोटे राज्यके महामंत्रीकी कथा हे. ०–८–०

११२ हरिश्चंद्राजा अने तारामती राणीनो रास–सत्यवचन महात्मय रूप. ०–९–०

११३ मंगलकलश कुमारनो रास–पुण्यफळ महात्मय रूप ए विवेकी पुरुषनुं चरित्र. ०–८–०

११४ शत्रुंज्य तीर्थमाला, रास, उद्धारादिकनुं संग्रह ग्रंथ–आ पुस्तक समस्त जैनीभाईओने कार्तिक तथा चैत्री पुर्णीमादिक दिवसोमां तथा श्री शत्रुंज्य यात्रा जती वखत अवश्य पासे राखवा योग्य तथा शत्रुंजयना रंगमंडप आगळ वांचवानो. ०–८–०

११५ रत्नचूड व्यवहारीआनो रास–संसार समुद्रथी मुक्त थवाना द्रष्टांतरूप तथा सामान्य प्रकारे उत्पातकादि बुद्धि प्रमुखनो रूप दर्शावनारो ग्रंथ. ०–४–०

११६ परदेशी राजानो रास–परभवादिक नही मान·

કયવન્ના શેઠે ભગવાન્‌ને વાંદી સવિનય પૂછ્યું કે, "હેસ્વામિન્ ! મારો પૂર્વનો ભવ કયો હતો?" ભગવત્ કહે, દેવાનુપ્રિય ! સાંભળઃ—

કયવન્ના શેઠનો પૂર્વનો ભવ.

શાલીગ્રામ નામે ગામમાં એક ગોવાલણી રહેતી હતી. તેને એક છોકરો હતો, તે બાલ્યાવસ્થામાં હતો. ધન વગર ડોશી પારકું કામ કરીને પોતાનું તથા છોકરાનું પેટ મુશીબતે ભરતી હતી. એક દિવસ પર્વ મહોત્સવ હોવાથી ઘેર ઘેર ખીરખાંડનાં ભોજન થતાં હતાં, તે જોઇને છોકરાને તે ખાવાનું મન થયું; તેથી મા પાસે આવીને રોતાં રોતાં તે ભોજન માગ્યું. ઘરમાં સામગ્રી નહિ, તેથી માએ ઘણો સમજાવ્યો પણ છાનો રહે નહિ. તે જોઇ પાડોશણોને દયા આવી તેથી એકે દૂધ આપ્યું, એકે ચોખા આપ્યા, એકે ઘી આપ્યું અને એકે ખાંડ આપી; તે લેઈ ડોશીએ ખીર રાંધી અને છોકરાને બેસાડી થાળીમાં ખીર પીરસી. તે ઘણી ઉની હોવાથી છોકરો ઠંડીપાડવા માટે ફુંક મારતો બેઠો અને ડોશી કાંઇ કારણસર ઘર બહાર ગઈ. હવે અહીં એક અચરજ ઉપન્યું તે સાંભળોઃ—

એક મહિમાવંત શુદ્ધ મુનિવર માસખમણના પારણે ગોચરી અર્થે ફરતા ફરતા તે છોકરાના ઘર આગળ પધાર્યા, તેમને જોઇ છોકરો ઘણોજ હર્ષવંત થયો અને ઉભો થઇ મુનિને વાંદી તેમના પગે પડયો અને વોહોરાવવા માટે ઘરમાં તેડી લાવી ઘણુંજ આદરમાન દીધું. ખીરમાં લીટી તાણી ત્રણ ભાગ કીધા. મુનિએ વહોરવા માટે પાત્ર ધર્યું તેમાં છોકરે પ્રથમ એક ભાગ વહોરાવ્યો, પછી તે પો-

नारा नास्तिकजनोने पीयुषसम उपदेशरूप तथा देव द्रव्यना उपभोगथी थती हानी तथा स्पर्शार्थी थता शुभाशुभ फळ तथा भिक्षानुं खात्राथी थता अवगुणो विषेनां द्रष्टांतो. ०—४—०

११७ उत्तमचरित्र कुमारनो रास—वस्त्रदान फल महात्म्य रूप महा प्रतापी पुरुषनो ढाळबंध चरित्र. ०—४—०

११८ शेठ कयवन्नाशाहनो रास—सौभाग्य वृद्धि. ०—४—०

११९ रात्रिभोजन परिहारक रास—रात्रिभोजनना परिहारथी उत्पन्न थएला शुभ फळने दर्शावनारो तथा सुदृष्टी जनोने रात्रिभोजन निषेध निमित्त द्रष्टांतरूप ज्ञान आपनारो ग्रंथ. ०—३—०

१२० धर्मबुद्धि मंत्री तथा पापबुद्धि राजानो रास—धर्मथी थतां शुभ फळो तथा पापथी थतां अनिष्ट फळोनुं विवेचन करनारुं तथा धर्ममां प्रवृत्ति अने पापमां निवृत्ति करावनारो ग्रंथ तथा सज्जनना दोहा वगेरे. ०—३—०

१२१ व्यापारी रास तथा उपदेश रास—आ पुस्तकनी अंदर व्यापार करवा निकळेला जीवरूप शेठीआना रूपथी चोराशीलाख योनीरूप बंदर बदलवा वगेरे

તાને થોડો લાગવા ... ભાગ વહોરાવ્યો; વળી ઉત્કૃષ્ટ ભાવ થવાથી ત્રીજો ભા ... ઉત્કૃષ્ટ ભાવ, ફાસુક આહાર અને સુપાત્ર સાધુ એ ત્ર ... સુક્ષેત્રે બીજ વાવ્યું, જેથી પુણ્ય રૂપી કલ્પવૃક્ષ ઉત્પ ... આ ઉત્પન્ન થયું.

છોકરો સાધુ ... ારાવી તેમને ઘરની બહાર વળાવી વંદન કરી ... અને ખાલી થાળી લઇ બેઠો. માતા પાસે તેણે ફરીથી ... ડાશીએ બાકી રહેલી સર્વ ખીર આપી. છોકરે મુનિ ... નું માને કહ્યું નહિ. (ગુપ્તદાન દીધું.) તેથી માએ ... છોકરો હમેશાં આટલી ભૂખ સહન કરે છે માટે ... વિકાર છે, એટલું વિચારે છે તેટલામાં છોકરાએ ઘ ... ખીર ખાધેલી હોવાથી મૂર્છા પામી શુભ ધ્યાન ...

સુપાત્રદાન ... ામાં જન્મ્યો અને ઘણી ઋદ્ધિ પામ્યો. ચાર પાડો ... ા, ઘી, ખાંડ આપી તારા સારૂ ખીર કરાવરાવી (... ાન આપ્યુ,) તેથી તારી ચાર સ્ત્રીઓ થઈ. તેં ખ ... ત્રણ ભાગ કર્યા તે કારણથી ત્રણ વાર તને લક્ષ્મ ... વાર અંતરાય પડી.

ઉપર પ્રમાણે ... ીર સ્વામીના મુખથી વાણી સાંભળી કયવન્ના ... અને ઘેર આવી પુત્રને ઘરબાર સોંપી દિક્ષા લેવા ... ાને સ્ત્રીઓ પણ દિક્ષા લેવા તૈયાર થઇ. એ રીતે ... ઠાઠથી ભગવાન્ પાસે જઇ

विषयथी वैराग्यदर्शक पदवाक्यना प्रबंधमय तथा उपदेशमय वाक्यथी भरपुर अंतःकरणने असर करे तेवो रसाल शिक्षारुप छे. ०—२—०

१२२ देवकीजीना खट पुत्रनो रास—भववैराग्यरुप दर्शावनार ग्रंथ तथा मूर्ख मनुष्यनां अपलक्षणोनो संग्रह दाखल करेल छे. ०—२—०

१२३ अंजनासतीनो रास—महाविद्याधर पवनजयनी पत्नि अने हनुंमंतवीरनी मातानुं सुशील चमत्कारी चरित्र पद्यमां छे. दरेक माता अने भगिनीए वांचवा-लायक नानो पण उत्तम बोधदायक ग्रंथ. ०—२—०

१२४ कर्मविपाकनो रास—पुण्य पाप फळरुप. ०—२—०

१२५ कानड कठियारा तथा मयणरेहासतीनो रास. ०—२—०

१२६ लीलावती महियारीनो रास. ०—२—०

१२७ चार प्रत्येकबुधनो रास तथा मयणरेहानो रास—(शीलक नथी)

१२८ सामुद्रिकशास्त्र तथा स्वप्नविचारनुं सरल शुद्ध गुजराती भाषान्तर. (श्री भद्रबाहुस्वामि कृत.)—

દિક્ષા ગ્રહણ કરી. કયવન્ના મુનિ ચૌદ પૂરવભણી માસમાસખમણનાં પારણાં કરતા થકા પંડિતમરણે મૃત્યુ પામી, સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને દેવતા થયા. ત્યાંથી ચ્યવી મહાવિદેહે નરભવ પામી આઠ કર્મ દહન કરી કૈવલ્યજ્ઞાન પામી મોક્ષે જશે.

દોહરો.

દાન, શિયળ, તપ, ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર;
દાન વડું છે તેહમાં, સુજ્ઞ કરે સ્વિકાર.

ઇતિ કયવન્ના શેઠની કથા.

जेमां पुरुष, स्त्री, घोडा, हाथी, बळद विगेरेनां शरीर पर रहेलां चिन्हांथी थता शुभाशुभ फळ विषे विस्तारपूर्वक घणी उपयोगी हकीकतनो सुंदर अने रसिक कथाओ सहित समावेश करवामां आवेल छे. तेमज छेवटे स्वप्नविचारनी हकीकत नवी दाखल करवामां आवी छे. अवश्य वांचो. १—०—०

१२९ भद्रबाहुसंहिता—(अपूर्व ज्योतिषग्रंथ.) शुद्ध गुजराती भाषान्तर सहित—आ ग्रंथ श्री भद्रबाहु स्वामिए आगामी कालमां साधुओ तथा श्रावकोना हितने माटे जेटली थाय तेटली बाबतोनुं दिव्यज्ञान एकावन अध्यायो रचीने बनाव्यो छे, तेमांथी अमोए पचीश अध्यायोनुं गुजराती भाषान्तर करी छपाव्युं छे. तेमां उल्कापातनुं, परिवेषनुं, चंद्रपरिवेषनुं, सूर्यपरिवेष वगेरेनुं शुभाशुभ फळ, विद्युत लक्षण, विजळी तथा वृष्टि संबंधी ज्ञान, वादलांओनुं, संध्यानुं, मेघ, वायुनुं, जलबिंदुनुं, गधर्व नगर, वगेरेनां संपूर्ण लक्षण, यात्रा स्वरुप, प्रयाणनां तथा गृहचारनां लक्षण, ग्रहयुद्धनुं स्वरुप, स्वप्नुं स्वरुप, अने बार राशिओनुं स्वरुप तथा वर्ण, जे राशिमां जन्म थयुं होय ते राशिनुं शुभाशुभ

શ્રી [illegible]ન

સુમતિ અને કુમ[illegible] મિત્રોની કથા.

પ્રભુ [illegible]તિ.

દો[illegible].

પ્રભુપદ પંકજને પ્ર[illegible] પૂજું પુરણ પ્યાર;
જાણી જન જનની [illegible], જગત જીવ આધાર.

ત્રિભંગી [illegible]ંદ.

જય જગદાધારા, સુખ કરતાર [illegible] મન પ્યારા, પ્રભુમારા,
જય જગદાનંદા, મુખ શુભચં[illegible] નિકંદા ગુણ તારા;
જય ત્રિભુવનસ્વામી, શુભ ગુ[illegible], નિરમળ નામી, ઉપકારી,
જય જય જગદેવા, નિ[illegible] સે[illegible], આપો મેવા, પ્રિત ધારી.

સુમતિનાથ [illegible]ન સ્તુતિ.

(નમુ પદે ગિરિ [illegible]ને.— ૫ રાડ઼.)

નમુપદે પ્રભુ સુમતિને. [illegible]
શશિ સમ શોભે છે મુખ સરૂં, [illegible] શ[illegible]ણુ તમારૂં;
પ્રેમ ધરી દયાનિધિ કાપો કુમતિને. નમું૦ ૧
મેઘરાયના નંદ, ટાળો ભવો ભવ [illegible];
મતિ મારી છે મંદ, છોજી આ[illegible] કંદ, તોડો કર્મના બંધ;
નૃત્યકળા કરી જૈન બાળકો, નમે [illegible] સેવક સંગે.
પ્રેમ ધરી દયાનિધિ કાપો કુમતિને.

फळनुं वर्णन, नक्षत्रोनुं स्वरुप अने शुभाशुभ फळनुं स्वरुप, चंद्रना प्रकार, ग्रहोना विविध गुणो, दरेक ग्रहोनी महादशानुं तथा अंतरदशानुं स्वरुप तथा दरेक ग्रहोना यंत्रो अने तेथी शुभाशुभ थता फळनुं वर्णन, राजयोगनुं स्वरुप, दिक्षायोगना अधिकार, जैनदिक्षाना योगनुं स्वरुप, धर्म ग्रंथकार थवाना योगनुं स्वरुप, आठे ग्रहोना बारे भावनुं स्वरुप, बारे राशिना द्रव्योना तथा वस्तुओना जाणवा विषे, वगेरे वगेरे घणी बाबतोनुं संपूर्ण विस्तारसहित वर्णन आवेलुं छे. १—०—०

१३० शुकनशास्त्र (दादाजी साहेब श्री जिनदत्त सूरि विरचित)—जेमां पुत्र अथवा पुत्रीनां जन्म संबंधी शकुनो, निमित्तियाने त्यां विवाह माटे लग्न जोवरावबा जतां शुभाशुभ शकुनो, देशांतर जती वेळानां, व्यापारादिक कांइ कार्य माटेनां, नवुं घर बंधावती वखतनां, स्त्रीने गर्भ रहेवा संबंधी शकुनो, वरसाद संबंधी परिक्षा, मोतीओनी परिक्षा, हीराना गुणदोषो ते संबंधी शुभाशुभ फळो. विगेरे घणीज बाबत सहित छे. ०—६—०

१३१ श्री अर्हन्नीतिनुं गुजराती भाषान्तर.—जेमां नीति, लोकव्यवहार, न्यायमार्ग, तथा प्रायश्चित

સુમતિ અને કુમતિ મિત્રોની કથા.

પદ્મપુષ્પથી ભરેલા પદ્મ સરોવરથી અલંકૃત થએલ પદ્મપુર નામનું એક ભવ્ય નગર છે. પદ્મસેના પદ્મ મણિથી શોભતો અને કામદેવ સમાન સ્વરૂપવાન્ નીતિપાળ પદ્મસેન નામનો રાજા ત્યાં રાજ્ય કરે છે. તે નગરમાં સુમતિ અને કુમતિ નામના નામ સમાનજ ગુણ ધારણ કરનાર બે શ્રાવક મિત્રો વસે છે. તેઓ બંને જણ ગર્ભશ્રીમંત હતા. તેમના પિતા પાસે અગણિત દ્રવ્ય હતું. પણ અંજળીમાં રહેલા ક્ષણે ક્ષણે ઓછા થતા જળનો સ્વભાવ ધારણ કરનાર જરનો શો વિશ્વાસ? જર પુણ્યથીજ મળે છે, તેથીજ ભોગવાય છે, અને પુણ્યના ક્ષયે જરપણ વિનાશ પામે એ નિઃસંદેહ છે. તે કારણથીજ પુન્ય સર્વોત્કૃષ્ટ સુખનું સાધન ગણાય છે. સુમતિ અને કુમતિને પણ તેમજ હતું. પિતાના વખતમાં તેઓએ દેવલોક સમાન સુખ

विगेरेनुं संपूर्ण स्वरुप समजावनारो एवो अपूर्व कायदाग्रंथ.

जुदा जुदा नीतिकारोए पोत पोताना विचारो प्रमाणे अनेक नीतिग्रंथो रच्या छे. जेम के शुक्राचार्य कृत शुक्रनीति, विदुर कृत विदुरनीति, चाणाक्यकृत चाणाक्यनीति, पंचतंत्र, वगेर वगेरे. परंतु ए वधा नीतिग्रंथो सामान्य हिंदुसमाजना मतविचारो बतावता होवाथी ए बाबतमां त्यागप्रधान दयापरिपूर्ण जैनधर्मना शा शा विचारो छे, ते दरेक नीति मर्म जिज्ञासुजनने अवश्य जाणवुं जोइए, अने तेना माटे उत्तममां उत्तम साधन छे "अर्हत्" एटले पूजा करवालायक विनरागदेव तेमणे बतावेल नीति ते "अर्हन्नीतिनुं ग्रंथ." आ ग्रंथ कलिकालमां सर्वज्ञ अनेक जैनग्रंथकर्ता, जगमशहुर "श्री हेमचंद्राचार्ये" श्रीमान् चोलुक्यवंशना आद्यदयाप्रतिपालक कुमारपाळ नरेश्वरना आग्रहथी प्रथमना "बृहदर्हन्नीति" नामना ग्रंथथी सारभूत उद्धरीने रच्यो छे, एटले जैनोमां ते सर्व मान्य प्रमाणिक ग्रंथ छे. आवा अत्यंत उत्तम ग्रंथनी कींमत मात्र. १–४–०

ભોગવ્યાં હતાં, પણ તે લક્ષ્મી તેઓના પિતાનીજ સંગી હતી. પુન્યનો નાશ થતાં મહાકાળના વશ થનાર તેમના આત્માઓ સાથે તે ચાલતી થઇ હતી. ઉદરપોષણ માટે તે બંને મિત્રોએ સોના રૂપાના દાગીના, ત્રાંબા પીતળનાં વાસણ, જમીન અને છેવટે રહેવાનાં ઘર સુદ્ધાંત વેચી પાસે કંઈ ન રહેવાથી તેઓ અતિ કષ્ટે દિવસો નિર્ગમન કરવા લાગ્યા. કર્મનો શો વિશ્વાસ ! જ્યારે દૈવ પ્રતિકુળ થાય ત્યારે ચારે તરફથી આફતો આવી પડે છે. નિર્ધન ધારી સગાં સંબંધીઓ પણ તેમનો " જેમ સુકા સરોવરનો હંસપક્ષી ત્યાગ કરે છે તેમ " સહવાસ ઓછો કરવા લાગ્યાં, અને ધીમે ધીમે તેમની હાલત એટલી બધી બગડી ગઇ કે કેટલીક વખત તેઓ અન્નપાન વિના ભુખે મરવા લાગ્યા.

સાયંકાળનો શુભ વખત છે, નદી કીનારે રહેલ વિયોગી ચકલાંઓ શોરબકોર મચાવી રહ્યાં છે, પોપટ, મેંનાં વિગેરે પક્ષીઓ બચાંને મળવા માળા શોધતાં સુંદર મધુર અવાજ કરતાં આમ તેમ ઉડી રહ્યાં છે, આકાશે પોતાનાં વાદળરૂપ નયન રક્તવર્ણ કીધાં છે, ચંદ્ર દર્શનનો વખત નજદીક આવતો જોઈ ચકોરીનો આનંદસાગર ભરતીથી ઉછાળા મારી રહ્યો છે, એમ કૈકને હર્ષિત અને કૈકને દિલગીર કરતા સાયંકાળના વખતે એક દિવસ સુમાત અને કુમતિ બંને મિત્રો મળ્યા. પોતાના કષ્ટની વાતો કરતાં દિલગીરીના વિચારસાગરમાં ઝોકા ખાતાં છેવટે તેઓ વિદેશ જઇ વેપાર કરવાનું નક્કી ઠરાવી વિખુટા પડયા, અને શુભ મુહુર્તે તેઓ પદ્મપુરને અતિ વંદન કરી વિદાય

जैन कथारत्नकोषना भाग ८ छपाय छे, तेमां कया भागमां क्या ग्रंथो छे ते तथा चरित्र अने कथाना ग्रंथोनी यादी.

---

१३२ जैनकथारत्नकोष भाग १ लो. (पाना आकारे) जेमां सिंदुरप्रकर तथा गौतमपृच्छा अने वितराग स्तोत्र छे. सिंदुरप्रकर मुळ टीका भाषा बालावबोध अने कथाओ सहित छे. तेमां नीति आदि विषयोनुं यथातथ्य एवुं तो निरुपण करेलुं छे के ते वांचकवर्गना हृदयमां वसवानी साथेज नीति वगेरेनी सज्जड छाप बेसाडी दे छे. तेमां समावेल विषयो धर्मोपयोगी होवानी साथे संसार व्यवहारोपयोगी पण होवाथी ए ग्रंथ कंठाग्रे थतां अलभ्यलाभ आपवा फळिभूत थाय छे. वांचनार सज्जनोने तेमां निरुपण करेली बाबत आबेहुब स्वरुपे परिणम्या रहे नहि एवी ए ग्रंथकारनी चमत्कृति छे. वळी तेनी साथे अत्यंत रसिक कथाओनो समावेश करेल छे. गौतमपृच्छा—आ ग्रंथमां जीवने सुख दुःख केवी रीते प्राप्त थाय छे, ते संबंधी श्री गौतमस्वामि श्री महावीर स्वामिने जुदा जुदा

થયા. સારસ પક્ષીના જોડા માફક તે બંને મિત્રો દેશ દેશાંતર ફરી, તન મનથી પુષ્કળ ઉદ્યમ કરી, વિનય ગુણે ઘણા લોકોને રીઝાવી વિધાતાને તુષ્ટમાન કર્યા.—ગયેલાં લક્ષ્મીજીને ઉદ્યમ અને વિનયવડે વશ કરી પાછાં પોતાને ઘેર આણી સુંદરપુર નામે એક નગરીમાં તેઓ બંનેએ ભાગમાં સરાફી દુકાન કરી, અને અનેક દાસદાસી રાખી મહાસુખ ભોગવતા નારી પુત્રને વિસારી વેપાર કરવા લાગ્યા.

એક દિવસ તે બન્ને સ્નેહી પોતાની દુકાનપર બેઠા છે, ગુમાસ્તાઓ કામ કરી રહ્યા છે, સેંકડો બલકે હજારો જણ, કોઇ નાણું લેવા દેવા, કોઇ હુંડી લખાવવા આપવા, કોઈ વીમો ઉતરાવવા તો, કોઇ રાજ્યનાં કોટાં કરવા, તેમ કોઇ કંઇ બીજા પ્રસંગે; એમ અનેક જણાઓ આવી તેમની ગાદી દીપાવી રહ્યા છે, રાજયકુમારો સરખા દેદીપ્યમાન અને તારાગણમાં જેમ ચંદ્ર શોભે છે તેમ અનેક સાજનો વચ્ચે શોભતા બંને મીત્રો જુદાજુદા પ્રસંગની વાતો કરી રહ્યા છે.વાતો કરતાં અચાનક સુમતિ વિચારસાગરમાં ઝપલાઇ પડયો. ઓષ્ટપર આંગળી રાખી તે ચીત્રવત્ બની ગયો, અને તેવી સ્થીતીમાં જરાવાર રહી ઉંડો નીશ્વાસ મૂકી કુમતિને કહેવા લાગ્યો. કેઃ—રે બાંધવ ! જે ઇચ્છાથી આપણે સ્વદેશ છોડયો તે ઈચ્છા પ્રભુએ કૃપા કરી આપણી ફળીભૂત કરી છે. હે ભાઇ ! વીચાર કરો કે પદ્મપુરનાં સર્વ લોક, આપણી પ્રીયાઓ તથા પુત્રો હજુ આપણને દુઃખી ધારી કેટલું દુઃખ ધરતા હશે? અરે! કંઇકતો આપણી હયાતી માટે પણ શંકા ધરતાં હશે. ભ્રાત ! જ્યાંસુધી દુઃખ ભોગ-

अडतालीश प्रश्नो पूछेल, तेना जवाबमां श्रीमहावीर-स्वामिए शुभाशुभ कर्मोनां फळ प्रतिक रसिक कथाओ सहित कही बताव्यां छे. ते ग्रंथ मुल, बालावबोध अने कथाओ सहित छे. तथा श्री हेमचंद्राचार्य कृत वितरागस्तोत्र मुल तथा अर्थ सहित. आ ग्रंथ जिन भक्तिना अनुरागी सज्जनोने खास कंठे करवा लायक छे. ए त्रण ग्रंथ साथे छे. २-८-०

१३३ जैनकथारत्नकोष भाग बीजो-एमां पंडित श्री पद्मविजयजी विरचित श्री नेमीश्वर भगवाननो रास छे. (छपाय छे.)

१३४ जैनकथारत्नकोष भाग त्रीजो-एमां पंडित धर्ममंदिर कृत मोहविवेकनो रास तथा उपमतिभवप्रपंच आश्रयी धर्मनाथजीने विनतीरूप स्तवन तथा सम्यक्त्व सित्तरी अथवा दर्शनसित्तरी कथाओ सहित. एमां समकितनां सडसठ बोलनुं स्वरुप माभाविक पुरुषोनी कथाओ सहित छे. २-८-०

१३५ जैनकथारत्नकोष भाग चोथो (कर्ता आचार्य श्रीरत्नशेखरसूरि)-आ पुस्तकमां श्रावकना अतिचारोनुं निरूपण करतां ग्रंथकर्ताए अन्यदर्शनीओने बोध पमाडवामाटे घणा स्थळे अनेकविषयोनां उदाहरणमां तेमना

જવા સમય હતો ત્યાંસુધી તો સર્વેએ ભોગવ્યું. હવે પરમેશ્વરે સુખ આપ્યું છતાં શા માટે વીયોગ દુઃખ ભોગવીએ. ભાઇ ! વીચાર તો કરો કે આપણા આ સુખ વચ્ચે અને નારી પુત્રોને પડતાં દુઃખ વચ્ચે ગગન ભૂતળનું અંતર છે કે કંઈ વીશેષ. માટે સ્વદેશ જઇ સ્ત્રી પુત્રને સુખી કરીએ. વળી અનેક ધર્મકરણી કરી ધનને દીપાવી પુન્યના ભંડાર ભરીએ, ત્યારેજ આપણે જર કમાયાનું ખરૂં સાર્થક કર્યું કહેવાય. ત્યારેજ આપણે ખરા સુખી. ત્યારેજ આપણે ખરા ધનવાન. ત્યારેજ આપણે ધનના ખરા ભોગી, અને ત્યારેજ આપણે જગતના વીષે ભલા આબરૂદાર કહેવાઈએ. નહીતો ધનના રક્ષક, તેના સાચવનાર મજુર. હે ભ્રાત ! માટે હવે સ્વદેશ તરફ જવાની વૃતી થાય તો સારૂં.

સુમતિના વચને કુમતિનું મન પીગાળ્યું. છ માસના અંદર તમામ વહીવટ ચુકતા કરી સ્વદેશ જવા માટે ત્યાંજ બંને જણે દ્રઢ નિશ્ચય કીધો; અને તેટલી મુદતમાં વહીવટની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી, મુનિમ વીગેરે ચાકરોને શિરપાવ વીગેરેથી સંપુર્ણ સંતોષી, ધન માલની પેટીઓ ભરી પેક કરી; અને ઘરનાં નવાં વહાણ બનાવરાવી શુભ મુહુર્તે સાગરરસ્તે બંને મિત્રો ઘર તરફ આવવા નિકળ્યા.

કુબુદ્ધીનો પ્રેર્યો માણસ કયું કનિષ્ટ કાર્ય નથી કરતો ? મૃગ ચર્મના લોભે દૈવશક્તિ ધરાવનાર મહા સતી સીતાને જ્યારે કષ્ટ થયું ત્યારે પામર જીવનું શું ગજું ? કંઇક સજ્જન જરવડે સ્વર્ગે સિધાવે છે અને કંઇક દુર્જનને તેજ લક્ષ્મી લોભબંધને બાંધી નર્કે

ग्रंथोना ठेकाणे ठेकाणे घणाएक श्लोको दाखल कीधा छे. तेमज मिथ्यात्वी लोकोनां होरी प्रमुख अनेक पर्वोथी उपजत दोष पण देखाड्या छे. आ ग्रंथ वांचनारा सज्जनोने व्रत लेवानी तथा लीधेला व्रतने अतिचार रहित पाळवानी पुष्टी करवानी साथे विचीत्र प्रकारना नवनवा रसने उत्पन्न करनारी तथा पूर्वे थइ गएला राजाओ अने व्यापारीओनी चाल चलगत दर्शावनारी होवाथी अत्यंत आनंदनी साथे चमत्कार उपजावे एवी मोटी तथा नानी रसिक कथाओ सहित श्रावक प्रतिक्रमणसूत्र अथवा वंदितासुत्र अपरनाम अर्थदिपका ग्रंथ मुल तथा बालावबोध सहित छे. आ ग्रंथ वांचवाथी धर्मपुष्टि थवानी साथे बुद्धिनो विस्तार पण बहुज थशे. ३—०—०

१३६ जैनकथारत्नकोष भाग पांचमो—शीलक नथी

१३७ जैनकथारत्नकोष भाग छठ्ठो—आ ग्रंथमां श्री गौतमस्वामिकृत गौतमकुलक तथा श्री पद्मविजयजी कृत १११) कथाओ युक्त बालावबोध सहित. आ ग्रंथ २०) गाथानो बनेलो छे. तदरेक गाथाना चार पद पैकी दरेक पदमां जुदा जुदा उपदेशो होवाथी ८० उपदेशो छे. तेनी अंदर शुद्ध नीति बहुज सुंदर आका-

મોકલે છે. શિર ઉપાડેલ ઘડાને ગળે ફાંસો ઘાલી કુપમાં ઉતારવાની કૃતિ કરનાર નાર માફક વિચિત્રગતિ ધારણ કરનાર—લક્ષ્મીને ખરા સ્વરૂપથી પંડિતોજ ઓળખે છે. સાગરમાં ચાલતાં કેટલાક દિવસ ગયા પછી એકદા દુષ્ટ દુરબુદ્ધિએ કુમતિને ઉસ્કેર્યો, તેના પાપનો ઉદય થયો. સુખ તજી દુખ મેળવવાનોજ તેણે ઉદ્યમ શોધ્યો. જરના લોભે લોભી પાપી મિત્ર મિત્રતા ભૂલી ગયો, સુમતિનો પ્રાણ હરવા તેની વૃતિ થઈ અને લાગ જોઈ નિંદ્રાવશ થએલ નિર્દોષ મિત્રને તેણે મહાસાગરના સ્વાધીન કર્યો. સમુદ્રમાં નાંખી દીધો. ધિક્કાર છે દુષ્ટમિત્ર અને જરના લોભને !!!

સાગરમાં પડતાંજ સુમતિ જાગ્યો. મિત્રનું કપટ જાણી તેના રોમરાય ક્રોધથી વિકશ્વર થયાં. કુમતિએ તો તેને મારવાજ અઘોર કૃત્ય કીધું હતું પણ સારા નસીબે તેને કંઈક તરતાં આવડતું હતું. તરતાં તરતાં જર ઉપરનો પોતાનો તમામ હક છોડી દઇ પ્રાણરક્ષણ કરવા માટે તેણે કુમતિને ઘણા કાલાવાલા કરવા માંડયા. "હે બંધુ! સર્વ જર તું લેજે. તું જરના માટે લોભાણો તો હું તેનાપરની મારી મોહીની ઉતારૂં છું. એ જર સર્વ તારૂં છે. તું લેજે. એમાંથી મારે પાઇ સરખી પણ જોઇતી નથી. હું પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક પરમેશ્વરની સામે તે જર ઉપરનો મારો હક તને અર્પણ કરૂં છું. એટલુંજ નાહું પણ આ વાત કાંઇ પણ ન કહેવા માટે હું બંધાઉ છું. મારૂં કીધું માન અને નિર્ધન હાલતે પણ મને પુત્ર નારીને મળવા દે. હે મિત્ર! તું મને આમનેઆમ મુકી ઘેર એકલો જઇશ, એટલે મારી નારી

रमां रसिक कथाओ युक्त प्रकाशित करी छे. आ दरेक कथा विस्तारमां होवाथी वांचनार बंधुओने आनंद उपजे छे, अने तेनो सार ग्रहण करवाने कथाओ घणीज असरकारक छे. तेथी दरेकने आ ग्रंथ प्रिय थइ पडे छे. जेथी जैनबंधुओ लाभ लेवा चुकशेज नहीं २–८–०

१३८ **जैनकथारत्नकोष भाग सातमो**–आ ग्रंथमां अत्युत्तम धर्मधुरी महाप्रतापी अने मोक्षगामी एवा "पृथ्वीचंद्र अने गुणसागर" ना जीवो प्रथम भवमां "शंखराजा अने कलावती राणी" ना भवथी एकवीशमें भवे "पृथ्वीचंद्र अने गुणसागर" थया, तेओनुं गुजराती भाषामां अनेक कथाओ सहित चरित्र छे. तेमना एकवीशे भवनो विस्तारसहित कथाओ लखवामां आवी छे. वळी तेओ दरेक भवमां पूर्वोपार्जीत पुण्य पुंजना उदयथी केवुं केवुं सुख अने संपति पाम्या, कया कया भवमां केवां केवां श्रावकनां व्रत अने संयम पाळ्युं, वळी ते ते भवमां संयम पाळी समाधी मरणथी स्वदेहनो त्याग करी कया कया देवलोकमां उत्पन्न थइ केवुं केवुं सुख अने केटलुं आयुष्य भोगव्युं, ए सघळुं सविस्तर वर्णवेलुं छे. आ ग्रंथमां मुख्य तो जीवने संसार उपर वैराग्य थवा माटे आपेलो

તથા પુત્ર મારા સમાચાર પુછશે તેને શું પ્રત્યુતર આપીશ ! માટે કૃપા કરીને મને ઉગારો." વિગેરે ઘણા કાલાવાલા કર્યા. પણ અંતે કુમતિ તે કુમતિજ રહ્યો. જો પાષાણ હીરો થાય તો પછી હીરાનું મૂલ્ય પણ કોણ પુછે ? કાલાવાલા કરતો સુમતિ ત્યાંજ રહ્યો અને કુમતિ તેને કંઈ પણ ઉત્તર ના આપતાં કરગરતો મૂકી વહાણ હંકારી ત્યાંથી ચાલી નિકળ્યો.

કુમતિના ગયા પછી નિરાશ ન થતાં સુમતિએ ધૈર્યરૂપ કમ્મર બાંધી હૃદય કઠણ કર્યું. જગનાથનું સ્મરણ કરી તેની સાહાય માગી, અને તરતાં તરતાં કેટલેક દુર ગયો એટલે થાક કરી તેના બાહુ દુઃખવા આવ્યા. અને જો જરાવારમાં તેને મદદ ન મળે તો નિશ્ચે તે સમુદ્રતળે જઇ બેશે. પણ દૈવશક્તિ ન્યારીજ છે, કેટલાંક ઉતારૂઓ સાથે ભૂલું પડેલું એક ઝાઝ ત્યાં અચાનક આવી ચઢ્યું, ડુબતા સુમતિને જોઇ ખારવાઓને દયા આવી અને તેને ઝટપટ વહાણપર લીધો. પવનના વેગે ચાલતું ચાલતું વહાણ મધ્યરાત્રિ વિત્યા પછી કુંદબપુર નામની નગરીના પાદરે આવ્યું. ઝહાજને અન્યસ્થળે જવાનું હતું તેથી, તથા સુમતિ પાસે કંઇ પણ સંબલ ના હોવાથી, ખારવાને પ્રણામ કરી તેમનો અતિ ઉપકાર માની વહાણથી ઉતરી તે કુંદબપુર ભણી ચાલ્યો.

અહીં કુંદબપુરનો અધીશ તખ્તસિંહ ત્રણ દીવસ થયાં અપુત્રવાન મૃત્યુ પામેલ છે, તેથી નગરના આગેવાન લોકોએ સર્વાનુમતે એવો ઠરાવ કર્યો છે કે, " આજથી ત્રીજે એટલે વસંતપંચમીના

उपदेश, संयम ग्रहण करवाथी थता लाभो, अरिहंत धर्मनी महत्ता. वगेरे वर्णवेलुं छे. आ ग्रंथ वांचवाथी केटलो आनंद उपजे छे; ते आ ग्रंथ वांचवाथी जाण थशे. १-४-०

१३९ जैनकथारत्नकोष भाग आठमो—एमां मुनि श्री रामविजयजीनो करेला श्री शान्तिनाथ भगवाननो रास छे. ए रास चमत्कारिक कथाओवाळो छे. २-०-०

---

१४० उपदेशप्रासाद भाग १लो—(नवी आवृत्ति) स्तंभ १ थी ४ सुधीनुं भाषांतर अनेक कथाओनुं संग्रह. १-८-०

१४१ उपदेशप्रासाद भाग २ जो—स्तंभ ५ थी ९ सुधीनुं भाषांतर. अनेक कथाओनुं संग्रह. १-८-०

१४२ उपदेशप्रासाद भाग ३ जो—स्तंभ १० थी १४ सुधीनुं भाषांतर. अनेक कथाओनुं संग्रह. १-८-०

१४३ उपदेशप्रासाद भाग ४ थो—स्तभ १५ थी १९ सुधीनुं भाषांतर. अनेक कथाओनुं संग्रह. २-०-०

१४४ उपदेशप्रासाद भाग ५ मो—स्तंभ २० थी २४ सुधीनुं भाषांतर. अनेक कथाओनुं संग्रह. २-०-०

દિવસે સૂર્યોદય વખતે જે કોઇ સો ગાઉથી દુરનો વિદેશી પુરૂષ પહેલો નગરપ્રવેશ કરે તેને રાજ્ય આપવું." એવો ઠરાવ કરી રાજ્યાશન ભોગવવા કોણ ભાગ્યશાળી થાય છે, તે જોવા આતુર થઈ રહ્યા છે.

સુમતિની શુભ મતિને શોભા આપનાર, તેનો ભાગ્યોદય કરનાર આજે વસંતપંચમીનો શુભ દિવસ છે. વહાણથી ઉતરી કુંદખપુર ભણી આવતાં સુમતિલાલને આજે મુક્તાફળના મેહ વરસનાર છે. સૂર્ય ઉદયની વધામણી લાવનાર શુક્રના તારાને જોઇ કુંદખપુરના અનેક મહાશયો દરવાજા નજદિક આવી ભવિષ્યમાં થનાર મહીપતિનાં દર્શન કરવા આતુર થઈ ઉભા છે; કુર્કટ છડીદાર માફક લાંબા મીઠા સ્વરે ભવિષ્યમાં થનાર મહીપતિની નેકછડી પોકારી રહ્યા છે; પશુપક્ષી નિંદ્રાથી જાગૃત થઈ રવીરાયના ગુણ ગાતાં તેમને ઉદય થવા વિજ્ઞપ્તિ કરી રહ્યાં છે; તેમજ જેમ ન્યાયી રાજ્ય થવાથી ચોર ચાંચીઆના મનને પરીતાપ થાય છે તેમ, સૂર્યનું ન્યાયવંત રાજ્ય થતું જોઇ સિંહ, વાઘ, વરૂ, આદિ નિર્દય પ્રાણી ગુફામાં પેશી પોતાનું કાળુ મુખ છુપાવે છે; ચકોર ઘૂવડ અને ચામાચીડીઆં આદિ નિશાચર પક્ષીઓ તેમજ પરધન હણીનેજ સુખની અભિલાષા ધરનાર કાળા મુખના ધણી ચોર લોકો, નિર્જન સ્થળ ગોતી છુપાવા લાગ્યા છે; તેમ સૂર્ય કમળ અને શાહપુરૂષોને આનંદવૃદ્ધિ થવા લાગી. આવા શુભ સમયે સિંહકટિવાન સુમતિલાલ ગજગતિએ ચાલતા ચાલતા કુંદખપુર નજદિક આવ્યા. જેમ

१४५ वैराग्यशतक (मुळ, अर्थ तथा विस्तार्थ)- आ ग्रंथमां अइमंतानी, अढार नात्रानी अने धनासार्थवाह विगेरेनी मोटी अगीआर कथाओ छे. खास भावाथ वार्तारुपे लखी वैराग्यमयने खरो कर्यो छे. १-४-०

१४६ जंबुस्वामि चरित्र--जंबुस्वामिए अगणित द्रव्य अने आठ स्त्रीओ तुरतनी परणेलीने कवी रीते तजीने संयम लीधुं तेनो रसवाळो अद्भुत कथा युक्तनो चितार आप्यो छे. ०-९-०

१४७ धूर्तआख्यान--एमां भारत, रामायण, अने पुराणादिकनां वचनोनुं खंडन घणुंज चमत्कारीक छे. ०-३-०

१४८ श्री उपदेशतरंगिणी ग्रंथ--(अनेक कथाओ सहित)-आ ग्रंथमां पांच प्रकारना दानोनुं विस्तारथी स्वरुप तेना स्पष्टीकरण माटे मनोहर कथाओ तथा जैनधर्ममां कहेला सात क्षेत्रोनुं विस्तारथी वर्णन तथा तेमां खरचवाथी थता लाभो, विविध प्रकारनी जिनपुजानुं स्वरुप अने तेथी थता फायदाओनुं कथासहित वर्णन तथा तिर्थयात्रानुं स्वरुप, पुरातन काळमां महान् जैनशाहुकारोए अत्यंत द्रव्य खरची तिर्थयात्राओ करेल छे तेनुं स्वरुप. वगेरे घणी बाबतो सहित तेज कथाओसहित घणीज रसिक छे. १-४-०

સૂર્યરશ્મિ અંધકારને ભેદે છે તેમ, જાણે સુમતિરૂપ સૂર્યના પુણ્યરૂપ રશ્મિએ દરવાજારૂપ અંધકાર ભેદાઈ ગયો હોયની ! તેમ સુમતિલાલનું દરવાજાપર પ્રતિબિંબ પડતાંજ દરવાને દરવાજો ઉઘાડ્યો. દરવાજો ઉઘાડતાંજ સુમતિલાલે અંદર પ્રવેશ કીધો કે તરતજ, હાજર રહેલ સાજનો વચ્ચે નગરશેઠે તેનું નામ, ઠામ અને ગામ વિગેરે પુછી, કંઠે પુષ્પમાળ આરોપી ભાલે કુમકુમ તિલક કરી રાજ્યમંદિર લઈ ચાલ્યા. ત્યાં અનેક પ્રકારનાં મધુર વાજીંત્રના ગાયન સાથ અતિ હર્ષે કરી મોતીયે વધાવી નગરલોકે તેમને રાજ્યાશન આપ્યું. પોતાના સ્વામી કરી સ્થાપ્યા.

સુમતિલાલને રાજ્ય મળવાથી તેના આનંદસાગરમાં વારંવાર ભરતી આવવા લાગી. નહિં ધારેલા અચાનક અતિશય લાભ મળતાં તે છલકાઈ ન જતાં રાજ્યવહિવટ નીતિથી અને શાંતપણે ચલાવવા લાગ્યો. પ્રજાને દાસદાસી તુલ્ય ન ગણતાં સ્વપ્રજા તૂલ્ય તે માનવા લાગ્યો. તરતજનુ રાજ્ય મળેલ છતાં નીતિપક્ષે રાજ ચલાવી જાણે ઘણી મુદતનો અનુભવિ હોય તેમ પ્રજાના મનને આનંદનુંજ પાત્ર તે થઇ પડ્યો. પ્રજાનો પોતે માલીક નહિં પણ તેમના જરવડે તેમનું રક્ષણ કરનાર, ઈનસાફ આપનાર અને સુખ વાંચ્છનાર, પ્રજા તરફથી નીમાયેલ એક માણસ તે પોતાને ગણવા લાગ્યો. સદ્બુદ્ધિવાળા તેના કારોબારથી રૈયત આનંદથી સુખસાગરમાં ઝીલવા લાગી. દીવાનાદિક સાજનવર્ગને સ્વદેશ મોકલી નારી પુત્રોને સારા આડંબરથી કુંદબપુર આણ્યાં અને ધર્મનું

संस्कृत जैनग्रंथ.

१४९ **अध्यात्मकल्पद्रुम**--हा [illegible]तचा फार उत्तम अध्यात्मग्रंथ तपागच्छनायक **श्रीमुनिसुन्दरसूरी,** यांनी केला आहे. यांत मुख्यत्वेंकरून आर्हतदर्शनतत्त्वाचें प्रतिपादन केलें असून ग्रंथ कर्त्यांच्या वाणीत प्रसाद ओतप्रोत भरला आहे. हा [illegible]ना शतार्थिक सोमप्रभसूरीच्या सुक्तिमुक्तावलीचें स्मरण होतें. हें पुस्तक आम्ही मोठ्या प्रयत्नानें संपादन करून विद्वानांकडून शुद्ध करून छापलें आहे. ०—८—०

१५० **काव्यानुशासन**--श्रीमद्वाग्भटविरचित, स्वकृतटीकेसह. ०—७—०

१५१ **काव्यानुशासन**--आचार्य हेमचन्द्रविरचित, स्वोपज्ञालंकारचूडामणिसंज्ञकवृत्तिसहित. २—४—०

१५२ **चन्द्रप्रभचरित काव्य**—श्रीवीरनन्दिविरचित. ह्याचे १८ सर्ग आहेत. ह्यांत जिनमतासंबंधी माहिती आहे. ०—१२—०

१५३ **जयन्तविजय**--श्रीमदभयदेवविरचित. १—०—०

१५४ **जैननित्यपाठसंग्रह**—यांत १६ पाठ दिगंबरी

ધ્યાન ધરતાં રાજ્ય તથા રૈયત પુણ્યોદયથી સ્વર્ગસમ સૂખ ભો-ગવવા લાગ્યાં.

કુમતિલાલનાં વહાણ સુમતિને પડતો મૂકી મહાસાગર મધ્યે આવતાં તેને પવનના તોફાનનો જબ્બર ઝપાટો લાગ્યો, તેથી સર્વેએ જીવવાની આશા છોડી. જીવ જવા નજદિક જોઇ કરેલ કાર્ય માટે કુમતિને અતિ પશ્ચાતાપ થવા લાગ્યો. “જર જર માટે મિત્રદ્રોહ! અરે! મિત્રહત્યારો હું થયો તેજ જરનો અને મારો આજે સાથે નાશ થશે. ખરેખર મિત્રહત્યાનુંજ મને પાપ લાગ્યું. મારી બુધ્ધ તે વખત ક્યાં નાશી ગઇ. કુબુધ્ધએ ક્યાંથી આવી મારા મનમાં વાસ કર્યો. અરે રે! જન્મસંગી બાંધવ! મેં તને માછલાં આદિ જલચરનું ભક્ષ ગણી બૂરેહાલ માર્યો. અરે રે! પાપી અને મિત્રહત્યારાને સુખ ક્યાંથી થાય? માણસ મારી અરે! સગા ભાઇથી આદિ સ્નેહીને મારી પાપી ધન ખાવા કોણ જીવ્યો છે? એવા માણસોને આવા સાગરમાં અધવચ ડુબી મરવાની શિક્ષા થાય એ શું ગેરધટિત છે? પ્રભુ પ્રભુ!! કર્મ કરે તે કોઇ ન કરે! ધિક્કાર છે મિત્રહત્યા કરાવનારી દૂરબુધ્ધને!!!” વિગેરે પશ્ચા-તાપ કરવા તે લાગ્યો. બીજા માણસો કાળચક્ર માથે ફરતું જોઈ જગસ્વામી, દિનબંધુ પ્રભુને યાદ કરવા લાગ્યાં. દૈવયોગે તોફાન મટ્યું, પવન શાંત થતાં કિનારે આવવાની આશાએ, તોફાનમાં આમ તેમ અથડાઈ જીર્ણ થયેલાં વહાણોને થાકેલ ખારવાઓએ તેની મરજી મુજબ ચાલવા દીધાં. પવન ગતિએ ચાલતાં ચાલતાં સર્વ

व श्वेतांबरी या दोन्ही ज्ञातींच्या जैना बांधवांचे हितार्थ संग्रह करून छापिले आहेत. रेशमी गुटका. ०–६–०

१५५ जैनस्तोत्ररत्नाकर-- ०–४–०

१५६ जैनस्तोत्रसंग्रह--यांत भक्तामरस्तोत्र, कल्याणमंदिरस्तोत्र, एकीभावस्तोत्र, विषापहारस्तोत्र व जिनचतुर्विंशतिका आहेत. ०–४–०

१५७ तिलकमञ्जरी--धनपालकृत जैनआख्यायिका. २–८–०

१५८ द्विसंधानमहाकाव्य--श्रीधनंजयविरचित, बदरीनाथविरचित टीकेसहित. १–८–०

१५९ धर्मशर्माभ्युदयकाव्य--महाकवि श्रीहरिचन्द्रविरचित. ह्या काव्याचे २१ सर्ग आहेत. ह्यांत मुख्य नायक धर्मनाथ नामक राजाचें उत्पत्तीपासून सुरस वर्णन केलें आहे. १–०–०

१६० नेमिनिर्वाणकाव्य—महाकवि श्रीवाग्भट्टकृत. ०–१०–०

१६१ पाण्डवचरित्र—श्रीमलधारिदेवप्रभसूरिविरचित—याचे मोठाले सर्ग १८ आहेत. याचा कर्ता देवप्रभ नांवाचा मोठा विद्वान् जिनधर्मी होता. त्यानें सर्व महाभारताचें तात्पर्य ध्यानांत आणून त्यांतील सर्व कथानकें संक्षेपांत परंतु अति सुरस रचलीं आहेत.

ગ્રાઝ સમુદ્રતટે આવ્યાં એટલે જીવીતદાનથી હર્ષિત થયેલ કુમતિલાલે વહાણોને લંઘર કરાવી ઉત્તમ ભેટણું લઇ પોતાના સેવકો સાથે મહિપાળ પાસે જવા નિકળ્યા.

કુમતિના મિત્ર અને કુંદબપુરના પતિ સુમતિલાલ અનેક સાજનો મધ્યે, અનેક ગાયકોના ગાયનથી ગાજી રહેલ ભાટ ચારણોની આશીષથી અલંકૃત થયેલ સભામાં ઉંચા આસને બિરાજ્યા છે, છડીદાર નેકી પોકારી રહ્યા છે, યાચકો બિરૂદાવળી બોલી રહ્યા છે; આવા સમયે એક વ્યાપારી ઉત્તમ રત્ને જડેલ સુવર્ણની સુંદર હસ્તપોંચી લઇ મહીપાળ પાસે આવ્યો અને સલામ કરી તે પોંચી ભેટ કરી; પણ પછી વેપારી મહીપતિને જોઇ ધ્રુજવા લાગ્યો, અને વેપારીને જોઈ ધરાધિશ ચિતવત્ સ્થિર થયા. થોડો વખત તેમ ચાલ્યા પછી સુમતિલાલે તે વેપારીને ધૈર્ય આપી સત્કાર કર્યો. ગઇ ગુજરી વિસારી પોતાની પાસે બેસાડયો, પણ વેપારીના મુખપર કાજળ ચોપડાઈ ગયું. તેના હોસ કોસ અને બોલવાની ચતુર્યતા વિનાશ પામી. આમ જોઇ પ્રજાપતિએ સભા વિસર્જન કરી વેપારીના મનને ધૈર્ય આપવા એકાંતવાસ તેડી ગયા.

"અણજાણ્યા વેપારીથી નરેંદ્રને આટલો બધો સંબંધ ક્યાંથી? હાંસીઆરીથી આવનાર વેપારી એકદમ સ્તબ્ધ શાથી થયો!" વિગેરે અનેક તર્ક વિતર્ક કરતા સભાજનો વિસર્જન થયા. પ્રિય વાંચનાર! સભાજનોએ તો તેને ન ઓળખ્યો, તેની કાંઇ હરકત નથી. તેઓને તેની ઓળખની કંઇ જરૂર જેવું નહતું; પણ તમારે

पांतील काणता ी भाग वाचूं लागल्यातर तें चरित्र पुरें होईपर्यंत हातांतून पुस्तक खालीं ठेवूं नये असे वाटतें. ४-४-०

१६२ प्राकृतापे ...त्राणि—श्रीमद्...टविरचित, लक्ष्मी...यभट्टकृत टीकेसहित. १-१२-०

१६३ प्रभावकचरित—हा जैनांचा विद्वन्मान्य ग्रंथ आहे. यांत आजपर्यंत जे जैनांतील महानुभाव कीर्तिमान् कवि होऊन गेले व ज्यांनीं सभापांडित्य—विद्वत्पराजय—प्र... इत्यादि महत्त्वाचीं कामें केलीं त्यांचीं चरित्रें सर्वोत्कृष्ट रीतीनें गद्यपद्यरूपानें वर्णिलेलीं आहेत. १-८-०

१६४ ...मेयकमलमार्तंड—(चन्द्रप्रभाचार्यविरचित) हा ग्रन्थ जैनग्रंथांपैकीं उच्चकोटीचा न्यायग्रंथ आहे. श्रीमाणिक्यनंदि आचार्यांनीं केलेल्या परीक्षामुख नांवाच्या सुप्रसिद्ध ग्रंथाचा वृत्तिरूप हा ग्रंथ आहे. हा कविश्रेष्ठ भोजराजाच्या वेळचा असावा. यास सुमारें आठशें ८०० नौशें ९०० वर्षें झालीं असा निश्चय ठरतो. जैनधर्मीं सर्वमान्य सिद्धांतग्रंथांचें पांडित्यानें यांत निरूपण असें केलें आहे कीं ज्यायोगानें इतर सिद्धांतांचें खंडण होईल. श्री यांच्या खंडनखंडखाद्याच्य

ઓળખ્યા વિના ચાલે તેમ નથી. અને મને સંપુર્ણ ખાત્રી છે કે આપે તેને ઓળખ્યો પણ હશે કે તે સુમતિલાલનો મિત્ર, તેનો પ્રાણ હરણ કરવા શક્તિવાન થયેલ, અને પવનતોફાનથી જીર્ણ થએલાં પવનગતિએ ચાલતાં આવેલાં વહાણનો માલીક, કુમતિલાલજ રાજ્યને ભેટણું આપવા આવેલ છે.

મહેલમાં લઇ ગયા પછી સુમતિલાલે ગઇ ગુજરી વિસારવાનું કહી કુમતિલાલને ઘણી ધીરજ આપી કહેવા માંડયું:—"કર્મના પરિણામે સર્વ સારૂ નરસું બને છે, તેમાં કોઇનો દોષ નથી, તમારે કોઇ રીતે ગભરાવું નહિં, હું મારા ભાઇથી પણ અધિક તમને રાખીશ. આવતી કાલે મારા મુખ્ય પ્રધાનનું પદ તમને સોંપીશ. તમારે થએલ વાતનો કોઈ રીતે કંઈપણ વિચાર મગજમાં રાખવો નહિ. માણસ કંઇ વારંવાર ભૂલતું નથી. હવે તમો સદ્ચાલે ચાલશો એવી મને સંપુર્ણ ખાત્રી છે. આપણે ભેગા ઉછર્યા છીએ, વેપારાર્થે ભેગા ગયા હતા અને અહિં પણ નારી પુત્રને બોલાવી ભેગાજ સુખ ભોગવો. તમારો સર્વ માલ આપણી વખારોમાં ગમે ત્યાં નંખાવો અને તમારી મરજી મુજબ તેની વ્યવસ્થા કરાવો. ચાલો જમવા જઇએ " કુમતિલાલ સુમતિલાલનાં દરેક વાક્ય એક ચિત્તે અને દયામણે મુખે સાંભળી રહ્યો. તેના મુખમાંથી એક શબ્દ પણ નિકળી શકયો નહિં. અને મુગેમોઢે સુમતિલાલ સાથે જમવા ચાલ્યો. સુમતિલાલે બીજે દિવસે પ્રધાનપદ આપી તેને સંતોષ્યો. "બળતાં બળતાં પણ સુખડ સુવાસજ આપે છે." અપકારનો બદલો

सरणीप्रमाणें याची शैली आहे. हा ग्रंथ सर्व नयौयिकांनीं अवश्य संग्राह्य आहे. ४—०—०

१६५ यशस्तिलक—श्रीसोमदेवसूरिविरचित, श्रीश्रुतसागरसूरिकृत व्याख्येसहित पूर्वखण्ड. ०—१२—०

१६६ यशस्तिलक—उत्तरखण्ड. ०—१२—०

१६७ वाग्भटालंकार—श्रीवाग्भटप्रणीत, सिंहदेवगणिविरचित टीकेसह. ०—८—०

१६८ सनातनजैनग्रंथमाला—(प्रथम गुच्छक) यांत १ बृहत्स्वयम्भुस्तोत्रम् २ रत्नकरंडश्रावकाचारः ३ पुरुषार्थसिद्ध्युपायः ४ आत्मानुशासनम् ५ तत्त्वार्थाधिगममोक्षशास्त्रम् ६ तत्त्वार्थसारः (तत्त्वार्थसूत्रकारिका) ७ आलापपद्धतिः ८ नाटकसमयसागरकलशाः (अध्यात्मतरंगिणी) ९ परीक्षामुखन्यायसूत्राणि १० आप्तपरीक्षा ११ आप्तमीमांसा वसुनंदिसैद्धांतिकवृत्तिसहिता १२ युक्त्यनुशासनम् १३ नयविवरणम् १४ समाधिशतकम् टीकासह हे १४ ग्रंथ संग्रह केले आहेत. १—०—०

१६९ सुभाषितरत्नसंदोह—श्रीमदमितगतिकृत. ०—१२—०

१७० हीरसौभाग्य काव्य—श्रीदेवविमलगणिविरचित, स्वोपज्ञव्याख्येसहित. ५—८—०

ઉત્તમ જનો આ પ્રમાણેજ વાળે છે. પછી નારી પુત્રને સ્વદેશથી બોલાવી સદ્ગુણી મિત્ર પ્રાસાએ પાપી મિત્રે પણ સુખ માણવા માંડયું. આ વખતે સુમતિલાલની સજ્જનતાનાં વખાણ કરતાં કહેવું જોઇએ કે તેણે પણ પોતાના ગુન્હેગાર મિત્રને પોતાના તાબે સપડાયા છતાં તેને માફી બક્ષી છોડી મૂકવો જોઇતો હતો. એજ તેનો અપકારના બદલે મોટો ઉપકાર હતો એજ તેનું મન મોટું દેખાડનાર સુચિન્હ હતું. એજ તેની સજ્જનની સજ્જનતા હતી.

પણ પાપી મિત્રનો વિશ્વાસ કરવારૂપ કાળાનાગના મુખમાં આંગળી ઘાલવાનું આ તેણે સાહસ કીધું છે, એમ કીધા વિના ચાલતું નથી. હરેક બાબતની હદ તેજ સુખદાઇ છે.

બંન્ને મિત્રના પરસ્પરના પ્યારથી ચાર વર્ષ સુખ શાંતિમાં નિર્ગમન થયાં. પણ અંતે કુમતિલાલના હૃદયમાં કળિયુગે ફરીથી વાસ કર્યો.

કસ્તુરીના કયારામાં વાવેલું લસણ પણ દુર્ગંધીજ થાય છે. મિત્રની તાબેદારી તેને ઠીક ન લાગી. પ્રધાનપદનું સુખ ભોગવવા કરતાં રાજ્યસુખ ભોગવવા તેનું પાપી મન ત્વરિત થયું. રાજ્યાસનનાં સુખ માણવાના લોભે તેણે મિત્રની, ઉપકારીની, પ્રજાપતિની, કે સ્વામીની હત્યા કરવાનો પાપી વિચાર કીધો. દુષ્ટ લોભી માણસ કયું કુકર્મ નથી કરતું. અપકારના બદલે ઉપકાર કરનાર મિત્રપર હે ગગન ! તું કેમ તુટી પડતું નથી. હે વિધાતા ! એવા કુળબોળકને તું આ જગતમાં શા માટે સર્જે છે ! હે જનનીઓ ! એવા

१७१ त्रयाः श गुच्छक--यांत (१) श्रीमद्रामभद्रदीक्षित विरचित वर्णमालास्तोत्र, (२) श्रीमद्वादिचन्द्रनिर्मित पवनदूतकाव्य, (३) पण्डरीविठ्ठलाख्यकविविरचित दूतीकर्मप्रकाश, (४) श्रीधनदराजकविविरचित शतकत्रयम् १ शृङ्गारधनदम् २ नीतिधनदम् ३ वैराग्यधनदम्, (५) गिरिधरविरचित गञ्जीफाखेलन, (६) तैल. व्रजनाथविरचित मनोदूत (सहृदयहृदयाल्हादनापरनामक) (सटीक), (७) गोस्वामिजनार्दनभट्टप्रणीत वैराग्यशतक, (८) [illegible] विल्हणकाव्य, इत्यादि. १--०--०

१७२ सप्तम गुच्छक--यांत (१) मानतुङ्गाचार्यविरचित भक्तामरस्तोत्र, (२) सिद्धसेनदिवाकरप्रणीत कल्याणमन्दिरस्तोत्र, (३) वादिराजप्रणीत एकीभावस्तोत्र, (४) धनंजयप्रणीत विषापहारस्तोत्र, (५) भूपालकविप्रणीत जिनचतुर्विंशतिका, (६) देवनन्दिप्रणीत सिद्धिप्रियस्तोत्र, (७) सोमप्रभाचार्यविरचित सूक्तिमुक्तावलि, (८) जम्बूगुरुविरचित जिनशतक, (९) पद्मानन्दकविप्रणीत वैराग्यशतक, (१०) जिनप्रभसूरिविरचित सिद्धान्तागमस्तव (सावचूरि), (११) आत्मनिन्दाष्टक, (१२) जिनवल्लभसूरिविरचित समसंस्कृतप्राकृतमहावीरस्वा-

ધોબીને ધોવાના ઉપયોગથી પણ રહિત સંતતિ તમે શા માટે ઉત્પન્ન કરો છો! દુષ્ટ કુમતિએ ઉપકારી સુમતિનો પ્રાણ હરણ કરવાનું મહા ઘોરકૃત્ય આદર્યું. સંપનું સુખ ખોઇ કષ્ટકૂપમાં પડવાનો ઉપાય તેણે શોધી કાઢયો. દુર્ગતિદાતા ઠગાઇનો સંગ કરી રાજાના ખાસ માણસોને જર અને પદવિનો લોભ આપી તેણે ફોડયા, અને "અમુક દિવસની મધ્ય રાત્રિએ અમુક માણસોએ હથીઆર સહિત રાજ્યમહેલમાં પ્રવેશ કરી ધરાધિશનો ઘાટ ઘડી નાંખવો. " એવો દુષ્ટ સંકેત કીધો.

દિવસપર દિવસ વ્યતિત થતાં પ્રધાને નક્કી કરી રાખેલ મહીરાજ સુમતિલાલના કાળચક્રનો દિવસ આવ્યો. આજે કુમતિ પ્રધાન સુમતિ મહીપાળનું ખુન કરવા ધારે છે, પણ વિધાતાની ગતી અગમ્ય છે તેનો વિચાર કોઈના કળ્યામાં આવતો નથી. પાપ કર્મ કરવાના વિચારનીજ શિક્ષા આપવા, ઉપકારીને અપકાર કરવા ઉદ્યમવંત થયેલને તેનો બદલો આપવા, અરે! તેનાં કરેલ અને કરવા ધારેલ કૃત્યોથીજ વિધાત્રા તેનાપર રૂષ્ટમાન થયાં. જે ઠગાઈરૂપ હળાહળે સુમતિલાલનો પ્રાણ હરવા તેણે ધાર્યો છે તેજ વિષ તેને પાવા વિધાત્રાએ યોગ્ય યુક્તિ રચી, ઠગ માણસ દુનિયામાં ફક્ત ભાર રૂપજ છે, એટલુંજ નહિ પણ તેનાથી જગત્‌ને કેટલાક નુકશાન થવા સંભવ છે એમ ધારી, વિધાત્રાએજ જાણે તેનાજ ઘાટ ઘડવા આ ઉપાય તેને સુઝાડયો હોયની! તેમ તેજ સંકેત તેને સુખ બદલે દુઃખરૂપ થઈ પડયો.

मिस्तोत्र, (१३) हेमचन्द्राचार्यविरचित अन्ययोगव्यवच्छेदिकाद्वात्रिंशिकाख्यमहावीरस्वामिस्तोत्र, (१४) हेमचन्द्राचार्यविरचित अयोगव्यवच्छेदिकाद्वात्रिंशिकाख्यमहावीरस्वामिस्तोत्र, (१५) जिनप्रभसूरिविरचित पार्श्वनाथस्तव, (१६) जिनप्रभसूरिविरचित गौतमस्तोत्र, (१७) जिनप्रभाचार्यविरचित श्रीवीरस्तव, (१८) जिनप्रभसूरिविरचितचतुर्विंशतिजिनस्तव, (१९) जिनप्रभसूरिविरचित पार्श्वस्तव, (२०) जिनप्रभसूरिविरचित श्रीवीरनिर्वाणकल्याणस्तव, (२१) विमलप्रणीत प्रश्नोत्तररत्नमाला, (२२) धनपालप्रणीत ऋषभपञ्चाशिका, (२३) शोभनमुनिप्रणीत चतुर्विंशतिजिनस्तुति (सटिप्पणी), इतकीं काव्यें आलीं आहेत. १-०-०

१७३ जैनसम्प्रदाय शिक्षा—(श्वेताम्बर धर्मोपदेशक यति श्री श्रीपालचन्द रचित.)—इस महत्वके ग्रंथमें स्त्री पुरुषोका धर्म, पति पत्नी संबंध, पाणिग्रहण, रजोदर्शन, गर्भाधान, गर्भावस्थासे ले कर जन्म, कुमार, युवा और वृद्धावस्था तकी कर्त्तव्य शिक्षायें, आरोग्यरक्षा, ऋतुचर्या, रोगनिदान, पूर्वरूप, उपशम, डाक्तरी और देशी रीतिसें रोगोंकी परिक्षा, चिकित्सा, पथ्यापथ्य, दुग्ध, घृत, तैल, दधि, तक्र, फल, तरकारी, कन्द,

ગરમીના લીધે રાયની તબીએત સહેજસાજ બગડી, તેથી કુમતિ પ્રધાન તથા બીજા બે સીપાઇઓને સાથે લઈ બગીચામાં ફરવા ચાલ્યા. ત્યાં ગુલાબ, ગુલબાસ, ચંપો, ચંબેલી, કમળ, જુઈ, જાઈ વીગેરે અનેક પ્રકારનાં સુગંધમય પુષ્પોની પરિમળવાળા સુગંધી સિતળ પવનના સ્પર્શ ફક્ત બે સીપાઇઓના પહેરા વચ્ચે કુમતિ પ્રધાન જોડે નિખાલસમને આનંદની વાતો કરતા નૃપને નિંદ્રાદેવીએ પોતાના સ્વાધીન કર્યો. નિંદ્રામાં ને નિંદ્રમાં રાત્રીના ત્રણેક કલાક વ્યતિત થયા પછી દશના ટકોરા ઘટિકાયંત્રે કર્યા કે તુરતજ પૃથ્વીપતિ જાગૃત થઇ "અહો! હું ઉંઘી ગયો, બહુ રાત્રી ગઈ, ચાલો કુમતિલાલ," એમ કહી ઉઠયા અને ગજગતિએ ચાલતા સ્વમંદિરે પધાર્યા.

લક્ષ્મીવિલાસ નામના રાયના સયનગૃહમાં સુવર્ણના પલંગપર અનેક જાતિનાં સુગંધી પુષ્પોની સુખમય ગાદીપર રાય અને પ્રધાન બન્ને મિત્રો બેઠા છે. પાપી પ્રધાનના મનમાં પાપનાજ વિચાર ભમ્યા કરે છે. અને તે જ્યારે ત્યાંથી છટકી જવા વિચાર કરે છે ત્યારે બીજી ગમ, નિખાલસમનવાળા સુમતિલાલને બચાવી પાપી પ્રધાનનો ઘાટ ઘડવા વિધાત્રા ત્વરિત થઇ રહ્યાં છે. જ્યારે એક તરફથી પ્રધાને ફોડેલ માણસો રાયના ભયથી ધ્રુજતા પણ, હથીઆર સજી પાલણહારનો પ્રાણ હરવા આડાં અવળાં પોતાનાં શ્યામ મુખ છુપાવી રહેલ છે, ત્યારે બીજી તરફ સર્વની આંખમાં ધુળનાંખી મહીપાળનું પુણ્યકર્મ તેને બચાવવા ત્વરિત થઇ રહ્યું છે.

मूल, क्षार, नमक, सक्कर, गुड आदि सैंकडो पदार्थोंके गुणदोष, व्यायाम, वायुसेवन, आदि वैद्यक सम्बन्धी संम्पूर्ण बातोंका वर्णन बडे विस्तार के साथ सरल भाषामें कोइ पांचसौ पृष्टोमें लिखा है. इसके सिवाय व्याकरण, सामान्य नीति, राजनीति, सुभाषित, ओसवाल, पोरवाल, महेसुरी जातियोंकी उत्पत्ति, बाहर वा चौरासी जातियोंका वर्णन, ज्योतिष, स्वरोदय, शकुनविद्या, स्वप्नविचार आदि अनेकानेक विषयोंका भी इसमें संग्रह है. एक बडेही अनुभवी विद्वानने अपने जीवनभरके अनुभवोंको इसमें संग्रह करके सर्व साधारणके उपकारके लिये प्रकाशित किया है. यद्यपि इसका नाम जैनसम्प्रदायसे संम्बध रखता है, परन्तु यथार्थ तो इसमें जिन विषयोंका वर्णन किया गया है, वे सबहीके लिये उपयोगी है. वैद्यक विषयका तो इसको एक अपूर्व ही पुस्तक समझना चाहिये. हम प्रत्येक गृहस्थसें आग्रह करते हैं कि, वह इस ग्रन्थकी एक एक प्रति मंगाकर अपने यहां अवश्यही रक्खें. और गृहस्थाश्रमकी शोभाको बढावे. क्योंकि इसका "गृहस्थाश्रम शीलसौभाग्य भूषणमाला" जो दूसरा नाम है, वह बिलकुल ठीक है. सब लोकोंके

રાણીવાસથી એક દાસી કંઈ અગત્યના પ્રયોજને મહીપતિને બોલાવવા આવી. "જરા બેસજો, હું આવું છું." કહી ધરાધીશ ત્યાંથી ચાલ્યા, રાણી પાસે પટરાણીના મેહેલે ગયા અને માનવંત સતીથી સ્નેહભરી વાતચીત કરતાં તેના (મહીપાળના) ઉપર નિંદ્રાદેવીએ છાપો માર્યો. અહિં નિંદ્રાદેવીના રાજ્યમાં, આયુશરૂપ પહેરેગીરની ચોકીમાં મહીરાજ જગતનો સર્વ વહેવાર તજી મખમલના બિછાનાપર પડયા. દૈવશક્તિએ અને પોતાનાં પુણ્યકર્મેં અજબ રીતે તેમને બચાવ્યા. અને નિંદ્રાથી ઘેરાએલ રાય અરૂણોદયેજ ઉઠયા. "પ્રભુ રાખે તેને કોણ ચાખે"!!!

"ખાડ ખોદે તેજ પડે." સુકૃત્યનાં સારાં અને કુકૃત્યનાં બૂરાં ફળ સર્વ કોઇને ચાખવાંજ પડે છે એ નિરંસંદેહ છે. રાયને પોતાના પંજામાંથી બચાવી રાણીવાસમાં નિંદ્રાદેવીના તાબે કર્યા પછી, અહીં પાપી પ્રધાનને તેના કુકૃત્યનો બદલો આપવા સુમતિલાલ માથેથી ઉતારી તેના માથે કાળચક્ર મુકયા, જે પલંગપર તે અહિં મહીપાળની રાહ જોતો બેઠો છે ત્યાંજ તેને કર્મરાયે, તેનાં કુકૃત્યે કે પાપકાર્યે તેને ઘેર્યો. ઉત્તમ ઉત્તમ પુષ્પોની પરિમળ જે જગતમાં સુખરૂપ ગણાય છે તેજ તેને દુઃખરૂપ નીવડી. કર્મ વાંકે સર્વ વાંકુ. એ કહેવત સિદ્ધ કરી દેખાડી. પુષ્પના સુંદર પરિમળની તથા સરોવરપર થઇ આવતા શિતળ પવનની મદદ લઈ નિંદ્રાદેવી તેના સ્કંધપર ચઢી બેઠાં. જગતનો સર્વ વહેવાર તજી તે સડસડાટ ઉંઘવા લાગ્યો. સ્થળ બદલવાથી કાળચક્ર પણ ભૂલ્યું. પુણ્યવંત નરનાથને મૂકી તે પાપી

सुभीतेके लिये रोयल आठ पेची साइजके ८०० पृष्ठके इस बडे भारी कपडेकी जिल्द बंधे हुए ग्रन्थ. ३-८-०

१७४ जैनधर्मसिंधु—(जैनधर्मनो एक अति उत्तम ग्रंथ.) आ पुस्तकना आठ परिच्छेद करवामां आव्या छे. १ प्रथम परिच्छेदमां सर्व गच्छनां प्रतिक्रमण छे. २ बीजा परिच्छेदमां घणां चैत्यवंदनो तथा घणी थुइयो तथा सर्व जातनी तपस्या करवानी विधि दाखल करेल छे. ३ त्रीजा परिच्छेदमां श्रावक दिनचर्या—दिनकृत्य—रात्रिकृत्य—मासकृत्य—वर्षकृत्य अने जन्म कृत्य विगेरेनी हकीकत छे. ४ चौथा परिच्छेदमां नाहाना मोटा प्राचिन कवियोनां करेलां एकसो स्तवननो आकार छे. ५ पांचमा परिच्छेदमां जुना कवियोनी करेल सझायो सोएकने आशरे छे. ६ छठ्ठा परिच्छेदमां सर्व स्तोत्रनो समावेश करवामां आवेल छे. ७ सातमा परिच्छेदमां साधु साध्विना आचार विचार तथा तेमना प्रतिक्रमण पख्खीसूत्र विगेरे दाखल करेल छे. ८ आठमा परिच्छेदमां सोळ संस्कार जन्मथी ते मरणपर्यंतना सोळ संस्कार छे. पुस्तक डेमी आठ पेजी, उमदा कागळ, एकसो अग्यार १११ फार्म, पृष्ठ संख्या ८८८ छे. सुंदर पाका बाइडिंगथी बांधेल छे. ३-०-०

પ્રધાનપર ઘુમવા લાગ્યું. સંકેતિક માણસો ધીરેધીરે જેમ ખખડાટ ના થાય તેમ મહેલના અંદર આવ્યાં, અને એકદમ તેમણે રાયની જગ્યાએ સુતેલ પ્રધાનનો રાયની ભ્રાંતિએ ઘાટ ઘડી નાંખ્યો. મારી નાંખી સર્વ કોઇ જરની, કોઈ યશની, કોઇ હોદ્દાની અને કંઇક કુમતિલાલને પ્રિય થવાની, એમ જુદી જુદી વાંચ્છના કરતા સર્વ સ્વસ્થળે ગયા.

ચાર વાગ્યા, તેજસ્વી સૂર્યના કીરણો સૂર્ય આગમનની વધામણી આપવા ગગનમંડળમાં પ્રકાશ્યો. અરૂણોદય થયો અને ધીમે ધીમે રવિરાયનું તેજસ્વી મુખ ઉધમને દીપાવતું ગગનમંડળના વિષે પ્રકાશિત થયું એટલે સુમતિ ભૂપાળ રાણીવાસથી લક્ષ્મીવિલાસ મેહેલે પધાર્યા, ત્યાં અકાળ મરણ સરણ થએલું પ્રધાનનું શબ તેમણે જોયું. શબ જોઇ રાય ત્યાંજ દિગ્મુઢ થઈ સ્થિરત થયો. આશ્ચર્યતા, દિલગીરી, તથા બીજા પણ અનેક તરંગોએ તેમના મનમાં વાસ કીધો. પણ પછી જરા ધૈર્ય ધરી અનુચર મોકલી તેના પુત્ર તથા નારીને બોલાવી તેને યોગ્યરીતે અગ્નિસંસ્કાર કરાવ્યો. અને તેનાં નારી તથા પુત્રને ધૈર્ય આપી સ્વસ્થાને મોકલ્યાં. પછી પ્રધાનના અકાળ થયેલ મરણ માટે તપાસ કરવા માંડયો. ખંતથી તપાસ કરતાં કરતાં અંતે પાપનો ઘડો ફુટયો, ખુની લોકો પકડાયા, તેમંને અભયવચન આપી સત્યવાત કહેવરાવી. ખુનીઓના મુખેથી આશ્ચર્યદાતા વાત સાંભળી રાયનું હૃદય કંપવા લાગ્યું. અજબ રીતે પોતાનો બચાવ કરનાર પરમકૃપાળુ જગદીશ્વરનો ઘણો પાડ માની તે વારંવાર તેની કૃપાના વ્યાખ્યાન ગાવા લાગ્યો. યાચકોને

धर्मस्थानने तथा ग्रहने ्रीपाव तवा सुंदर रंग बेरंगी दर्शनी्य नकशा आदिक चीत्रोनी यादी.

१७५ श्री शत्रुंज्यजी महाप्रभाविक तिर्थनो रंगीन-नकशो—नवे टुंक सहित कापड शुध्धां. १—०—०
१७६ अढीद्वीपनो रंगीन नकशो—कापड सहित. ०—६—०
१७७ अढीद्वीपनो सादो नकशो—कापड विनानो. ०—२—०
१७८ जंबूद्वीपनो रंगीन नकशो—कापड सहित. ०—६—०
१७९ जंबू्ीपनो सादो नकशो—कापड विनानो. ०—२—०
१८० समेत शिखरनो रंगीन नकशो—कापडवाळो. ०—६—०
१८१ श्री गौतमस्वामिजी माहाराजनी रगीन छबी—्ापडवाळी. ०—६—०
१८२ ंगीन ज्ञानबाजी—कापड शुध्धां. ०—६—०
१८३ ्ानबाजी सादी म्ोटी—कापड विनानी. ०—१—०
१८४ तारंगाजीनो रंगीन नक्ो—कापड शुध्धां. ०—६—०

દાન આપી દારિદ્રથી દુર કીધા, ભિક્ષુકોને અન્નદાન દીધાં, અને બંધીવાનોના બંધ તોડી તેમને સુખી કર્યા; એ આદિ ઘણાં શુભ કૃત્યો તેમણે કીધાં.

પ્રધાનના કપટની વાત જાહેર થતાં પુરવાસી તો શું ! પણ ખુદ કુમતિનાંજ નારી પુત્ર અંતઃકરણથી તેનાં પાપીકૃત્યને ધિક્કારની દ્રષ્ટિથી જોવા લાગ્યાં. પાપનો બદલો કુમતિને મળ્યો. ખાડ ખોદનારજ તેમાં પડયો. ઉપકાર કરનારપર એવાં ઘોર કૃત્ય કરવા ઈચ્છનારને તેનું ફળ એ શિવાય બીજું શું હોય ! એ વિગેરે તિરસ્કારી વચનો નગરલોકના મુખે નિકળવા લાગ્યાં. એકવાર કપટ કરનારપર બીજી વખતે પણ વિશ્વાસ રાખનાર મહીપાળ પોતાને પણ મુર્ખ શિરોમણિ કહેવા લાગ્યો, તેની નારી તથા પુત્ર શરમના લીધે કાળુમુખ છુપાવા લાગ્યાં, પણ અંતે દયાળુ મહીપાળને દયા આવી. કૃત્ય કરનાર ઉપર પણ દ્વેષ રાખવો એ તેની મરજી વિરૂદ્ધ હતું, તેથી કુમતિનાં નારી તથા પુત્રને ખોરાકી પોશાકી માટે ઘણો સરસ બંદોબસ્ત કરી આપ્યો અને પ્રજા પ્રીતિરૂપ વેલીને ન્યાયરૂપ જળ સિંચન કરી વૃદ્ધિ પમાડતા સુખમાં દિવસો નિર્ગમન કરી આયુષ પૂર્ણ થયે પુત્રને રાજ્ય કારભાર સોંપી ધરાધીશ સુમતિલાલ સ્વર્ગ પુર સિધાર્યા.

બાંધવો ! ઠગાઇ કરનારને મળેલ બદલાનો ચિતાકર્ષ ચિતાર જોઇ ખાડ ખોદનારનેજ તેમાં પડયો જોઈ, ઠગાઇ આદિ પાપ કાર્યથી દુર રહો. સત્યધર્મે ચાલી ઉભયલોકે સુખી થાઓ. તથાસ્તુ.

१८५	पावापुरीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१८६	चंपापुरीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१८७	केशरीआजीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१८८	अष्टापदजीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१८९	गिरनारजीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१९०	आबुजीनो रंगीन नकशो—कापड शुद्धां.	०—६—०
१९१	श्री ऋषभदेव भगवाननी छबी रंगबेरंगी.	०—४—०
१९२	श्री मल्लीनाथजीनी छबी रंगबेरंगी.	०—४—०
१९३	श्री पार्श्वनाथजीनी छबी रंगबेरंगी.	०—४—०
१९४	श्री महावीरस्वामिनी छबी रंगबेरंगी.	०—४—०
१९५	रंगीन चोवीशी महोटी—प्रतिमाजीनी बुक.	०—१०—०
१९६	रंगीन चोवीशी न्हानी—प्रतिमाजीनी बुक.	०—४—०
१९७	श्री चोवीश तिर्थंकरनी सादी छबीनी बुक.	०—२—६
१९८	अष्टमंगालिकनुं रंगीन चित्र.	०—२—०
१९९	चौद सुपननुं रंगीन चित्र.	०—२—०
२००	श्री सिद्धचक्रनुं नवपदजीनुं मंडळ रंगीन.	०—२—०

બૂરી દાનતનું બૂરૂં ફળ.

મોતીચંદ શેઠની કથા.

માળવા દેશના ધારાનગરમાં રાજા ભોજ રાજ્ય કરતો હતો. ત્યાં મોતીચંદ કરીને એક વાણિયો સરાફની નામાંકિત દુકાન ચલાવતો હતો.

આ વાણિયો મારવાડથી વખાનો માર્યો ગુજરાન અર્થે અહીં આવ્યો હતો તે આવ્યો ત્યારે તેના અંગ ઉપર ફાટયાં તૂટયાં પૂરાં લુગડાંએ નહોતાં અને ખાવાને પૂરૂં ધાન્ય પણ મળતું નહોતું. હાલમાં તો તેના અંગ ઉપર કીમતી ઘરેણાં અને ઉંચો પોશાક શોભી રહ્યો હતો.

મારવાડથી આવતાં વેંતજ તે એક સરાફની દુકાનમાં માત્ર ખાવું પીવું ને લુગડાં સાટે ગુમાસ્તો રહ્યો હતો. તે સાફ દાનત અને ચાલાકી બતાવી થોડે થોડે વધી, મોટા પગારની મુનીમગીરી ઉપર રહ્યો અને થોડે થોડે પૈસાનો સંગ્રહ કરી, હમણાં તે ૫—૭

२०१ महा नीश्री आत्मारामजी आनं विज्यजी तथा तेमना शिष्योनी स्थापना रंगीन. ०—२—०

२०२ मणीभद्र देव तथा प मावती वीनां छबीओ रंगीन. ०—२—०

२०३ सात नारकीनां रंगीन चित्रनी महोटी बुक. स्वर्ग आदिक बीजां अनेक चित्रो सहित. १—०—०

२०४ सात नारकीनां रंगीन चित्रोनी नानी बुक. ०—८—०

२०५ अढाइ द्वीपनो वर्णन नार ीना दोहा साथे. ०—२—०

२०६ शास्त्री ककाना कागळ. ०—०—६

सूत्रोनी यादी.

२०७ श्री दशवैकालिक सूत्र पंचांगी. १०—०—०

२०८ श्री आचारंग सूत्र. (आवृत्ति बीजी.) अमृतना मुस्वाद माटे खात्री आपवानी जरुर नथी. वीर परमात्माना जीवनचरित्र अने अणगार महात्माओना आचार विचारथी वाकेफ थइ संसारमं श्रावक तरीकेनुं शुद्ध वर्तन राखवा आ पवित्र पुस्तक दरेक जैने वांचवुं जोईए. आजकाल शा त्यना जे

ગુમાસ્તાઓ રાખી, સરાફની આવગી દુકાન કાઢી બેઠો હતો.

મોતીચંદ પાસે ઘણા નાણાંનો બચાવ થયો નહોતો, પણ તેની ઇજત વધવાથી લોકો તેને ત્યાં થોડા દરથી રૂપીઆ વ્યાજે મૂકવા આવતા હતા. અને તે જમા માંડેલા રૂપીયા તેનો માલીક માગે કે તરત તેને ઘેર પહોંચડાવતો હતો. આથી તે " મોતીચંદ વહેવારીઆ " એવા નામથી આખા નગરમાં પ્રસિદ્ધ થયો હતો. અને આથી તેને ત્યાં કેટલીક અનામત થાપણો પણ મૂકવામાં આવતી હતી. આવી રીતે તે માત્ર શાંખથી પારકે રૂપીએ લાખ્ખો રૂપીઆનો વેપાર ચલાવતો હતો. અને ઘણા રૂપીઆ પેદા કરતો હતો. કહેવત છે કે—" નામીચો વાણિયો રળીખાય અને નામીચો ચોર માર્યો જાય. "

આ નગરમાં ગંગારામ કરીને એક બ્રાહ્મણ રહેતો હતો, તેની પાસે દસબાર હજાર રૂપિયા રોકડા હતા, પણ તેને કાંઇ સંતાન નહોતું. માત્ર સ્ત્રી પુરૂષ બેજ હતાં. તેઓ વૃદ્ધાવસ્થાએ આવી પહોંચવાથી બચાવેલા રૂપીઆ જાત્રાઓ કરી પુણ્યમાર્ગે વાપરી દેવાય એવો તેઓએ સંકલ્પ કરેલો હતો.

એક દિવસે ગંગારામે જાત્રાએ જવા સારૂ ત્યાં વાપરવા જેટલા રૂપીઆ રાખી, બાકીના રૂપીઆની ૫૦૦) સોનામહોરો ખરીદી. અને તે એક મજબુત ખાદીની કોથળીમાં ભરી, મજબુત શીવી, શીલ શિક્કો કરી, તે અનામત મૂકવા સારૂ પેલા " મોતીચંદ વહેવારીઆ " ની દુકાને ગયો. અને ત્યાં જઈ આશિર્વાદ દેઈ બોલ્યો

झगडा थाय छे ते आवां पुस्तकना वांचनथी आपो-
आप बंध थइ जशे. सर्व देशना लोको लाभ लइ शके
माटे द्वीतियावृत्ति मोटा नागरी (बाळबोध) टाइ-
पथी सेहेलुं भाषान्तर अने मूल पाठ सहित महोटा
खर्चे प्रसिद्ध करेल छे. ४—०—०

२०९ [illegible]ध्ययन सूत्र—श्रावकोने संसार व्यवहारमां
रक्षक अने मार्गदर्शक थइ पडे एवी सोनेरी शिखा-
मणो अने साधुओने व्याख्यान माटे भव्य भंडारनुं
सेहेली भाषामां उपयोगी टीका साथे छे. जगत्
पूज्य महावीरस्वामिए संथाराना छेल्ला बे दिवसोमां
उपदेशेल सूत्र छे, अने ते घणुं उपयोगी छे. १—०—०

परचुटण पुस्तकोनी यादी.

२१० प्रमाण नयतत्व लोकालंकार—दरेक दर्शननुं
यथार्थ स्वरुप बतावेल अत्युत्तम ग्रंथ. १—०—०

२११ [illegible]करणसंग्रह—(पचीशबोलनो थोकडो.) छुटांपानां. १—०—०

२१२ [illegible]करणसंग्रह—बांधेल पाका पुंठानुं. १—६—०

२१३ नवपद ओळीनी विधी—जेमां नवपद आंबेलनी
ओळीनी विधी उपरांत श्राद्धदिनकृत्या, नवपदनां

કે–" શેઠ સાહેબ, મારે જાત્રાએ જવું છે માટે મહેરબાની કરી આ મારી કોથળી આપને ત્યાં અનામત રાખશો તો આપનો હું મોટો આભાર માનીશ.

મોતીચંદ—ના, મહારાજ ! એ કામ મારાથી નહિ બને. હું આપની પાસે માફ માગું છું. જો તમારે સો બસેં રૂપીઆનો ખપ હોય તો નામે મંડાવી લેઈ જાઓ; તેનું તમારી પાસેથી વ્યાજ નહિ લેઉં પણ એ થાપણ રાખવાનું કામ મારાથી નહિ બને. કારણ કે વખતે જળજોખમ થાય તો તમને જવાબ દેવો પડે. માટે બીજે ઠેકાણે મૂકો. મને આવી બાબતમાં શરમાવશો નહિ.

ગંગારામ—જળજોખમ થશે તો મારા માથે; તમારે લેવા દેવા નહિ. મને બીજા કોઈનો વિશ્વાસ આવતો નથી અને જો વિશ્વાસ હોય તો રૂપિઆ વ્યાજે મૂકું નહિ ! માટે મહેરબાની રાહે આટલી મારી થાપણ રાખો આપને રાખ્યા સિવાય છુટકો નથી. હું જાત્રાએથી બહુ તો ચાર મહીને પાછો આવીશ અને આવીશ એટલે તરત કોથળી લઇ જઇશ માટે મહેરબાની કરી આટલી મારી માગણી કબુલ કરો અને મને ખુશી કરો.

મોતીચંદ—હશે, લાવો ત્યારે. તમારો બહુ આગ્રહ છે તો તમારી કોથળી સંઘરું છું. પણ તમે ત્યાં "ઝાઝું ટકશો નહિ અને આવો ત્યારે તરત કોથળી લેઇ જજો." એમ કહી કંદોરેથી પટારાની કુંચી છોડીને બોલ્યો કે–"લ્યો આ કુંચી. પટારામાં તમારા હાથેજ મૂકો. અને કોથળી ઉપર તમારો શીલ સિક્કો કરજો કે બહ-

स्तवनो, चैत्यवंदनो, थोयो, नवपदजीना गुणनां गणणां, देवचंद्रजी कृत स्नात्र पुजा, श्रीमद् यशोविजयजी कृत नवपदनी पूजा, मौनएकादशीनां दोढसो कल्याणकनुं गणणुं, सेत्रुंजानो रास, विगेरे घणी बाबतोनो समावेश करवामां आवेलो छे. ०—४—०

२१४ जैन स्तुति—पाका पुंठानी ०—४—६

२१५ विविध बोधसंग्रह. ०—६—०

२१६ रत्नसार—इस ग्रंथमें प्रश्नोतरकी रीतिसें ३०४ विषयोंका अद्भूत वर्णन है. १—०—०

२१७ आत्मधारा. ०—८—०

२१८ अध्यात्मगीता—(पंडित श्री देवचंद्रजी रचित.) ०-१२-०

२१९ आगमसार—(पंडित श्री देवचंद्रजी रचित.) ०—८—०

२२० सर्व दर्शनसंग्रह. २—०—०

२२१ चोवीशीओनो संग्रह तथा वीशीसंग्रह. ४—०—०

२२२ प्राकृत शब्द रूपावली. ०—२—०

२२३ शान्ति प्रश्न वळी. ०—४—०

२२४ लींगबोध व्याकरण—(भाषा टीका सहित.) ०—२—०

લાય નહિ. અને જ્યારે આવો ત્યારે પટરામાંથી તમારા કોથળી લેઇ લેજો."

ગંગારામે કુંચી લેઈ પટારો ઉઘાડી માંહે કોથળી મૂકી. અને પાછો પટારો બંધ કરી, તાળું અટકાવી, કુંચી મોતીચંદને આપી પોતાને ઘેર આવ્યો, અને બીજે દિવસે સર્વ સામગ્રી લેઈ બંને સ્ત્રી પુરૂષ જાત્રાએ ઉપડી ગયાં. આ વાત અંહીથી રહી. હવે પેલી કોથળીની હકીકત સાંભળો:—

કોથળી દેખીનેજ તરત મોતીચંદનું મન ચળ્યું હતું. તેણે વિચાર્યું કે—આ "ન માખિયું મધ" છે. કારણ કે તે જાતે બ્રાહ્મણ છે એટલે મને શું કરનાર છે ? વળી આ વાતનો કોઇ સાક્ષી નથી તેમ મેં તેને કાંઈ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો નથી. તેમ તેણે પણ મને નાણું ગણી આપ્યું નથી. માટે લાગ સારો છે. ઘેર બેઠાં લક્ષ્મી ચાલી ચાલી આવી છે, ત્યારે તેને પાછી શું કરવા જવા દેવી જોઇએ! એમ વિચારી પટારો ઉઘાડી અંદરથી કોથળી બહાર કાઢી; તો તેને માલુમ પડયું કે, અંદર સોના મોહોરો છે, તેથી તેનું મન વધારે લલચાયું અને તરતજ કોથળીની નીચે એક કાણું (માત્ર સોના મોહોરો નીકળે એવડું પાડી, શીલ સિક્કાને અડચણ ન થાય તેવી રીતે અંદરથી મોહોરો કાઢી લીધી, અને તેને બદલે અંદર મોહોરો જેવા ગોળ અને તેટલા વજનના ૫૦૦) લોઢાના કડકા ચાલી દીધા. પછી તેજબઅલી કરીને તેજ નગરમાં એક હોશીઆર લુગડાં તુનનાર રહેતો હતો, તેને બોલાવી રૂ ૨૦) આપવાના કરી,

२२५ कर्मग्रंथ मूलपाठ. ०—६—०

२२६ मार्गोपदेशिका भाग १ लो. ०—६—०

व्याकरणग्रन्थाः

२२७ सारस्वत व्याकरण (श्री चंद्रकीर्ति सूरीकृत.) महोटी टीका सहित श्लोक संख्या बारहजार. १—८—०

२२८ मागधी अने प्राकृत भाषानुं व्याकरण (श्री हेमचंद्राचार्य कृत.)—ढुंढीका टीकानां भाषान्तर सहित. १—८—०

२२९ सिद्धान्तकौमुदी अष्टाध्यायी—सूत्रपाठ, गणपाठ, धातुपाठ, लिंगानुशासन, पाणिनीयशिक्षा और सूत्रोंकी सूची सहित अति उत्तम जिल्द. २—०—०

२३० सिद्धान्तकौमुदी तत्त्वबोधिनी टीका सहित. ४—०—०

२३१ मध्यसिद्धान्तकौमुदी वरदराजकृत. टिप्पणी सहित. काशी पंजाबादि देशोमें प्रथमश्रेणीमें पढायी जाती है. ०-१४-०

२३२ लघुसिद्धान्तकौमुदी भाषाटीका, प्रथमादिविभ-

પેલું કાણું તૂનાવી લેવરાવ્યું. તુનગરે એવું કામ કર્યું કે કોથળીમાં કયે ઠેકાણે કાણું પાડયું હતું તે નિહાળીને જોતાં પણ જણાય નહિ. પછી તેણે કોથળી, પટારામાં જે ઠેકાણે ગંગારામે મૂકેલી હતી તે ઠેકાણે મૂકી, પટારો બંધ કરી, તાળું અટકાવી દીધું. આ વાત અહીંથી રહી. હવે પેલા ગંગારામ બ્રાહ્મણની હકીકત સાંભળોઃ—

ગંગારામ તથા તેની સ્ત્રી કાશી, પ્રયાગ અને ગયાજી વગેરે ગામોની જાત્રાઓ કરી, ત્યાં બે હજાર રૂપીઆ વાપરી, ફરતાં ફરતાં ७ મહીને ઘેર આવ્યાં. અને અહીં પણ પોતાની નાત તથા સાધુસંત જમાડી બે ત્રણ હજાર રૂપીઆ વાપરી દીધા.

પછી કેટલાક દિવસે સીધુ સામાનના પૈસા આપવા સારૂ કોથળી લેવા ગંગારામ પેલા મોતીચંદની દુકાને ગયો, અને આશિર્વાદ દેઈ કોથળી માગી.

મોતીચંદે તરતજ કંદોરેથી કુંચી છોડીને કહ્યું કે—લ્યો આ કુંચી. તેનાથી પટારો ઉઘાડી તમે જ્યાં કોથળી મૂકી હોય ત્યાંથી લ્યો.

ગંગારામે પટારો ઉઘાડી કોથળી લેઇ, પટારો બંધ કરી તાળું અટકાવી, કુંચી મોતીચંદને આપી—પોતાને ઘેર જવા માંડયું. એટલે.

મોતીચંદે કહ્યું ગંગારામ મહારાજ, ઉભા રહો. તમારી કોથળી શીલ સિક્કા સહિત તપાસી લ્યો. અમે તો તમારી કોથળી નજરે પણ જોઇ નથી, તેમ અંદર શું છે તે પણ જાણતા નથી, તેમ તમને પૂછ્યું પણ નથી. પટારામાં કોથળી તમારા હાથે મૂકી હતી અને લીધી પણ તમારા હાથે, તોપણ અમારી ફરજ છે કે—બે માણસ

क्रिया धक अंक तथा अकारादिसूत्रानुक्रमण और सोदाहरण स्पष्टीकरण तथा नियमांकयोजनासहित. २—०—०

२३३ लघुसिद्धान्तकौमुदी सटिप्पण तथा अकारादिसूत्रानुक्रमसहित मूल. ०—४—०

२३४ अष्टाध्यायी सूत्रपाठ. ०—४—०

२३५ सिद्धान्तचन्द्रिका सुबोधिनी और तत्त्वदीपिका टीकासहित संपूर्ण. सुन्दर जिल्दबंध. ३—८—०

२३६ सिद्धान्तचन्द्रिका सुबोधिनी और तत्त्वदीपिका टीकासह पूर्वार्द्ध. १-१२-०

२३७ सिद्धान्तचन्द्रिका—सुबोधिनी तथा तत्त्वदीपिका टीकासहित. (उत्तरार्द्ध) १-१२-०

२३८ सिद्धान्तचन्द्रिकामूल—संपुर्ण. ०-१०-०

२३९ सिद्धान्तचन्द्रिकामूल—उत्तरार्द्ध ०—६—०

२४० सारस्वत प्रसादटीकासहित पूर्वार्धं. ०-१२-०

२४१ सारस्वत माधवीटीकासहित १-१२-०

२४२ सारस्वतमूल पूर्वार्ध—छुटा ०—६—०

સમક્ષ તમારી કોથળી શીલ સિક્કા સહિત તમને પાછી સોંપવી. એમ કહી નીચે પ્રમાણે દસ્તાવેજ ગુમાસ્તા પાસે લખાવી તૈયાર કરાવ્યો.

"મોતીચંદ વહેવારીઆને ત્યાં અનામત મૂકેલી કોથળી શીલ-સિક્કા સહિત અસલ સ્થિતિ મુજબ આજરોજ મેં તપાસી પાછી લીધી છે."

સદરહુ દસ્તાવેજ ગંગારામને વાંચી સંભળાવી તેમાં તેની સહી લીધી અને બે આબરૂદાર સદ્‌ગૃહસ્થોને બોલાવી, તેઓની સમક્ષ શીલસિક્કો બતાવી, કોથળી ગંગારામને પાછી સોંપી. અને દસ્તાવેજમાં પેલા સદ્‌ગૃહસ્થોની સાક્ષીઓ કરાવી. કહ્યું છે કે—

દોહરો.

ધૂતા હોય સલક્ષણા, વેશ્યા હોય સલજ્જ;
ખારાં પાણી નિર્મળાં, (એ) ત્રણે વાનાં અખજ્જ. ૧

બિચારો ગંગારામ આ કપટમાં કાંઇ જાણતો નથી. તે તો કોથળી ઉપરનો પોતાનો કરેલો સિક્કો તથા શીલ અસલ મુજબ જોઇ, તથા વજનમાં પણ ફેરફાર નહિ તેથી કોથળીની અંદરનું નાણું છે એમ ધારી હર્ષ સહિત કોથળી લેઇ ઘેર ગયો અને કોથળી પટારામાં મૂકી.

બીજે દિવસે પટારામાંથી કોથળી કાઢી શીલ તોડી અંદરથી મોહોરો કાઢવા જાય છે તો મોહોરોના જેવા આકારના લોઢાના કકડા નીકળ્યા. આ જોઈ ગંગારામ એકદમ બેશુદ્ધ થઈ ભોંય પડયો.

२४३ **सारस्वत** मुल तीनों वृत्ति अकारादि सूत्रानुक्रम तथा अष्टाध्यायीसूत्रपाठसहित. ०-१२-०

२४४ **सारस्वतपूर्वार्ध** मूल गुटका सटिप्पण. ०-६-०

२४५ **सारस्वतपूर्वार्ध** भाषाटीकासहित.—इसमें सूत्रादिकोंके सविभक्ति सरल अर्थ लिखकर सूत्रोंकी प्रतीक दे २ कर प्रत्येक प्रयोगोंके साधनकी प्रक्रिया तथा उपयुक्त शंका समाधान लिखा गया है, इससे यह विद्यार्थियोंके बडे कामकी है. ग्लेज कागज. १-१२-०

२४६ **कारकवादार्थ.** ०-२-०

२४७ **शब्दव्युत्पत्तिकौमुदी.** ०-४-०

२४८ **कृदन्तव्यूह.** ०-१-०

२४९ **धातुरूपावलि.** ०-२-०

२५० **शब्दरूपावलि**—सर्व प्रकारके शब्दरूप एकाक्षरीकोश तथा हिन्दी विभक्त्यर्थ सहित. यह बहुतही उत्तम तथा अति विस्तृत है. ऐसी सुन्दर और इतनी पावली और कहीं नहीं छपी. ०-१-६

२५१ **समासचक्र.** ०-१-०

२५२ **रामचन्द्रिका** नामशब्दरूपावलि ०-४-०

જાણે ખોળિયામાંથી શ્વાસ અને પ્રાણ ઉડી ગયા હોય નહિ ! ઘણી વારે તેની સ્ત્રીએ તેને પાણી પાઇ સાવધ કર્યો એટલે ધ્રુશકે ને ધ્રુશકે છાતીફાટ રૂદન કરવા લાગ્યો. (અરેરે ! બિચારે ભૂખ, તરસ અને કષ્ટ વેઠી મહા મહા મહેનતે દમડી દમડી ભેગી કરી બચાવેલો સંગ્રહ, એકદમ આ પ્રમાણે ગેબ થઇ ગયો તેથી તેને કેટલું બધું દુઃખ ઉત્પન્ન થયું હશે ?) કેટલીક વાર સુધી રૂદન કર્યા પછી તેની સ્ત્રીએ દિલાસો આપી છાનો રાખ્યો.

ગંગારામને હવે હર્ષમાં શોક અને રંગમાં ભંગ આવી પડયો. તે વારંવાર નિસાસા નાખ્યાં કરે, અને આખો દિવસ શોકસિંધુમાં ડૂબેલો રહે ને ઘરમાંથી બહાર નીકળે નહિ. તેને દ્રવ્ય ગયા કરતાં દેવાદારને (સીધુ સામાનવાળાને) શું આપવું તેની ફીકર વધારે થઈ. તેના મુખનું નૂર બળી ગયું ને શુષ્ક બની ગયો. એ પ્રમાણે ૫—૭ દિવસ સુધી ઘરમાં પડી રહ્યો. પછી વિચાર કરી પેલા મોતીચંદશેઠની દુકાને જઇ કહેવા લાગ્યો કે,—શેઠ સાહેબ, હું આપને એક વાત કહેવા આવ્યો છું તે સાંભળો તો મોટી મહેરબાની.'

મોતીચંદ—(મોટા સાદથી) શું છે ? મહારાજ ! તમારી કોથળી તો તમને શીલબંધ પાછી સોંપેલી છે, તો હવે તમારે શું કહેવાનું છે ? કોઇને ગળેબળે પડવું છે કે શું ?"

ગંગારામ—(દયામણે મોંઢે બે "હાથ જોડી હળવેથી) શેઠ સાહેબ, આપે મને કોથળી શીલબંધ પાછી સોંપી છે, તે વાતની હું કાંઇ ના કહેતો નથી પણ મારાં કર્મ ફૂટી ગયેલાં તેથી "સોનાની

२५३ **अष्टाध्यायी सूत्रपाठ**, गणपाठ, धा.पाठ, लिङ्गानुशासनपाठ. (पाठचतुष्टय) ०—१२—०

२५४ **सारस्वत चन्द्रकीर्तिटीकास पूर्वार्ध**—इस टीकामें सूत्रोंकी प्रतीक देकर प्रयोग साधनेकी प्रक्रिया लिखी है. यह सरल होनेके कारण विद्यार्थियोंके बडे कामकी है. गलेज कागळ. १—४—०

२५५ **संस्कृतशिक्षामञ्जरी** प्रथमो भागः (संस्कृत सीखनेका सरल उपाय.) ०—१—६

२५६ **संस्कृतशिक्षामञ्जरी** द्वितीयो भागः ०—२—६

२५७ **संस्कृत प्रवेशिनी**—संस्कृत भाषामें बातचीत करनेका सहज उपाय. ०—१—६

२५८ **संस्कृतबालबोधिनी**—संस्कृत भाषाका बहुत शीघ्र ज्ञान प्राप्त होकर पूर्ण व्युत्पत्ति प्राप्त करनेका साधन. यह पुस्तक संस्कृत सीखनेवालोंके लिये बहुत ही उपयोगी है. ०—६—०

अमारी पासे मारवाडी भाषाना जे ख्याल वेचाय छे तेनी यादी.

२५९ **रिसालूनोपदको** ख्याल. ०—३—०

મોહોરોને બદલે લોઢાના ટુકડા થઇ ગયા." આટલુંજ હું આપને કહેવા આવ્યો છું. બીજું મારે કાંઇ કહેવા જેવું નથી. પણ જો પરમેશ્વર આપના હૃદયમાં ઉતરે અને મારા ઉપર કૃપાદૃષ્ટિ કરાવે તો મારી ઇજત રહે, નહિં તો મોં દેખાડવા વખત નથી. એટલું બોલતાં બોલતાંમાં મોતીચંદ એકદમ વાઘની પેઠે તાડુકીને બોલી ઉઠયો કે,—" જા જા લુચ્ચા બ્રાહ્મણ ! ! કોઈને ગળે પડવા આવ્યો છે ! ! મેં બ્રાહ્મણ જાણી કોથળી સંઘરી ત્યારે ઉલટો આળ નાંખવા આવ્યો છે ! જો, આ દસ્તાવેજમાં તારી સહી અને બે સાક્ષીઓ. જો હવે કાંઇ બોલીશ તો લાત ખાઈશ !!!"

એમ કહી મોતીચંદે પેલા બે સાક્ષી ગૃહસ્થોને બોલાવ્યા. તેઓએ પણ ગંગારામને ઠપકો દેઇ કહ્યું કે, "મહારાજ ! તમને અમારી રૂબરૂ કોથળી શીલ સિક્કા સહિત પાછી સોંપી છે, તો હવે તમારે કાંઇ કહેવા જેવું નથી. અને હવે જો કાંઈ બોલશો તો આબરૂ ખોશો."

આથી ગંગારામ બિચારો શીઆવીઆ થઇ ગયો અને કાંઇ બોલી શકયો નહિ. આ તો "મુંગાને સ્વપ્ના ભયા, સમજ સમજ પસ્તાય" એ પ્રમાણે થયું. પોતાના મનની વાત મનમાં ને મનમાં રહીને, વીલા મોંઢે ઘેર આવ્યો.

થોડા દિવસ પછી વિચાર કરી તેણે રાજા ભોજને નીચેની મતલબની ફરિયાદ આપીઃ—

"ખુદાવિંદ સાહેબ, આજથી નવ—દસ મહિના ઉપર હું એક

२६०	गोपाचन्दको ख्याल (मोतीलालकृत)	०—३—०
२६१	अमरसिंहको ख्याल (मोतीलालकृत)	०—४—०
२६२	दयाराम धाडवीको ख्याल (प्रह्लादीरामका बनाया हुआ.)	०—२—०
२६३	अमरसिंह हाडी राणीको ख्याल.	०—३—०
२६४	गोपीचंदको ख्याल (प्रह्लादीरामकृत).	०—३—०
२६५	भरथरीको ख्याल.	०—३—०
२६६	नलराज [illegible] ख्याल.	०—३—०
२६७	नयाबार मासिया ३२ लावनीसंग्रह.	०—४—०
२६८	पन्नावीरमदेक ख्याल.	०—३—०
२६९	फुलांदेके शेरसिंहको ख्याल.	०—३—०
२७०	जगदेवकंकालीको ख्याल.	०—३—०
२७१	पृथ्वीराजको ख्याल.	०—४—०
२७२	नरसीजीके माहेराको ख्याल.	०—६—०
२७३	चूरणका लटका.	०—१—०
२७४	छोटा ग्रंथको ख्याल.	०—२—०
२७५	फूलकँवरफूलवतीको ख्याल.	०—४—०

કોથળીમાં ૫૦૦) સોનામોહોરો મારા હાથે ભરી, તેને સીવી, શીલ સિક્કો કરી, મોતીચંદ વહેવારીઆને ત્યાં અનામત મૂકી જાત્રાએ ગયો હતો. ત્યાંથી આવી કોથળી મેં શીલ સિક્કો તપાસી પાછી લીધી અને ઘેર જઈ તોડી તો માંહેથી મોહોરો જેવા લોઢાના ૫૦૦) ટુકડા નીકળ્યા. મોહોરો કોથળીમાંથી શી રીતે ગઇ તે હું કહી શકું નહિ, પણ મોતીચંદને ત્યાં કોથળી મૂક્યા પછી "ગઈ" એ હું ખાત્રીથી કહું છું. માટે મારી ૫૦૦) સોનામોહોરો પાછી અપાવો. આ વાતનો મારો કોઇ સાક્ષી નથી."

ભોજરાજાને આવી મતલબની ફરીઆદ વાંચી આશ્ચર્ય લાગ્યું. અને ફરીઆદીનો કોઇ સાક્ષી નહિ છતાં પોતે પરદુઃખભંજન અને ન્યાયી છે માટે તે નજીવી નહિ ગણતાં તે ઉપર લક્ષ આપ્યું.

પ્રથમ ફરીયાદીને તપાસ્યો, તે એવી રીતે કે—તેની પાસે આટલું દ્રવ્ય હતું કે નહિ ! આટલું બધું દ્રવ્ય એકી વખતે જવાથી તે ચિંતાતુર છે કે નહિ ! ત્યાર પછી ખાલી કોથળી તપાસી તે એવી રીતે કે તેમાં ૫૦૦) સોનામોહોરો માય છે કે નહિ ! તથા કેવી રીતે સીવેલી અને કેવી રીતે શીલ સિક્કો કરેલો હતો. વગેરે બાબતોની તજવીજ કરતાં માલુમ પડ્યું કે, ફરિયાદીનું દ્રવ્ય ગયું તે વાત સાચી છે. પણ તે કોણે લીધું; અને શીલ સિક્કો થયા પછી લીધું કે પહેલાં તે વાત તપાસવાની છે. વળી ફરીઆદીનો કોઇ સાક્ષી નથી તો આ ફરિયાદની માટે બારીકીથી વધારે મહેનત લેઇ ખાનગી તપાસ કરવી જોઇએ.

२७६ बिणजाराको ख्याल. ०—२—०

२७७ डुंगजीजवारजीको ख्याल. ०—२—०

२७८ हरीश्चंद राजानो ख्याल. ०—३—०

२७९ दोहापाली (इश्कछबीली) (दोहा, सोरठा, पहेली, कबित्त, लावनी और चित्रोंसहित). यह पुस्तक ससुराल जानेवालोंके अत्युपयोगी है. भाग १—२ रा ०—२—०

२८० दोहापाली (इश्कछबीली) भाग ३ यह पुस्तक ससुराल जानेवालेको अति उपयोगी है. ०—२—०

२८१ नागारीछेलाको ख्याल. ०—२—०

२८२ फाटक जंजाल नाटक—मारवाडी भाषामें, मारवाडियेंके घरसंसारकी सब बातें, मारवाडियोंका सट्टा-फाटकेका व्यापार उससे खराबियां, फजूल खर्ची, विद्या शिक्षण, स्त्रियोंका आचार विचार आदिका दृश्यरूप है बहुत उत्तम अच्छे कागजपर छपा है, सुन्दर हाफटोनके पांच चित्र है, टाइप सुन्दर है, श्री कृष्णभगवान्के चित्रके साथ सुनहरी जिल्द बनी हुई है. २—०—०

२८३ [illegible]सराबेल [illegible] नाट[illegible]—मारवाडी भाषामें मारवाडी लोगों[illegible] बालवृद्ध विवाहका चित्र एवं सामाजिकप्रचार

આ પ્રમાણે વિચાર કરી મોતીચંદને સમન્સ કરી બોલાવ્યો ને તેને કહ્યું કે–મોતીચંદ, આ ગંગારામ બ્રાહ્મણે તમારા ઉપર ૫૦૦) સોનામોહોરો ચોર્યાની ફરિયાદ કરી છે તો તમારે આ બાબતમાં શું કહેવાનું છે?

મોતીચંદ–ગરીબપરવર, હું એની કોથળી રાખતો નહતો પણ તેનો બહુ આગ્રહ હોવાથી મેં રાખી તો ઉલટા "ગુણના બાઇ દોષ" એ કહેવત મુજબ મારા ગળે પડે છે. કોથળી મારા પટારામાં એના હાથે મૂકી અને લીધી પણ એના હાથે. એની કોથળી અસલ સ્થિતિમાં શીલ સિક્કાસહિત બે આબરૂદાર સદ્‌ગૃહસ્થોની રૂબરૂ પાછી સોંપી છે. જુઓ સાહેબ, આ એના હાથની સહી અને બે સાક્ષીઓની અંદર સહીઓ. હવે કાંઇ કહેવા જેવું છે? હું લાખો રૂપીઆનો વેપાર કરૂં છું અને આ પ્રમાણે કરતો હોઉ તો મારી "વહેવારીઆ" ની પડેલી છાપ તરત ભુંસાઇ જાય.

રાજા–મોતીચંદ, તમે તમારી વાણીઆવિદ્યા જવા દો, અને ખરી હકીકત કહો. સાચું બોલશો તો થોડી માફી મળશે અને જૂઠું બોલશો તો વધારે ગુન્હેગાર થશો.

મોતીચંદ–ગરીબપરવર, હું તો આ વાતમાં કાંઇ જાણતો નથી. મારે તો ફક્ત એજ કહેવાનું છે.

ભોજરાજાએ ગુન્હો નહિ પકડાયાથી ફરિયાદ ખાનગી તપાસ માટે મુલ્તવી રાખી અને ગંગારામ તથા મોતીચંદને રજા આપી અને કહ્યું કે બોલાવીએ ત્યારે હાજર થજો.

घरकी बातें खूब रसीली भाषामें दिखाई गई है.
दूसरी आवृत्ति. १—०—०

२८४ **बुढापाकी सगाई नाटक**—यह भी मारवाडी भाषाकें बूढापेके विवाहका परिणामदर्शक खूबही अच्छा नाटक है। सुन्दर छपा हुआहै. दुसरी आवृत्ति. ०—८—०

सूचना.

निचे लखेला नंबरो वाळां पुस्तको पाना आकारे छपावेलं छ. ते नंबरो निचे मुजब.

१३, १४, १५, २१, २३, २७, २८, ३१, ३३, ३४, ९६, ९७, ९८, ९९, १००, १३२, १४५, २१०, २११, २१२.

હવે પરદુઃખભંજન ભોજરાજાએ આ ગુન્હા માટે ઘણી કાળજી રાખવા માંડી. રાત્રે પોતે નગરચર્ચા જોવા નીકળે ત્યારે પણ આ લોકોના ઘર આગળ તપાસ કરે પણ કાંઈ પત્તો લાગ્યો નહિ. એમ કરતાં કરતાં બે ત્રણ મહિના વહી ગયા ત્યારે નીચે પ્રમાણે ઉપાય કરવાને સૂઝી આવ્યું:—

કચેરીમાં રાજસભા બેસવા માટે ઉંચી જાતનો કીમતી ગાલીચો પાથરવામાં આવતો હતો, તેમાં રાજ્યાશન આગળ રાજાએ એક દિવસ ચપ્પુ વતી કોઇ દેખે નહિ તેવી રીતે રૂપીઆ જેવડું ગોળ કાણું પાડ્યું. તે કચેરી બરખાસ્ત થયા પછી સાંજે રાજસભાની હજુરમાં રહેનાર સિપાઇની નજરે પડયું. એટલે તે ડર્યો કે આ કાણું કોઈ હરામખોરે પાડયું હશે, તે જો કાલે રાજા દેખશે તો મને નોકરીપરથી રજા આપશે, એમ ધારી પેલા તૈયબઅલી તૂનનારને બોલાવી રૂ. ૪૦) આપવાના કરી રાતોરાત તે કાણું તૂનાવી લેવરાવ્યું. તે એવી રીતે કે, કોઇને ખબર ન પડે કે આ ઠેકાણે કાણું પાડેલું હતું.

બીજે દિવસે સવારમાં કચેરી ભરાઇ તે વખતે ભોજરાજાએ આવી, પાડેલું કાણું જોયું તો મળે નહિ. તેથી આખા ગાલીચામાં નિહાળી નિહાળીને જોયું તો પણ કાણું જડયું નહિ; તેથી પહેરાવાળા સિપાઈને બોલાવી પૂછ્યું કે,—આ ગાલીચો કાલે પાથર્યો હતો તેજ કે બીજો ?

સિપાઇ–ના સાહેબ, એનો એજ.

રાજા–ત્યારે એ ગાલીચામાં મેં કાલે ચપ્પુવતી કાણું પાડયું હતું તે જોવામાં આવતું નથી. તેનું શું કારણ ?

સિપાઇ–સાહેબ, મેં ધાર્યું કે એ કાણું કોઇ પરભાર્યા માણસે પાડયું હશે. અને મારા પહેરામાં આ પ્રમાણે બન્યું તો રાજાજી કાલે મને નોકરી ઉપરથી રજા આપશે, એમ ધારી મેં રૂ. ૪૦) આપીને એ કાણું તૂનાવી લેવરાવ્યું છે.

આથી રાજાએ તૂનેલી જગો નિહાળીને જોવા માંડી તો જડી નહિ. તેથી તેમને આશ્ચર્ય સાથે ખુશી ઉત્પન્ન થઈ કે મારા રાજ્યમાં આવા હુન્નરી વસે છે ખરા. વળી આથી પેલી કોથળીના ગુન્હાનો તપાસ કરવાને ખરૂં કારણ મળી આવ્યું. તેમણે વિચાર્યું કે, પેલા બ્રાહ્મણની કોથળીની નીચે મોતીચંદે કાણું પાડી મોહોરો કાઢી લેઇ, લોઢાના કડકા ભરી આ તૂનનાર પાસે તૂનાવી લેવરાવ્યું હોય તો તેમ બને ખરૂં. આ પ્રમાણે વિચારી પેલા તૂનનારને બોલાવી પૂછ્યું કે, આ ગાલીચાનું કાણું તમે તૂન્યું કે !

તૈયબઅલ્લી–જી હા, ગરીબપરવર.

રાજા–(તેને પાસે બોલાવીને કોઇ સાંભળે નહિ તેવી રીતે) ત્યારે આજથી આસરે બારેક મહીના ઉપર તમે મોતીચંદ વહેવારીઆને કોથળી તૂની આપી હતી કે નહિ ? અને તેમાં શું ભર્યું હતું તે સાચેસાચું કહો. સાચું કહેશો તો તમારા કીસબનું ઈનામ મળશે અને જૂઠું કહેશો તો ગુન્હેગાર ઠરી શિક્ષાને પાત્ર થશો.

ગુજરાતી લિપિમાં છાપેલા.

પુસ્તકોની યાદી.

૨૮૫ ભરતેશ્વર બાહુબળીવૃત્તિ ભાષાંતર—(આવૃત્તિ ત્રીજી.) આ પુસ્તકમાં ભરત બાહુબળી, અભય કુમાર, વિગેરે ૬૭ મહાન પુરૂષોનાં ચરિત્રો તથા સુલસા, ચંદનબાળા, દમયંતી, નર્મદાસુંદરી વિગેરે ૫૩ મહાન સતીઓનાં ચરિત્રો મળી કુલ. ૧૨૦) ચરિત્રો આવેલાં છે. આ પુસ્તક ઉંચા ઇંગ્લીશ કાગળ ઉપર છપાવી પાકા પુંઠાંથી બંધાએલ છે. સુપરરોયલ આઠપેચી મોટા કદનાં પુષ્ટ ૩૮૦ છે. ૨—૮—૦

૨૮૬ વર્દ્ધમાન દેશના ભાષાંતર—આ પુસ્તકમાં આણંદ, કામદેવ, ચુલનીપિતા, સૂરાદેવ, ચુલ્લગશતક, કુંડકોલીક, સદ્દાલપુત્ર, મહાશતક, નંદિનીપ્રિય, અને તેતલીપ્રિય, એ રીતે દશ શ્રાવકોનાં ચરિત્ર તથા બાર વ્રતનું સ્વરૂપ, આળોવા અને અતિચાર તથા બાર વ્રત ઉપર અદ્ભૂત અને ચમત્કારી કથાઓ અને અગીઆર પડિમાનું સ્વરૂપ તથા બીજી કેટલીક કથાઓ વિગેરે જે ધર્મ દેશના શ્રી વીરપ્રભુએ દીધેલી

તૈયબઅલ્લી—જી, હા. મેં એક કોથળી મોતીચંદને રૂ. ૨૦) લેઇને તૂની આપી હતી, અને તેમાં લોઢાના ગોળ ટુકડા ભરેલા હતા.

રાજા—(કોથળીહાથમ લેઈને) જુઓ, આ કોથળી હોય કે નહિ?

તૈયબઅલ્લી—જી હા, એજ કોથળી.

આ પછી તૈયબઅલ્લીને ગુપ્ત ઠેકાણે બેસારી, પેલા મોતીચંદને બોલાવવા સારૂ સિપાઇને મોકલ્યો.

મોતીચંદ આવ્યો એટલે રાજા કહે છેઃ—"મોતીચંદ, તમે પેલા બ્રાહ્મણની મોહોરોનું શું કર્યું?"

મોતીચંદ—ગરીબપરવર, હું એ વાતમાં કાંઇ જાણતો નથી, તેમ છતાં આપને જો મારો દંડ લેવો હોય તો ભલે.

રાજા—ઠીક, ત્યારે. વારૂ, તમે તૈયબઅલ્લી તૂનનારને ઓળખો છો કે?

મોતીચંદ—જી, હા. આપણા નગરમાં રહે છે તેથી ઓળખું છું.

રાજા—તમે કોઇ દિવસ એની પાસે કાંઇ તૂનાવેલું ખરૂં કે?

મોતીચંદ—(જરા ગભરાઈને) ના સાહેબ.

રાજા—ઠીક ત્યારે, બેસો. એમ કહી પેલા તૈયબઅલ્લાને બહાર બોલાવીને મોતીચંદને કહે છે કે, જુઓ આ તૈયબઅલ્લા કે? (પેલી કોથળી હાથમાં લેઇને) તેની પાસે તમે આ કોથળી તૂનાવેલી કે નહિ?

મોતીચંદ, તૈયબઅલ્લીને તથા કોથળીને જોઇ કાળોભંઠ થઇ ગયો. અને નીચું જોઇ કાંઈ જવાબ દીધો નહિ.

અને શ્રી સુધર્માસ્વામિએ જંબુસ્વામિને કહેલી તેનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે. ૨—૦—૦

૨૮૭ ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરૂષચરિત્ર ભાષાંતર—(પર્વ ૧ લું ૨ જું.) પહેલા બીજા તિર્થંકરો તથા ચક્રવર્તિઓનાં ચરિત્રો. ૨—૪—૦

૨૮૮ ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરૂષચરિત્ર ભાષાતર—(પર્વ. ૩—૪—૫—૬) ત્રીજા તિર્થંકરથી વીશમા તિર્થંકર સુધીનાં ચરિત્રો. ૨—૪—૦

૨૮૯ ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરૂષ ચરિત્ર ભાષાંતર—(પર્વ. ૭ મું.) જૈનરામાયણાદિ. ૧—૪—૦

૨૯૦ ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરૂષ ચરિત્ર ભાષાંતર—(પર્વ ૮—૯ મું.) શ્રી નેમીનાથ, પાંડવો તથા પાર્શ્વનાથનાં ચારત્રો. ૧—૧૨—૦

૨૯૧ ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરૂષ ચરિત્ર ભાષાંતર—(પર્વ. ૧૦ મું.) શ્રી મહાવીરસ્વામિ ચરિત્ર. ૧—૮—૦

૨૯૨ પ્રબંધચિંતામણી—(જૈની રાજાઓનો ઇતિહાસ.) આ ગ્રંથમાં સિદ્ધસેન દિવાકરે વિક્રમરાજાને, પાદલીપ્તાચાર્યના શિષ્ય નાગાર્જુને શાલિવાહન રાજાને, શોભનાચાર્યનાભાઇ ધનપાળે ભોજરાજાને, અને હેમાચાર્યે કુમારપાળરાજાને જૈની કર્યા તેનો સવિસ્તર ઇતિહાસ. તથા વનરાજથી માંડીને વસ્તુપાળ તેજપાળસુધી ગુજ-

રાજા–મોતીચંદ, આ તૈયબઅલ્લાના કહેવાથી જણાય છે કે, તમે ગંગારામ બ્રાહ્મણની અનામત મૂકેલી કોથળીમાંથી તરીએ કાણું પાડી સોનામોહોરો કાઢી લેઇ, તેને બદલે લોઢાના ટુકડા ભરી, આ તૈયબઅલ્લાની પાસે કાણું રૂ. ૨૦) આપી તૂની લેવરાવ્યું છે. માટે ગુન્હો કબુલ કરો છો કે ઇનકાર જાઓ છો !

મોતીચંદ–(એકદમ ગાભરો બની રોવા મંડી જાય છે અને બે હાથે હાથ જોડી દયામણે મોઢે) ગરીબપરવર, હું ભૂલ્યો. મારી મોટી ભૂલ થઈ છે.

રાજા–(એક સિપાઇને) તમે આ મોતીચંદ સાથે જઈ એની દુકાનેથી ૫૦૦) સોનામોહોરો લેઇ આવો.

સીપાઇએ મોતીચંદને સાથે લેઇ જઇ એની દુકાનમાંથી ૫૦૦) સોનામોહોરો લાવી રાજાને સોંપી. રાજાએ તે મોહોરો પેલા ગંગારામ બ્રાહ્મણને બોલાવીને આપી. વાહ ! ન્યાય તે આનું નામ જ.

મોહોરો લઇ ગંગારામ ખુશી થતો ઘેર ગયો. પેલા તૈયબઅલ્લા તૂનનારને પણ રાજાએ શીરપાવ આપ્યો. હવે પેલા મોતીચંદની શી અવસ્થા થઇ તે સાંભળો:–

મોતીચંદને રાજાએ કેદ કર્યો અને તરતજ એની દુકાન તથા ઘર ઉપર જપ્તી બેસારી, ગુમાસ્તાઓને પગાર ચુકાવી રજા આપી, અને નગરમાં ઢંઢેરો પીટાવ્યો કે–“મોતીચંદ વહેવારીઆ પાસે જેનું લેણું હોય તે લેવા આવજો; નહિ તો પાછળથી મળશે નહિ.” આ પ્રમાણે લોકોને બોલાવી જમા માંડેલાં તમામ નાણાં તેની

રાતના રાજાઓનો અનુક્રમે ઈતિહાસ તથા કાળીદાસ પંડિતને ભોજરાજાની સાથે થયેલો રસિક સંવાદ તથા માધકવિ કાળીદાસ અને માધપંડિત વગેરેનાં જન્મ ચરિત્રો વિગેરે ઘણા વિષયો આ પુસ્તકમાં છે. ૧—૮—૦

૨૯૩ શ્રી શત્રુંજય નામ સ્થાપક શુકરાજ ચરિત્ર. ૦—૬—૦

૨૯૪ શ્રીપાળ રાજાનો રાસ—(અર્થ સહિત.) ઓળી પર્વમાં વાંચવા ભણવાને ઉપયોગી પ્રસિદ્ધપામેલો ગ્રંથ નવીછાપનો અને મનરંજન કરનાર ૧૦૦ ચિત્રોસહિત. ૨—૮—૦

૨૯૫ જૈનકથાસંગ્રહ ભાગ ૧ લો—તેમાં જુદી જુદી ૧૩ કથાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ૧—૦—૦

૨૯૬ સદુપદેશમાળા—(સત્ય, શિયળ, સમતા, સંતોષ, કરકસર) આદિ બાર વિષય ઉપર બાર ઉપદેશી અને રમુજી વાર્તાઓ સહિત. ૦—૮—૦

૨૯૭ વિવિધ પૂજાસંગ્રહ—વિધિ વિધાન સાથે સ્નાત્રાદિ પૂજાઓ. જેમાં પંડિત દેવચંદજી, પંડિત વીરવિજયજી તથા દેવપાલકવિ કૃત એ રીતે ત્રણ સ્નાત્ર, તથા પંડિત વીરવિજયજી. મેઘરાજ મુનિ, ધર્મચંદ્રજી, સકલચંદજી ઉપાધ્યાય, વિજય લક્ષ્મિસૂરી, શ્રીમદ્યશોવિજયજી, પદ્મવિજયજી, દેવવિજયજી, રૂપાવજયજી અને દીપવિજયજી વિરચિત અનેક

સિલિકમાંથી ચુકાવી આપ્યાં. કોઇની પાઇ એક દેવી રહેવા દીધી નહિ. અને વધેલું નાણું તથા મિલ્કત ધર્માદામાં નાંખી, મોતીચંદને "અલ્લા એક બદામ" કરી મૂકયો. પછી તેના માથે ચનો ચોપડી, એક બાંડા ગધેડા ઉપર અવળે મોંઢે બેસારી, આખા નગરમાં વરઘોડો ફેરવી, તેને કાઢી નહિ મૂકતાં જીંદગીપર્યંત કેદ કરી નગરમાં રાખ્યો. જેથી આવા બીજા લુચ્ચા વેપારીઓને બોધ મળે.

એ રીતે બૂરી દાનતથી મોતીચંદ બિચારો મેળવેલું દ્રવ્ય ખોઈ, મારવાડથી આવ્યો હતો એવીજ ગરીબ સ્થિતિમાં આખી જીંદગીપર્યંતનો કેદી થઇ રહ્યો !!!

દોહરો.

અંતર મેલું રાખીને, શુદ્ધ જણાવે વ્યવહાર;
અંત્યે દુ:ખી થાય છે, ખોઇ નિજ પતિયાર.

ઈતિ મોતીચંદ શેઠની કથા.

પૂજાઓનો સમુદાય તથા શ્રી મહાવીર જન્માભિષેક કલશ અને શ્રી શાંતિનાથનો કલશ, વિધ, આરતી, મંગલદીપક વગેરે વગેરે. (આવૃત્તિ બીજી-) ૨—૦—૦

૨૯૮ રામરાસ. (મુનિ શ્રી કેશરાજજી કૃત.)—આ રાસને બહુ મહેનત લઈ અતિ શુદ્ધ કરીને છપાવ્યો છે. આ ગ્રંથમાં રામ અને રાવણનું દેશી ઢાલબંધ ચરિત્ર આવેલું છે. ૧—૮—૦

૨૯૯ જૈનકાવ્યપ્રકાશ ભાગ ૧ લો—સામાયકસૂત્ર અર્થ સાથે તથા ચૈત્યવંદન,પચ્ચખ્ખાણ, પ્રભાતિયાં, છંદો, ચૈત્યવંદનો, દોહરા, સ્તુતિ તથા નાટકના રાગનાં સ્તવનો વગેરે. ૦—૪—૦

૩૦૦ જૈનકાવ્યપ્રકાશ ભાગ ૨ જો—દેવચંદ્રજી કૃત સ્નાત્રપૂજા, તથા વિધી, અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દોહા, ગૌતમસ્વામિનો રાસ, પ્રભાતયાં, છંદો, ચૈત્યવંદનો, આનંદઘનજી કૃત ચોવીશી તથા પદો, તિથી પર્વનાં મોટાં સ્તવનો, નાટકના રાગનાં સ્તવનો, સઝાયો, લાવણીઓ વગેરે. ૦—૪—૦

૩૦૧ સમકિતકૌમુદિ ભાષાન્તર—અનેક કથાઓ સહિત. ૦—૮—૦

૩૦૨ શ્રી મહાવીર ચરિત્ર—(સત્તાવીશ ભવના વર્ણન સાથે.) ૦—૮—૦

ॐ

જ્ઞાનના બે બોલ.

સવાલ.	જવાબ.
૧ જગતમાં આદરવા યોગ્ય શું?	સુગુરૂનું વચન.
૨ શિઘ્ર કરવા યોગ્ય શું?	કર્મનો નિગ્રહ.
૩ મોક્ષતરૂનું બીજ શું?	ક્રિયા સહિત સમ્યક્ જ્ઞાન.
૪ સદા ત્યાગવા યોગ્ય શું?	અકાર્ય કામ.
૫ સદા પવિત્ર કોણ?	જેનું અંતઃકરણ પાપથી રહિત હોય તે.
૬ સદા યોવનવતી કોણ?	તૃષ્ણા.
૭ શુરવીર કોણ?	જે સ્રીના કટાક્ષથી વિધાય નહી તે.
૮ મહત્વતાનું મૂળ શું?	કોઇની પાસે પ્રાર્થના ન કરવી તે.

303 શ્રી નેમનાથ ચરિત્ર–(નવ ભવના વર્ણન સાથે.) ૦–૪–૦

304 શ્રી શાંતિનાથ ચરિત્ર–(બાર ભવના વર્ણન સાથે.) ૦–૬–૦

305 મુનિપતી ચરિત્ર ભાષાન્તર–તેમાં ૧૮ રસિક કથાઓ છે. ૦–૪–૦

306 શ્રી જૈનતિર્થાવલી પ્રવાસ. ૧–૦–૦

307 પંચ પ્રતિક્રમણાદિ સૂત્ર. (તપગચ્છી.) મુલ પાઠ તથા સ્તવન, ચૈત્યવંદન, થોયો અને સઝાયાદિ યુક્ત મોટા અક્ષરથી છાપેલું. ૦–૧૨–૦

308 પંચ પ્રતિક્રમણાદિ સૂત્ર–(તપગચ્છી.) ઝીણા અક્ષરથી છાપેલું. ૦–૪–૦

309 દેવસિ રાઇ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર–(તપગચ્છી.) મુલ પાઠ. મોટા અક્ષરથી છાપેલું. ૦–૪–૦

310 સામાયિકસૂત્ર–(તપગચ્છી.) મુલ તથા અર્થ સહિત. ૦–૨–૦

311 સામાયિક પ્રતિક્રમણ–(સ્થાનકવાસી.) ૦–૪–૦

312 રાઇ દેવસિ પ્રતિક્રમણ–(અચલગચ્છનું.) ૦–૪–૦

313 રસિક સ્તવનાવળી ભાગ ૧–૨–૩. ૦–૪–૦

314 શ્રી મહાવીરસ્વામિના સત્યાવીશ ભવનું તથા પંચકલ્યાણકનું બાર ઢાળનું, તથા શ્રી સીમંધર સ્વામિની વિનંતીરૂપ સવાસો ગાથાનું તથા શ્રી યશોવિજયજી ઉપાધ્યાય કૃત મૌન એકા·

૯ સદા જાગરૂત કોણ ?	વિવેકી.
૧૦ આ દુનિયામાં નરક જેવું દુઃખ શું ?	પરતંત્રતા.
૧૧ અસ્થિર વસ્તુ શું ?	યૌવન—લક્ષ્મી અને આયુ.
૧૨ આ જગતમાં અતિ ગહન શું?	સ્ત્રી ચરિત્ર (અને તેથી વધારે પુરૂષ ચરિત્ર.)
૧૩ ચંદ્રમાના કિરણ સમાન શ્વેત કીર્તિને ધારણ કરનાર કોણ ?	સુમુનિ અને સજ્જન
૧૪ જેને ચોર લે નહીં તેવો ખજાનો શું ?	વિધ્યા સત્ય અને શીલવ્રત.
૧૫ જીવનેસદા અનર્થ કરનાર કોણ	આર્ત અને રૌદ્ર ધ્યાન.
૧૬ અંધ કોણ ?	કામી અને રાગી.
૧૭ બધિર કોણ ?	જે હિતકારી વચન ન સાંભળે તે.
૧૮ મુંગો કોણ?	જે અવસર આવે પ્રિય વચન ન બોલી શકે તે.
૧૯ શલ્યનીપેઠે સદાદુઃખ દેનારશું?	છાનું કરેલું કુકર્મ.
૨૦ અવિશ્વાશના પાત્ર કોણ?	યુવતી અને અસજ્જન.

દશીનાં દોઢસો કલ્યાણકનું સ્તવન, તથા સદ્ભક્ત યા દેવલોક ચૈત્યવંદન વગેરે. ૦—૪—૦

૩૧૫ શ્રી પર્યૂષણ પર્વ મહાત્મ્ય કથા—ચૈત્ય પરિપાટી વંદન કરવાની, સાધુ ભક્તિ કરવાની, કલ્પસૂત્ર સાંભળવાની, શ્રી જિનેશ્વરની પુજા કરવાની, પ્રભાવના અને સ્વામિવાત્સલ કરવાની, અમારિની ઉદ્ઘોષણા કરવાની, જ્ઞાનપુજા કરવાની, તથા સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ કરવાની, એ સર્વેની વિધી તથા તે કરવાથી તેનું ફળ તથા દેવદ્રવ્ય, જ્ઞાનદ્રવ્ય, અને સાધારણ દ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવાથી થતું ફળ તથા પર્યુષણ પર્વના મહાત્મ્યરૂપ કથા વગેરે. ૦—૪—૦

૩૧૬ આત્મનિંદાષ્ઠકમ્—આ ગ્રંથ મહાપંડિત શિરોમણી શ્રી જીનવલ્લભસૂરી, જે મહા પંડિતરાજપણે જગતમાં પ્રખ્યાત થયા છે, જેના તપના પ્રભાવથી ઘણા દેવ દેવીઓ સેવામાં હાજર રહેતા હતા, તેમણે રચેલો છે. આ ગ્રંથ મૂલ ગાથા, તેના અર્થ અને બાલાવબોધ અને કથાઓ સહિત બહુ ચમત્કારીક, રસીક અને બોધમય છે. ૦—૪—૦

૩૧૭ હોરીસંગ્રહ—એમાં જુદા જુદા પંડિતોની બનાવેલી હોરી, વસંત. ધ્રુપદ, ખ્યાલ, ટપા, કાફી, ધમાલાદિક મળી હોરીમાં ગાવાલાયક પદો છે. ૦—૬—૦

૨૧ સદા ધ્યાનમાં રાખવા યોગ્ય શું?	સંસારની અસારતા.
૨૨ કોણ સદા પૂજનિક ?	વીતરાગ દેવ—સુસાધુ અને સુધર્મ.
૨૩ આ દિવાની દુનિયા કોણે જીતી?	જેણે નિસ્પૃહતા ધારણ કરી તેણે.
૨૪ અધમથી પણ અધમ કોણ?	અંગીકાર કરેલું વ્રત જેણે જાણીને ખંડયું તે.
૨૫ ચિંતામણીની પેઠે દુર્લભ શું ?	આત્મ ગુણને પ્રગટ કરનાર સમ્યક્ત રત્ન.

આ બતાવેલાં (વચનામૃતો) તથા (જ્ઞાનના બે બોલો) વાંચી જેઓ ખજાના ખાતે નાંખી મુકશે તેઓને તો કાંઇ ફળ થનાર નથી. જેઓ એક અથવા બે બોલને સ્મૃતિમાં રાખી તે પ્રમાણે પ્રતિદિન વર્તશે તેઓને અવર્ણનીય લાભ થશે.

હિતોપદેશ.

દોહરા.

કરવા કૂડ પ્રપંચને, ફોગટ ફદ્ ફદ્ પાપ;
જન જોબન ને ધનધરા, જાશે થશે વિલાપ. ૧
વિષમ કંટક વિશ્વ છે, સગા સ્વારથિ સર્વ;
ચંચળ ચપળા ચપળ છે, શાને કરવો ગર્વ. ૨

ગીતિ.

કપટ ઝપટ તરછોડી, ટકટક તજભજ ભલા તું વૈરાગી;
ખટપટ ઝટપટ છોડી,તન મન ધનથી સમર સમર ત્યાગી. ૧

દોહરા.

કેક ગયા ને જાય છે, જશે થશે બેહાલ;
સુકૃત સાથે આવશે, કોણે દીઠી કાલ. ૧
ઠાઠમાઠ ઠાલો સહુ, દીપક ઝાક ઝમાલ;
તે પણ બુઝાઇ જશે, કોણે દીઠી કાલ. ૨
પંખી ટોળું વૃક્ષપર, હળી મળ્યું છે હાલ;
પ્રાત:માં ઉડી જશે, કોણે દીઠી કાલ. ૩
પુષ્પ સુગંધીથી બની, અનુપમ ફુલની માળ;

३३५ જૈન સજ્ઝાયમાળા ભાગ ૪ થો. १—०—०
३३६ પાર્શ્વનાથજીનો વિવાહલો અને દીવાળીકલ્પ સ્તવન. ०—२—०
३३७ કક્કા બત્રીશી. પાર્શ્વનાથ, વીર ભગવાન અને સીમંધરસ્વામિના ચંદ્રાવલાનું પુસ્તક. ०—२—०
३३८ ચંદરાજા અને ગુણાવળી રાણીનો કાગળ તથા મેઘાકાજળનાં ગોડીજીનાં ઢાળીઆં. ०—२—०
३३९ નેમીશ્વર ભગવાનના બસેં પંચાંણું ચંદ્રાવલા. ०—२—०
३४० નિત્ય નિયમની પોથી. ०—२—०
३४१ શ્રી નેમીશ્વર ભગવાનનો વિવાહલો તથા પૃથ્વીચંદ્ર અને ગુણસાગરની સઝાય. ०—२—०
३४२ હઠીસિંહકૃત અંજનશિલાકાનાં ઢાળિયાં. તથા શ્રી નેમ રાજીમતીના જુદા જુદા બાર માસા. ०—२—०
३४३ જૈનપ્રભાકર સ્તવનાવળી. ०—२—०
३४४ પુષ્પવતી વિચાર તથા સુતકવિચાર ०—१—६
३४५ મૌન એકાદશીના ગણણાનું પુસ્તક. ०—१—०
३४६ વીશસ્થાનક પૂજાની વીશ ઢાળો. ०—१—०
३४७ પ્રસ્તાવીક દોહા ०—१—०
३४८ ભોયણીના મલ્લિનાથનું વર્ણન. ०—०—९
३४९ સદ્‌બોધ વાર્તા—(કઠીયારાની વાત). ०—०—६

પણ તે તો કરમાઇ જશે, કોણે દીઠી કાલ. ૪
જોયું તેતો જાય છે, સૌના એજ હવાલ;
માન કહ્યું રે માનવી, કોણે દીઠી કાલ. ૫
સુકૃતના શા વાયદા, સુકૃત કરવું હાલ;
એક દિન એવો આવશે, કોણે દીઠી કાલ. ૬
પુત્ર પુત્રી ને પ્રેમદા, પર તું રાખે વ્હાલ;
પણ સૌ સ્વારથનાં સગાં, કોણે દીઠી કાલ; ૭
દ્રષ્ટિ વિપર્યાસે તને, સુખ રૂપ ભાસે જાળ,
પસ્તાવો પાછળ થશે, કોણે દીઠી કાલ. ૮
નિશ્ચિંત કયમ બેશી રહ્યો, કાળ ઝડપશે કાલ;
જાગી જોરે જીવડા, કોણે દીઠી કાલ. ૯
ચાર* ચોર ચોરી કરે, +આઠ ÷રતેનું સાલ;
લુંટારા લુંટી જશે, કોણે દીઠી કાલ. ૧૦
તે માટે સજજ થઇ રહો, સાવચેત હુશીયાર;
ફાવે નહિ આવે કદી, કોણે દીઠી કાલ. ૧૧
સ્વચ્છ વારીને પામવા, પાણી પે'લી પાળ;
રચવી રૂડી રીતથી, કોણે દીઠી કાલ. ૧૨
પુન્ય વારીને પામવા, સુકૃત રૂપી પાળ;
આખર કામે આવશે, કોણે દીઠી કાલ. ૧૩

---

* ચાર કષાય + આઠ મદ ÷ તેર કાઠીયા.

પુસ્તકો મંગાવનાર સદ્ગ્રહસ્થોને
વિનંતીપૂર્વક જણાવીએ છીએ
કે સૂચીપત્રના પહેલા પાનામાં
જણાવેલા નીયમો વાં-
ચવા આપનું ધ્યાન ખેંચ-
વામાં આવે છે.

"બાઈન્ડીંગ ખાતું"

તમારે ત્યાંતમારા ઉત્તમોત્તમ પુસ્તકો ફાટી તુટી ગયા હોય તો તેના પાના વગેરે ખોવાઈ જવાનો, તથા આશાતના થવાનો સંભવ રહે નહિ. તે ? સારૂ તેવા ગ્રંથો અમારે ત્યાં લઇ આવો, વાજબી કિફાયત કિંમત લઇને નવાં જેવાં મજબુત બાંધી આપશું માટે આવો અને ખાત્રી કરો.

સમાપ્ત.

आ सुचीपत्रमां आवेला पुस्तकोनी

अनुक्रमणिका.

पुस्तक नंबर.